

Riksdagens protokoll

2006/07:63

Tisdagen den 20 februari

Kl. 13.30 – 15.52
18.00 – 20.50

Protokoll
2006/07:63

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 13 och 14 februari.

2 § Anmälan om kompletteringsval till utrikesutskottet samt miljö- och jordbruksutskottet

Talmannen meddelade att Miljöpartiet de grönas riksdagsgrupp anmält Christopher Ödmann som suppleant i utrikesutskottet samt miljö- och jordbruksutskottet under Maria Wetterstrands föräldraledighet.

Talmannen förklarade vald under tiden *den 20 februari–18 mars* till

suppleant i utrikesutskottet
Christopher Ödmann (mp)

suppleant i miljö- och jordbruksutskottet
Christopher Ödmann (mp)

3 § Svar på interpellationerna 2006/07:224 och 236 om polisutbildningen

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Peter Hultqvist har frågat mig hur jag avser att verka för att framtidens polisutbildning ska innehålla både sådan bredd och sådan kvalitet att en alltmer komplex och mångfacetterad brottslighet ska kunna mötas effektivt. Han har också frågat mig hur jag avser att verka för en polisutbildning som ger en grund för framtidens poliser att möta människor i svåra situationer, är mentalt förberedda på det oförberedda och komplexa samt är trygga i sin yrkesroll.

Vidare har han frågat mig hur jag avser att verka för att de poliser som nu och under den närmaste tiden utbildas får en kvalitativt bättre utbildning än dagens. Avslutningsvis har Peter Hultqvist frågat mig hur jag avser att tillvarata allt det material som tagits fram av enskilda högskolor med förslag till utformningen av en ny polisutbildning på högskolenivå.

Thomas Bodström har frågat mig vilka initiativ jag avser att vidta för att polisutbildningen ska utvecklas och för att undvika ett A- och B-lag med lång respektive kort polisutbildning. Jag har valt att besvara interpellationerna i ett sammanhang eftersom de hör nära samman.

Jag är glad att interpellanterna genom sina frågor visar vilken bredd av aspekter som måste belysas innan vi kan fatta beslut om en ny polisutbildning och hur den ska se ut. Det var nämligen just det faktum att frågan är mångfasetterad som gjorde att alliansen valde att tillsätta en ny utredning för att komplettera den som redan var i gång.

Regeringen har också klargjort att underlag från den tidigare utredningen blir ett viktigt bidrag till den utredning som nu tagit vid, vilket inkluderar de underlag som olika högskolor lämnat in. Det framgår också uttryckligen av direktiven att den nya utredningen ska tillvarata de kunskaper och erfarenheter som den tidigare utredningen inhämtat.

Thomas Bodström uttrycker i sin interpellation oro för att det ska utvecklas A- och B-lag inom polisen beroende på att de har olika längd på utbildningen. Denna farhåga baseras på antaganden om hur den framtida polisutbildningen kommer att se ut. Polisutbildningens längd är en av de frågor som utredaren ska behandla. Jag vill i sammanhanget understryka att regeringen inte har tagit ställning till den framtida polisutbildningens längd.

Till sist vill jag säga: De som nu och de närmaste åren genomgår polisutbildning får sin utbildning i den form som har gällt sedan 1998. Det innebär *inte* att utbildningen har varit statisk sedan dess. Innehållet i de flesta utbildningar utvecklas och anpassas inom ramen för respektive ämne. Möjligheten att läsa polisutbildningen på distans samt uppdragsutbildningarna vid universiteten i Umeå och Växjö har bidragit till en sådan förnyelse. Som ett led i att ytterligare förstärka kvalitetssäkringsarbetet inrättades också 2004 Centrum för pedagogik och case-baserat lärande vid Polishögskolan i Solna. Syftet är att stärka den pedagogiska kompetensen hos lärarna och kvaliteten på utbildningarna.

Anf. 2 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Tack för svaret, statsrådet.

Det behövs en ny polisutbildning i Sverige. Redan nu har 14 av 21 polisdistrikt infört stödåtgärder i form av en sjätte termin innan de nyutbildade poliserna får gå ut i ordinarie tjänst. Det om något är en kraftfull indikation på att dagens polisutbildning inte är tillfyllest.

Ett annat exempel är att 17 av de 21 polismyndigheterna anser att nyblivna poliser inte har tillräckliga kunskaper om etik. 14 polismyndigheter anser att utbildningen behöver förstärkas när det gäller bemötandet av brottsoffer. Bland annat Polisförbundet driver hårt frågan om en treårig polisutbildning på högskolenivå.

Vi var på väg dit, men Agneta Stark som ledde Polisutbildningsutredningen fick inte fortsätta och slutföra sitt arbete. Det avbröts och hon fick inte lägga fram något förslag. Men det material hon lämnat efter sig och presenterat visar starkt behovet av en ny polisutbildning. Det handlar om en starkare integrering mellan teori och praktik, etik- och värderingsfrågor, en utbildning som tilltalar bredare grupper, möjligheter till specialisering, en kostnadseffektivare utbildning, möjligheten att tillgodogöra

sig studier i form av akademiska poäng och en starkare framtidsorientering.

I stället är läget nu att en oförändrad utbildning kommer att expandera. Man missar chansen att relativt snabbt skapa något nytt och nödvändigt. Noterbart är att Agneta Stark i sin utredning nämner fyra lärosäten – Högskolan i Borås, Högskolan Dalarna, Karlstads universitet och Malmö högskola – som möjliga alternativ för att relativt snabbt starta en ny och kvalitativt god polisutbildning.

Vart tar den nye utredaren Anders Danielsson vägen? Det vet vi inte ännu. Hans förslag ska presenteras 2008. Faktum är att en nödvändig reformering skjuts på framtiden om den nu över huvud taget blir av. Det var inte för att Agneta Starks arbete saknade kvalitet och substans som man ansåg att det var nödvändigt att avbryta det. Kompletteringar kunde ha skett utan att avsätta utredaren eller lägga ned pågående utredning. Därför ställer jag mig starkt skeptisk till de argument för att lägga ned utredningen som ministern redovisat i olika sammanhang.

Noterbart är också att utbildningskostnaden per student och år är omkring 100 000 kronor i de utbildningsförslag som presenterats från de fyra högskolorna. Polishögskolan i Solna, som bland annat kritiserats för att ha svårt att garantera god praktik för eleverna, har en kostnad på 168 000 kronor per år och student, och det är den som nu ska expandera.

Regeringens agerande känns inte framtidsinriktat. Är det gamla strukturer som ska bevaras? Handlar det om ett latent motstånd mot en ny utlokaliserad polisutbildning? Är det möjligheten att polisutbildningen blir en högskoleutbildning som till varje pris ska förhindras? Det är många frågor som hopar sig.

Ministern har även som svar på en enkel fråga sagt att om blivande poliser ska fördjupa sig i något avseende kan det innebära att den för alla obligatoriska delen måste kortas. Är detta verkligen ett framtidsinriktat synsätt när flertalet polisdistrikt i praktiken förlänger utbildningen innan de nya poliserna får gå in i ordinarie tjänst?

Anf. 3 THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr talman! Tack för svaret, statsrådet!

Det här är inte det första och säkert inte det sista svaret i den här frågan. Det är något som har diskuterats med Beatrice Ask under lång tid. Det märkliga är att vi får olika svar varje gång.

Jag ska bara först säga att det kanske inte handlar om min oro – den kan man nog leva med. Den tycker inte ens jag själv är särskilt viktig, utan detta handlar om polisens oro.

Polisförbundet i Sverige representerar 99,8 procent av Sveriges poliser. Jag tror nästan inte att det finns något annat fackförbund som har en så stark representation. Polisförbundet har drivit en fråga som man hela tiden har sagt är den allra viktigaste, nämligen att poliser som utbildar sig även de ska få göra det under akademiska former och att utbildningen ska vara längre.

Det här har Polisförbundet drivit i många år. Det startades också ett arbete under förra våren som skulle vara klart den sista januari i år. Just med tanke på att det är en så viktig fråga är det något som diskuterades med Beatrice Ask när hon var i opposition och sedan fortsatt under hösten.

Man kan konstatera någonting som jag tror nästan slår ett rekord i att lämna olika svar. Sommaren 2005 sade Beatrice Ask att det inte var så viktigt med att man behövde akademisering för poliser. Det sade hon på en debatt ute på polishögskolan där jag själv deltog.

I somras hade vi en debatt när det började närma sig valet. Då tonades detta ned, och hon sade: Det där är ingenting som är särskilt aktuellt. Då pågick utredningen. Vi skulle avvakta och se hur det gick med den utredningen, det vill säga den som skulle avslutas nu i januari.

Sedan kom det till allas överraskning i budgetpropositionen att utbildningen skulle kortas. Det var i oktober. Men redan i november var Beatrice Ask ute och sade: Nej, den ska inte kortas. Var inte oroliga. När vi är framme vid december lägger man ned utredningen. En månad innan den ska lämna sitt betänkande lägger man ned utredningen.

I januari tillsätter man en utredning. Det står i direktivet på s. 7 vad som gäller just med tanke på om det ska vara kortare eller om det ska vara en förlängning. Nu ska ni tänka på att Beatrice Ask har sagt att utbildningen inte ska kortas. Det står: Utredaren ska redovisa för- och nackdelar med att inrätta en förkortad grundutbildning. Nu är vi alltså tillbaka i det.

I en debattartikel i februari, efter att direktiven har lämnats, säger hon att utbildningen inte ska kortas. Förvirringen är alltså total. Jag har tidigare sagt att det är ett misstag att ha en justitieminister som inte är jurist. Jag tror att en sådan håller lite mer ordning på vad man har sagt tidigare och kanske också har ett annat förhållningssätt. Vi har fått det väldigt tydligt här.

Oavsett hur det är med den saken är det djupt beklagligt att man inte kan ge ett bättre besked och att man så fort man blir pressad bara säger det ena eller det andra. Vi förväntar oss att statsrådet Beatrice Ask berättar hur det ligger till.

Jag vill därför nu ha ett klart och tydligt besked. När påbörjades arbetet med den nya utredning som man från regeringens sida fattade beslut om och som presenterades i slutet av december? Det är väldigt viktigt att veta det för att kunna följa alla kringelkrokarna fram och tillbaka. Kanske får vi då en rätsida på det.

Därför vore jag väldigt tacksam om Beatrice Ask kunde svara på det. När påbörjades arbetet med den nya utredning som beslutades i december? Det är en klar och tydlig fråga som jag hoppas att få svar på.

Anf. 4 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Peter Hultqvist påpekar att många myndigheter kompletterar med egna utbildningsinsatser därför att de inte är nöjda med den polisutbildning som har getts dem som kommer ut i verksamheten. Jag har ingen annan erfarenhet än den som Peter Hultqvist beskriver. Så är det.

Problemet med den socialdemokratiska polisutbildningsutredning som satt var att den inte hade fått i uppgift att analysera vad som är skälet till att polismyndigheterna, det vill säga verksamheten, inte känner sig tillfreds med innehållet i nuvarande utbildning.

För den nya regeringen har det varit viktigt att både se till att vi analyserar dagens utbildning och ställer frågor om verksamheten i ett fram-

tidsperspektiv och vilka krav det i så fall leder till vad gäller en framtida utbildning. Verklighetsbeskrivningen är densamma.

Sedan tar Peter Hultqvist upp frågor om fler utbildningsorter och säger att det är något som den nya alliansregeringen är rädd för. Nej, verkligen inte. Till skillnad från den socialdemokratiska regeringen börjar vi inte i den änden att fundera över vilka orter utbildningen ska bedrivas på eller hur lång eller kort den ska vara. Vi tycker att man måste ägna tid och intresse åt att analysera innehållet.

Det är då viktigt att inte minst det arbete som har bedrivits på en del högskolor som är engagerade i dessa frågor tas till vara. Det framgår också av de nya direktiven för den utredning som vi har bett bredda uppdraget i förhållande till vad som gällde för den gamla utredningen.

Det handlar om att försöka göra ett seriöst arbete för att vi ska kunna fatta ett beslut om en bra framtida polisutbildning. Det tror jag är helt nödvändigt.

Thomas Bodström kommer som vanligt med recensioner av hur jag är eller inte är och påstår att jag har lite olika uppfattningar olika dagar. Så är det inte. Jag har haft samma uppfattning hela tiden.

Det är kanske svårt för den som inte är politiskt bevandrad att hänga med i resonemang av olika slag. Min bestämda uppfattning är att utbildningens längd måste avgöras av det innehåll man kommer fram till som nödvändigt för framtida poliser.

Jag har samtidigt i olika sammanhang påpekat att när man organiserar utbildning händer det att man inser att det kan krävas olika typer av fördjupningar och vill erbjuda det. Den obligatoriska delen i samma grundutbildning kan då bli något kortare för att få plats med kompletteringarna. Det innebär inte att grundutbildningen totalt sett blir kortare eller längre.

Det här är ett sätt att försöka förklara för Thomas Bodström hur man organiserar och planerar för utbildning. Det är någonting som jag har sysslat väldigt länge med.

Thomas Bodströms interpellation är inriktad på något helt annat än hans synpunkter här i debatten. Den fråga som ställdes till mig gällde vad jag vill göra för att polisutbildningen inte ska utvecklas till ett A- och ett B-lag.

Det faktum att Thomas Bodström inte tar upp den frågan igen svarar för sig själv. Den bygger på ett konspiratoriskt antagande som inte stämmer överens vare sig med de direktiv som regeringen har gett till Polisutbildningsutredningen eller med något av det jag framfört i olika sammanhang.

Regeringens ambition när det gäller polisutbildningen är att få fram ett bra underlag som ger oss svar på varför många myndigheter är missnöjda med dagens utbildning och vad man behöver göra.

Låt mig också säga att jag är väl insatt i vad polisfacket driver för synpunkter på polisutbildningen. Men det finns också andra intressenter som jag som minister tycker är viktigt att lyssna av inför ett framtida beslut.

Anf. 5 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Den utredning som Agneta Stark har gjort har jag här i kopierad form. Jag kan se att den innehåller sådant som polisutbildning-

ens utveckling, historisk tillbakablick, utredningarna under 1990-talet, det nuvarande utbildningssystemet, polisforskning, nya krav på polisutbildning och polisutbildning utomlands. Det är några exempel.

Den innehåller också sådant som polisutbildning och högskoleutbildning och en lång rad underpunkter som rekryteringar, antal, urval och så vidare. Det är en rätt så gedigen produkt som man också kan komplettera om man så önskar. Man behöver inte lägga ned utredningen.

Att lägga ned en utredning måste betraktas som en stark markering i sammanhanget. Det är ur denna markering som hela det frågekomplexet som jag ställde alldeles nyss uppkommer. Det är därför man ställer frågor om det.

Det sägs att det skulle vara så mycket att fundera på kring den treåriga utbildningen. Praktiken har värkt fram att den nuvarande polisutbildningen inte är tillfyllest. Polisdistrikten gör egna kompletteringar i sammanhanget.

Polisförbundet driver uthålligt frågan om en akademisering av utbildningen med en ordentlig bas och med möjlighet till specialisering. Det var också det som Högskolan Dalarna tog fram. Det var ett av fyra alternativ till lokalisering.

Jag har haft möjlighet att följa arbetet på mycket nära håll som man har gjort tillsammans med Utvecklingsbolaget Mittdalarna. Man har drivit det tillsammans med polisfacket på riks- och regionalnivå, polisstudenter och verksamma poliser.

Syftet var att ta fram ett utbildningsalternativ med kvalitet. Det handlar om en stark och kvalitativt god basutbildning och sedan specialiseringsmöjligheter på sådant som IT-brott, miljöbrott, ekobrott och integrationsfrågor.

Målet var att med kvaliteten som argument konkurrera om att få en utbildning förlagd till Dalarna. Så var det säkert tänkt också på alla de andra orter som aktiverade sig och tog fram intressanta och spännande förslag på framtida polisutbildning.

Även med de förutsättningar som den nya utredaren möjligen skapar finns den här möjligheten kvar. Högskolan Dalarna och utvecklingsbolaget har inte lagt ned sitt engagemang. Man fortsätter att jobba med det här. Jag hoppas att ministern tar fasta på den signalen.

Men oavsett hur det är med den saken vill jag titta lite ytterligare på utredarens direktiv. Jämför man direktiven till den gamla och den nya utredningen ser man att skärningspunkten ligger i om det ska införas i högskolesystemet eller inte. I min analys har jag kommit fram till att det är där någonstans som skärningspunkten ligger. Jag känner en stark skepsis till om regeringen verkligen kommer att driva fram en förändring om hotet och tveksamheten ligger i att göra en högskoleutbildning. Det känns som om de här orden och alla direktiven blir ett sätt att på något vis dölja kärnan. Det som Polisförbundet och så många nu önskar sig är att man sätter ned foten och står för att det här måste ges en starkare kvalitet och mer specialiseringsmöjligheter i framtiden inom ramen för högskolan. Vi är i akut behov av en förlängd polisutbildning på högskolenivå. Det är vad Polisförbundets ledning säger.

Vi är också i behov av en polisutbildning som ser till att olämpliga personer inte tar sig igenom polisutbildningen, säger man. Här skulle jag vilja veta hur ministern ser på rekryteringen av polisstudenter, bredden i

rekryteringen, könsfördelningen, bakgrunden, värderingarna och vikten av att man stoppar olämpliga personer i sammanhanget. Det har också Polisförbundet kopplat mycket starkt till att få in den här utbildningen i högskolesystemet.

Prot. 2006/07:63
20 februari

*Svar på
interpellationer*

Anf. 6 THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr talman! Med tanke på att Beatrice Ask har sagt nej till varenda debatt med mig i radio och tv sedan hon blev statsråd är jag väldigt glad att vi har den här debatten i dag. På så sätt förstärks ju riksdagens roll, och det är i alla fall någonting positivt.

Däremot blir jag väldigt bekymrad när Beatrice Ask påstår att jag har sagt saker som jag aldrig har sagt och dessutom förnekar det som hon själv har sagt.

Låt oss först ta påståendena om att vi började med att nämna orter där polisutbildningen skulle ligga. Vi var tvärtom väldigt noga med att inte peka ut några orter, och ändå så hörde alla som följer den här debatten hur Beatrice Ask påstod motsatsen. Du måste bli noggrannare med sanningen, Beatrice Ask.

Samma sak gäller att det inte skulle ha varit så att hon har lämnat olika besked. Den som vill följa detta kan gå till den interpellationsdebatt som hölls i december. Där står det uttryckligen, och det är alltså Beatrice Asks egna ord: "Varken jag eller regeringen anser att polisutbildningen borde vara kortare." Och i utredningsdirektiven från december står det: "Utredaren skall redovisa för- och nackdelar med att inrätta en förkortad grundutbildning för t.ex. akademiker i syfte att säkerställa specialistkompetens."

Vi har problem, och framför allt får du problem, Beatrice Ask, om du påstår saker som inte är riktiga. Det är viktigt, inte minst om man är justitieminister, att man följer de reglerna.

Varför vill då Polisförbundet, som representerar alla de här poliserna, att den utbildning som vi föreslog ska vara kvar? Jo, de pekar på tre olika skäl.

Det första är att det är viktigt med kunskap om brottsoffer. Man ska verkligen ha en möjlighet att lära sig allt som behövs. Då räcker det inte med att några poliser kan det, utan varje polis ska kunna det. Det måste finnas i grundutbildningen. Den polis som möter ett brottsoffer på brottsplatsen är en oerhört viktig person för det brottsoffret livet ut. Det brottsoffret kommer alltid att komma ihåg vad som sades av den polisen. Det är därför som Polisförbundet anser att detta är så viktigt.

Dessutom säger Polisförbundet att det är viktigt att få in fler kvinnor. Det är också viktigt att få in fler personer med annan bakgrund. Det här skrev man en debattartikel om till Beatrice Ask. Jag tror att det var i november. Beatrice Ask ansåg att Polisförbundet inte ens var värt ett svar, vilket är någonting som de har beklagat.

Men så är det. Moderaterna driver allt i de här frågorna. Jag ska inte säga att Beatrice Ask är ensam i detta. Jag vet att det kommer från finansens eftersom vi hade samma diskussioner. Det handlar naturligtvis om detta. Det blir billigare med en mindre utbildning. Man börjar nu få svårt med dessa 20 000 trots stora satsningar som har gjorts, och detta är ett steg. Det vet alla som är insatta i detta, Beatrice Ask.

De andra partierna, även de i den borgerliga regeringen, har varit positiva. Nu är det Moderaterna, som har 20 procent av rösterna från dem som gick till val i höstas, som bestämmer i regeringen. Då blir det på det här sättet. Och de som ytterst får betala priset är de som arbetar som poliser, de brottsoffer som råkar ut för allvarliga brott och alla de människor som tror och hoppas på att vi ska få en bättre polis.

Jag ställde en fråga i mitt förra inlägg. Just därför att vi inte ska ha A- och B-poliser anser vi att det är så viktigt att vi får de här sakerna. Jag ställde frågan: När påbörjades arbetet med de nya direktiven? Jag fick inget svar, trots att jag bara ställde en enda fråga. Därför upprepar jag nu denna fråga.

Sedan ska jag utveckla frågan om A- och B-poliser ytterligare i nästa inlägg.

Anf. 7 HELENA BOUVENG (m):

Herr talman! Oavsett om vår justitieminister är utbildad jurist eller inte tror jag inte det råder någon tveksamhet om den respekt hon åtnjuter beträffande hennes kunnighet och kompetens i polisfrågor.

Det är spännande att höra när man resonerar om hur poliserna själva tycker. Sedan den senaste debatten har jag träffat en hel del poliser på olika nivåer, och man är tudelad i frågan om det ska vara en akademisering eller inte. Man ser både för- och nackdelar med detta.

De yngre poliserna säger: Vet jag var jag vill sluta min karriär när jag är färdig? Nej, förmodligen inte.

Däremot understryker man vikten av att kunna utvecklas under sin karriär som polisman, och det kan ju ske med olika inriktningar. Man är inte riktigt klar över vad man vill när man börjar.

En fråga till ministern är: Hur ser justitieministern på polisernas möjlighet att utvecklas under tiden i sin karriär? Det gäller både befordringar och kompetensutveckling.

En tidigare talare talade om rekryteringar. Här råder det också en viss oro. Om man gör detta till en akademisk utbildning, hur ser då rekryteringsbasen ut? I det län som jag kommer ifrån handlar det väldigt mycket om hantverket ute på stadens gator och torg kl. 3 på natten. Då ställer man sig frågan: Är en akademisk utbildning det bästa för de här poliserna att möta framtiden med?

Min andra fråga till ministern är: Hur ser hon på rekryteringsfrågan om man skulle göra detta till en akademisk utbildning?

Anf. 8 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Låt mig börja med det Peter Hultqvist sade. Jag har respekt för att ledamöter driver frågor utifrån den egna valkretsens intressen. Låt mig lämna detta med orter därhän. Högskolan i Dalarna har gjort en fantastisk utredning och har visat ett stort engagemang i de här frågorna. Jag har respekt för det.

Peter Hultqvist sade också att man kan komplettera Agneta Starks utredning, men man behöver inte lägga ned den. Där finns det ett litet formellt problem för Peter Hultqvist. Det brukar vara på det sättet att man formellt lägger ned en utredning för att komplettera den – det är inte så konstigt att man har den ordningen – och vi gjorde det.

Vi är tydligen helt överens om att utredningen om polisutbildningen behöver kompletteras. Vi är också överens om att man ska ta vara på det arbete som redan är gjort. I den meningen tycker jag att det är skönt att vi har kommit närmare varandra. Det framgår också av direktiven att det är på det viset.

Det som är kärnan och det som är nytt i direktiven som den nya regeringen gav till utredningen är att framför allt verksamhetsperspektivet. Vi har hört Thomas Bodström tala om vad polisfacket tycker, och polisfacket tycker att det är viktigt med en högskoleutbildning. Vi har också hört att det finns olika meningar bland poliser om det är bra eller dåligt. Det är en aspekt på det hela.

Men det har varit viktigt för regeringen att lägga frågeställningar som rör verksamhetsbehovet. Vad behöver poliserna kunna ute i sitt arbete? Vilka utmaningar ställs poliser inför i ett framtidsperspektiv? Det ger en del svar på vad utbildningen måste förbereda dem för.

Peter Hultqvist tar också upp en fråga i detta – det finns många delfrågor i detta – som jag tycker är viktig, och det är frågan om avskiljande av olämpliga elever. Där är det ju så att Agneta Stark i debatten efter utredningen har sagt att man borde göra som i högskolan därför att det skulle vara mycket bättre. Då vill jag påpeka att det inte är riktigt sant. Det är faktiskt så att enligt polisutbildningsförordningen har man redan i dag fler grunder och möjligheter att avskilja olämpliga elever från utbildningen än vad man skulle ha i den rena högskolan. Det finns sex grunder för avskiljande enligt polisutbildningsförordningen. Det handlar om att studenten lider av psykisk störning, det handlar om missbruk av alkohol och narkotika, det kan handla om att vara skyldig till allvarlig brottslighet, om att man inte rättar sig efter disciplinär varning, om att man är frånvarande för mycket eller om att man på annat sätt visar sig olämplig för utbildningen. Det finns alltså en ganska bra räcka. Trots det – det har Agneta Stark påpekat – används inte den förordningen särskilt ofta. Men slutsatsen, eller det hon har sagt i debatter om att man skulle kunna göra som i högskolan, stämmer inte med det egentliga problemet, där jag också tror att vi är överens, nämligen att man ska vara lämplig för att arbeta som polis och skaffa sig den utbildningen. Det är väldigt centralt, därför att det handlar om att bemöta människor och göra bedömningar i väldigt svåra situationer.

Till sist, Thomas Bodström, skulle jag vilja säga det en gång till – jag har sagt det väldigt många gånger: Alliansregeringen, självklart inklusive mig själv, vill inte alls ha en kortare utbildning för poliser. Vi har aldrig hävdat att vi ska korta någon polisutbildning. Jag har försökt förklara hur man organiserar och genomför utbildningar av lite olika modeller, men det är en helt annan sak. Jag har sysslat med utbildningsfrågor i 20–25 år och vet att det är väldigt svårt med de krav som ställs på moderna utbildningar i dag att klara av det på kortare tid än man har i dag. Det är väl rätt centralt att vi är överens om det.

Det är naturligtvis inte så att den här regeringen har några problem med finanserna. Det är möjligt att Thomas Bodström har den erfarenheten. Hade vi haft problem med finanserna så hade vi aldrig kunnat genomdriva den största satsningen någonsin på rättsväsendet och polisväsendet, vilket vi genomför. Det är dessutom en betydligt större satsning än vad Socialdemokraterna tycks orka med i riksdagsarbetet.

Anf. 9 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Debattekniken att säga att man är helt överens eller överens när man egentligen inte är det är naturligtvis lite förrädisk. Jag har inte i mina inlägg förklarat mig överens med ministern i de frågor där hon förklarar sig överens med mig i det här sammanhanget.

Det viktiga här är att man har markerat mycket starkt mot en utredare som den förra regeringen tillsatte. Det är en djupare markering än bara att det här skulle vara fråga om att lite lätt komplettera. Här handlar det också om direktiv som skiljer sig på en väsentlig punkt, och det är det här med högskoleutbildning. Då drar jag slutsatsen att det regeringen ville med sitt agerande var att bana vägen för att det här inte ska vara en högskoleutbildning i framtiden.

De poliser vi ska ha i framtiden tror jag är människor som har en stabil grund att stå på, reflekterande praktiker skulle man kunna kalla dem, som har en bred teoretisk bas men också en praktisk bas och dessutom möjligheter till specialisering i olika skeden av sin verksamhet.

Jag tror inte att det räcker med bara den här beskrivningen av att om vi får fram poliser som kan vara ute på nätterna och röja upp i köerna utanför krogarna så är det bra. Det räcker inte. Det krävs mycket mer. Brottsligheten utvecklas. Den förändras, internationaliseras, blir grövre och mer avancerad, och då måste polisutbildningen hänga med i sammanhanget.

Jag ställde en fråga till ministern i mitt första anförande, som byggde på en enkel fråga som jag tidigare har riktat till henne. Om blivande poliser ska fördjupa sig i något avseende kan det innebära att den för alla obligatoriska delen måste kortas, skriver hon i det svaret. Jag skulle vilja ha svar på: Är detta ett framtidsinriktat synsätt när flertalet polisdistrikt i praktiken fortsätter utbildningen innan de nya poliserna får gå in i ordinarie tjänst?

Anf. 10 THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr talman! Det är bra att det satsas på poliser. Det gjorde vi också. Jag är inte så känslig för att ta in det i den här debatten, fast den inte handlar om det. Jag tror nog att man dock ska ha en lite lägre profil med tanke på hur budgetarbetet går just nu.

Men jag är mer bekymrad över att jag inte får svar på frågan, Beatrice Ask. Jag har ställt den två gånger nu. Varför kan vi inte i debatter svara på varandras frågor? Jag lovar att jag alltid ska försöka när vi debatterar.

Jag frågade vid första, andra och tredje tillfället: När påbörjades arbetet med direktivet till den nya utbildningen? Detta är relevant med tanke på hur alla de här svängningarna har varit.

Nu säger Beatrice Ask – jag blir lika förvånad varje gång du säger det: Nej, man ska inte förkorta utbildningen.

Men det står ju i direktiven om förkortad grundutbildning. Sedan – så är det i dag också – får man vidareutbildning inom polisen liksom i alla andra yrken. Det är väl en sak. Men det står faktiskt att man ska överväga för- och nackdelar med en förkortad grundutbildning. Det är inte jag som har skrivit de här direktiven, utan det är precis vad regeringen själv har skrivit att man ska överväga. Om man nu tyckte att det inte skulle vara en förkortad grundutbildning så skulle man ju förstås inte skriva något sådant. Detta står på s. 7, klart och tydligt, och det är det jag menar: Det är

ett problem att vi har ett statsråd som inte håller reda på vad som står i de egna utredningarna. Som sagt: Jag hoppas nu att jag får svar vid det tredje tillfället, annars får det bli en interpellation om en vecka eller två veckor igen, och jag tycker att det vore nästan ett hån mot alla dem som har följt den här debatten att man inte kan få svar på en sådan fråga.

Som sagt: Det är viktigt att vi inte får A- och B-poliser. Det säger Polisförbundet. Polisförbundet, som representerar 99 procent, har drivit den här frågan år efter år, och man har alltså en stor uppslutning.

Det gäller nu, Beatrice Ask, att fundera på detta: Det är inte så att man kompletterar en utredning genom att lägga ned den, utan då låter man utredningen komma med sitt svar, och sedan fullföljer man den. På det här sättet riskerar du – det vill jag bara säga – att bli polisens fiende nr 1.

Anf. 11 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Det är bra att svara på frågor, men det är också bra att lyssna på vad som sägs. Jag tycker att jag har upprepat mig väldigt många gånger i många debatter med Thomas Bodström vad gäller frågan om utbildningens längd i framtiden. Det riktiga svaret är att regeringen inte har någon uppfattning om polisutbildningens längd utan överlåter åt utredningen att komma med förslag om det.

Dessutom är det viktigt att man skiljer på detta med vidareutbildning i största allmänhet och specialisering inom ramen för grundutbildning. Jag förstod av det senaste inlägget att det är lite svårt att förstå den skillnaden, men den är faktiskt väsentlig. En grundutbildning kan innehålla både en obligatorisk del och en special fördjupning där elever kan välja lite olika inriktningar, medan vidareutbildning oftast är något för den som redan är utbildad, kanske har arbetat några år och behöver fördjupa sig i viktiga frågor. Jag tror att poliser i framtiden behöver både en bra grundutbildning med lite olika specialiteter och också självklart vidareutbildning. Många poliser som redan är i tjänst kommer naturligtvis att arbeta i många år och kommer att behöva komplettera sina kunskaper framöver eftersom inte ens brottsligheten, den teknik man använder och allt vad det nu kan vara står stilla utan ändras väldigt snabbt.

Thomas Bodström frågade mig i sina första inlägg: När påbörjades arbetet med utredningen?

Nu i det sista inlägget var frågan: När påbörjades arbetet med direktiven till den nya utbildningen?

Jag har lite svårt att veta vad jag egentligen ska svara på, men sanningen är den att vi diskuterade sittande utredningar redan från början när vi tillträdde efter valet. Skälet till att vi gjorde det var att vi ville se om det fanns behov av att förändra i direktiven och i så fall på vilket sätt, utifrån vad alliansen har lovat. Det arbetet påbörjades alltså omedelbart.

Till sist, Peter Hultqvist: Skillnaden mellan Moderaterna eller alliansen och Socialdemokraterna är enligt din mening frågan om högskoleutbildning eller inte. Riktigt så enkelt är det ju inte. Sanningen är den att det enda som utreddes på socialdemokratiskt initiativ var frågan om akademisering eller inte medan vi har ett vidare perspektiv.

Överläggningen var härmed avslutad.

Svar på
interpellationer

Anf. 12 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Thomas Bodström har frågat mig på vilket sätt jag kommer att ta initiativ för att svensk polis ska få fortsatta öronmärkta medel för bekämpande av människohandel. Han har i en annan interpellation frågat mig på vilket sätt jag kommer att ta initiativ för att arbetet mot människohandel i EU ska fortsätta. Jag har valt att besvara båda interpellationerna i ett sammanhang eftersom de hör ihop.

Bekämpningen av människohandel är en prioriterad fråga för alliansen. Vi kommer under våren att presentera en nationell handlingsplan för bekämpningen av människohandel för sexuella ändamål och prostitution, med särskilt fokus på kvinnor och barn. Inom Regeringskansliet pågår för närvarande också ett arbete som syftar till att kartlägga och vidta åtgärder mot andra former av människohandel, som exploatering av arbetskraft och handel med organ.

Den kanske viktigaste förutsättningen för att polisen på det här och andra områden ska kunna fullgöra sitt brottsbekämpande uppdrag är tillräckliga resurser. Alliansen har därför sjuösatt den mest ambitiösa satsningen någonsin på polisen. Vi har bland annat annonserat en kraftig ökning av antalet poliser med målet att det ska finnas 20 000 poliser senast 2010.

Det är mer än femton år sedan staten gick över till mål- och resultatstyrning av verksamheter. Skälet är att det i längden är mer effektivt att fokusera på resultaten än att från politiskt håll detaljstyra myndigheternas arbete. Exakt hur polisen ska arbeta eller hur mycket pengar av det totala anslaget som bör avsättas för olika uppgifter är polisen själv bäst skickad att avgöra.

Alliansens prioritering av bekämpningen av människohandel säkerställs därför främst genom ett återrapporteringskrav i polisens regleringsbrev som innebär att Rikspolisstyrelsen ska redovisa resultatet av polisorganisationens insatser mot människohandel och kostnaderna för detta. Någon tvekan om att regeringen anser att kraftfulla åtgärder är nödvändiga finns inte. Självklart har vi också beredskap för att ta initiativ om vi inte finner polisens insatser tillräckliga.

EU antog i december 2005 en handlingsplan mot människohandel. Rådet, kommissionen och medlemsstaterna delar på ansvaret för att förverkliga den. Handlingsplanen innehåller en förteckning över åtgärder på en rad områden: samordning på EU-nivå, kartläggning av människohandelns omfattning, förebyggande åtgärder, minskning av efterfrågan, polisutredningar och åtal, skyddande av och stöd till brottsoffer, återvändande med mera. Avsikten är att handlingsplanen kontinuerligt ska vara föremål för översyn och uppdatering under överinseende av den sektorsövergripande arbetsgruppen mot organiserad brottslighet.

Sverige ska vara en aktiv och pådrivande kraft i Europeiska unionen. Regeringen understryker vikten av att EU:s institutioner och medlemsstaterna ser till att handlingsplanen blir ett levande dokument i kampen mot människohandel. Den svenska regeringen kommer även i fortsättningen att medverka till att människohandel i alla dess former bekämpas med kraft. Det är en fråga där medlemsstaterna gemensamt har ett intresse av

samsyn och samarbete. De frågor som är aktuella under det tyska ordförandeskapet rör förbättrat stöd till brottsoffer, utveckling av nätverk och informationsutbyte. I dagsläget arbetar vi bland annat med att sammanställa information som ger en tydlig bild av hur Sverige tar hand om personer som fallit offer för människohandel.

Inom ramen för EU:s handlingsplan har kommissionen föreslagit att inrätta en antittraffickingdag, vilken troligen kommer att infalla under det senare halvåret 2007. Sverige stöder aktivt kommissionens förslag, vilket jag personligen framförde till kommissionär Frattini vid vårt senaste möte. Inför och i samband med denna dag avser regeringen att vidta tydliga åtgärder för att arbetet mot människohandel ska drivas framåt samt för att öka kunskapen om frågan. Vi ser även över möjligheten att låta EU:s arbete mot människohandel bli ett tema på det årliga kriminologisymposiet som hålls i Stockholm den 4–6 juni, med särskilt fokus på barn som offer för människohandel.

Inom Regeringskansliet pågår också ett långsiktigt arbete kring hur Sverige ska driva människohandelsfrågan under vårt ordförandeskap hösten 2009. En diskussion på detta tema har redan initierats med berörda parter.

Anf. 13 THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr talman! Jag tackar för svaret.

Om man verkligen ska skydda dem som råkar så fruktansvärt illa ut som vid människohandel räcker det inte med ord. Det krävs också handling. Från den socialdemokratiska regeringens sida drev vi igenom arbetet, som hela EU sedan ställde sig bakom, om en skärpning av bestämmelserna om människohandel. Det gällde minimistraff och så vidare. Allt detta gjorde vi efter en oerhört hård kamp. Många länder var emot det.

Den socialdemokratiska regeringen drev också igenom att vi skulle öronmärka pengar till polisen, vilket var mycket viktigt, och trots att vi höjde anslagen fanns det problem även i Sverige eftersom arbetet prioriterades på olika sätt.

Om vi börjar med frågan som rör EU var det alltså så att när frågan diskuterades förra våren i samband med fotbolls-EM i Tyskland fick Sverige oerhört mycket kritik. Det fanns ett starkt motstånd mot Sveriges linje. Vi kände stöd eftersom partierna i Sveriges riksdag stod bakom den, men det fanns ett starkt motstånd på andra håll.

Diskussionerna mynnade till slut ut i att svensk polis skulle få en unik möjlighet att informera inte EU utan EU:s inrikes- och justitieministrar om sitt framgångsrika arbete i bekämpningen av människohandel kopplad till sexköpslagen. Detta drev vi alltså igenom och var mycket nöjda med. Det var ett unikt tillfälle för Sverige. Allt var klappat och klart för att det skulle ske under Finlands ordförandeskap i höstas. Det var beslutat i juni och i stort sett var det nu bara en formfråga.

Detta, Beatrice Ask, lät du rinna ut i sanden! Det blev ingenting av det. Svensk polis kom inte med. De fick inte den möjligheten. Alla de fördelar som det skulle ha inneburit att svensk polis på plats, inför samtliga EU:s justitie- och inrikesministrar, kunnat informera om sitt arbete var en möjlighet som nu kommer att dröja. Kanske får vi aldrig en sådan chans igen. Du hade bara behövt fullfölja detta, men du tog inte chansen. Hur kunde du sjabbla bort ett sådant unikt tillfälle när du inte ens hade

gjort grundarbetet själv? Du hade bara behövt fullfölja det som beslutades i juni. Det skulle jag gärna vilja ha svar på.

Den andra frågan är förstås varför man nu tar bort öronmärkningen av pengarna. Då räcker det inte med att säga att det getts ökade resurser. Så har det varit varje år sedan 2000, så det räcker inte. Arbetet med att bekämpa människohandel är mycket speciellt. Här kan man, liksom i den förra interpellationsdebatten, fråga poliserna själva hur viktigt det är.

Om det sedan är fråga om 15 miljarder eller 15,2 miljarder är inte det viktigaste för de poliser som jobbar med människohandel, utan det är att få arbeta i fred utan att, som tidigare, deras arbete ställs mot bilstölder och andra brott. Det var också därför de kom till korta; deras arbete är nämligen mycket kostsamt i förhållande till andras. Däremot är det inte kostsamt i förhållande till budgeten i stort.

Också detta var riggat och klart. Vi hade redan förberett det. Det var bara att fullfölja det arbetet. Det låg där – öronmärkning 2004, 2005, 2006. Vi kunde se en oerhört positiv reaktion från de poliser som arbetar med människohandel, de som verkligen känner till problemen med det. Beatrice Ask hade hur lätt som helst kunnat fortsätta det arbetet genom en fortsatt öronmärkning 2007, 2008, 2009, och ingen hade kunnat mot-säga henne från något håll eftersom det redan hade gett så goda resultat.

Jag vill därför gärna att Beatrice Ask svarar på varför hon sjabblade bort möjligheten med svensk polis i EU, och varför det inte blev någon fortsättning av en öronmärkning av pengar till svensk polis när det gäller bekämpandet av människohandeln.

Anf. 14 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Thomas Bodström säger att det inte bara krävs ord utan också handling om man ska bekämpa människohandel. Jag delar den uppfattningen. Det krävs konkreta insatser.

Just människohandelsbrott är resurskrävande. Det innebär att man måste använda mycket folk och andra resurser under lång tid. Man behöver också verktyg för att kunna bevisa och lagföra personer som ägnar sig åt den vidriga handeln. Därför är det betydelsefullt med de konkreta insatser som alliansregeringen gör för att förstärka polisens möjligheter att arbeta effektivt, både i form av mer pengar och också genom att vi arbetar intensivt för att öka möjligheterna för svensk polis att utbyta information och samarbeta med poliser i andra länder kring den typen av viktig brottsbekämpning. Detta motarbetas av Socialdemokraterna. I ärlighetens namn tror jag att det är viktigare att få de verktygen i användning än att låta poliser prata på ett eller annat seminarium.

Nu ska man inte underskatta den typen av insatser. Jag förstår att Thomas Bodström är ledsen över att vi inte arbetar riktigt som Socialdemokraterna hade tänkt. Vi jobbar aktivt för att se till att både information och kunskap sprids på det här området. Jag nämnde det stora forskningsseminariet som kommer att hållas i juni. Vi kommer att se till att ett viktigt tema för de 400 forskare som väntas komma till Stockholm för att diskutera brottsbekämpning ska vara frågan om människohandel och de vidriga avarter som finns inom området. Vi arbetar för att stödja de insatser som sker inom EU när det gäller att sprida kunskap om detta – jag nämnde *anti-trafficking day* som jag tycker är ett bra initiativ. Jag försö-

ker också sprida kunskap om de erfarenheter som vi har från svensk polis när det gäller detta arbete.

Sammantaget tycker jag att det är viktigt att vi arbetar konkret och inte bara i ord med de här frågorna. Jag tror också att det är viktigt att vi försöker hitta ett gemensamt förhållningssätt, och det är väl lite grann det som Thomas Bodström också är ute efter när han vill berätta om de svenska erfarenheterna. Men jag tror, med tanke på det motstånd som Thomas Bodström tyvärr mötte i anslutning till bland annat fotbolls-VM, att det inte är bara att predika om sin egen förträfflighet som är metoden.

Jag tror att vi måste se till att poliser i konkret verksamhet diskuterar med varandra och att vi också inom andra nivåer i rättsväsendena diskuterar hur vi ska hitta gemensamma förhållningssätt för att bekämpa den moderna tidens slaveri som tyvärr är betydligt mer än bara utnyttjande av människor för sexuella ändamål. Vi ser ju en vidrig utveckling där man också försöker handla med människor för att få billig arbetskraft, för att få fram organ till olika operationer och vad det nu kan vara. Det tycks ju inte finnas någon gräns för de vidrigheter som kan åstadkommas.

Jag tror att det kräver betydligt mer av seriöst arbete mellan rättsväsendets olika delar. Det krävs mycket mer än en och annan konferens och vad som nu hade planerats från den socialdemokratiska regeringens sida.

Jag är också väldigt glad över att vi i regeringen arbetar för ett initiativ där vi tittar på de andra delar som inte uppmärksammas så mycket när det gäller människohandel. Vi tänker bland annat diskutera tillsammans med arbetsmarknadsministern vad som kan göras för att undvika människohandel för att få billig arbetskraft, vilket också är ett bekymmer som måste hanteras i brottsbekämpningen.

Anf. 15 THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr talman! Nu blev det fel igen, Beatrice Ask! Nu sade du att den förra regeringen inte ville arbeta för snabbare informationsutbyte. Hade du varit något mer insatt i frågan skulle du veta att det var precis det – ett snabbare informationsutbyte mellan myndigheter – som Sverige drev igenom i december förrförra året. Däremot har vi varit kritiska till att man ska öppna register eller att man ska få den tillgången. Men ett snabbare informationsutbyte var faktiskt en av de saker som Sverige under den dåvarande socialdemokratiska regeringen drev igenom. Du får alltså läsa på lite bättre innan du påstår sådana felaktigheter!

När det gäller människohandel och sexköpslagen är jag inte ledsen på något sätt – tvärtom. Det här är ju någonting som de personer som har drabbats av det ska vara ledsna för. Svensk polis är nämligen oerhört effektiv, och även om vi också har problem har vi klara fördelar jämfört med andra länder just för att vi kopplar ihop människohandel och sexköpslagen. Det skulle vara förträffligt om vi fick möjlighet att visa det sätt som svensk polis arbetar på eftersom andra länder då skulle kunna följa efter. På så sätt skulle människor som blivit utsatta kunna räddas och hjälpas på ett bättre sätt.

Svensk polis arbetar annorlunda men har så mycket bättre resultat än andra länder. Det var det som var hela poängen.

Det här beror ju på en koppling mellan människohandel och sexköpslagen. Det kan ju vara så att du inte har fått information om det här – det vet jag inte – för tjänstemännen har rätt att ha sin integritet.

Det kan vara så att du var en av de riksdagsledamöter som var emot sexköpslagen när det röstades om den här i riksdagen och att du därför inte vill att svensk polis ska lyfta fram kopplingen mellan människohandel och sexköpslagen. Visst var det väl så att du egentligen var motståndare till den här lagen 1998? Då blir det mer förståeligt att du inte tycker att det är bra att svensk polis ska visa upp de här fördelarna. Du får själv svara på frågan hur du ställde dig till sexköpslagen.

Jag fick inget svar på frågan om öronmärkning. Du gav dock en beskrivning av det svåra arbete som svensk polis har. Vi hade faktiskt samma problem i Sverige i början av 2000-talet, nämligen att arbetet mot människohandeln inte fungerade överallt. Vi hade en diskussion om hur det fungerade i Norrbotten jämfört med övriga Sverige och så vidare. Allt detta blev så oerhört mycket bättre när vi kunde öronmärka pengar just för att arbete med människohandel är en så väldigt speciell verksamhet inom polisen. Det var därför som du kanske bara hade kunnat fortsätta med de här sakerna.

Nu vet jag att det finns ett starkt motstånd också här. På högre ort och på olika ställen finns det ett starkt motstånd. Men om man vill nå resultat måste man ta den här fajten, Beatrice Ask! Man måste driva igenom det här om man verkligen menar allvar med att visa resultat.

Det här var ju någonting som verkligen uppskattades av dem som är djupt involverade i arbetet mot människohandel. De som arbetar varje dag med detta – vilket varken du eller jag har gjort och som vi bara kan diskutera – talade om hur oerhört viktigt det var att öronmärka pengar. Det räcker inte med att man bara tillför ökade resurser. När vi själva tillförde pengar såg vi att det inte var tillräckligt.

Därför ställer jag återigen frågan varför det inte blev någon fortsättning. Det är vad jag vill ha svar på utöver frågan om det är din inställning till sexköpslagen som gjorde att du inte drev igenom den här saken.

Jag begär inte att du ska svara på det, men det vore intressant om du också kunde svara på den fråga som jag har tagit upp i dag om att man bör avskaffa koppleribrottet eftersom detta innebär en förlegad syn på hur sådan här verksamhet fungerar.

Eftersom du säger att du arbetar med de här frågorna vore det intressant att höra om du tycker att det skulle vara en fördel att ta bort koppleribrottet och ersätta det med människohandel och grov människohandel.

Anf. 16 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Låt mig börja med frågan om öronmärkta pengar. Det var ju en av de infallsvinklar som Thomas Bodström hade i sin interpellation och i inlägget.

Tolkningen att alliansregeringen skulle vara mindre intresserad av att prioritera människohandel för att vi inte öronmärker pengar faller på sin egen orimlighet. I så fall skulle man kunna säga att Socialdemokraterna var ointresserade av att utreda mord för att de inte öronmärkte pengar för mordutredningar.

Vad vi gör när det gäller människohandel är i stället att kräva att Rikspolisstyrelsen redovisar vilka resurser som krävts och vilka framsteg man har gjort i kampen mot människohandel. Det tycker jag är ett tydligt direktiv som ställer krav på polismyndigheten att arbeta intensivt för att komma framåt i frågan. Det tycker jag och säkert också Thomas Bod-

ström är oerhört angeläget, för detta är den moderna tidens slavhandel, och den är tyvärr omfattande.

Jag tror att man ska passa sig för att slå sig för bröstet och säga att vi i Sverige har lyckats bättre än många andra på det här området. Det var under Thomas Bodströms tid i regeringen som vi lyckades tappa bort 98 kinesiska barn och en massa andra människor som det uppenbarligen har handlats med, som vi inte har koll på och som vi inte har lyckats utreda.

Det är skamligt att det är så. Det är möjligt att situationen inte är värst i Sverige. Det tror jag inte att den är eftersom vi ligger lite vid sidan av. Men jag tror att vi har en väldig byk att ta reda på och som vi måste arbeta med. Därför är detta prioriterat. Vi måste jobba internationellt. Vår metod är inte att öronmärka och säga att man ska använda ett visst belopp. Vi säger: Lös uppgiften och berätta för oss hur långt ni har kommit och hur mycket pengar ni har lagt på denna verksamhet! Då kan vi diskutera resultat och innehåll, och det tycker jag är viktigt.

Sedan är det helt sant som Thomas Bodström säger när det gäller informationsutbyte att han har varit väldigt ivrig i de frågorna och på ett bra sätt, tycker jag, under sin tid som statsråd verkat för effektivare verktyg för poliser att använda i brottsbekämpningen. Desto mer förvånad blev jag i förra veckan när jag fick ett fax från Thomas Bodström där han sade att han är emot förändringar som innebär just snabbare information och ingenting annat. Det här får alltså lite fram och tillbaka.

Låt mig, eftersom det var uppe i det senaste inlägget, ta det här med sexköpslagen och människohandel. Ja, det finns kopplingar där eftersom väldigt mycket av människohandeln används just för sexuell exploatering och sexhandel med människor.

Moderaterna hade när sexköpslagen infördes invändningar mot den som sådan. Jag ska inte gå in på hela argumentationen kring det. Vi har sedan, efter sexköpslagens införande, också konstaterat att det har funnits lite olika rapporteringar om när den har varit framgångsrik och inte. Men det senaste är faktiskt att den fungerar förhållandevis väl och har varit till hjälp för polisen.

Moderaterna var också för ett par år sedan klara med ställningstagandet att den lagstiftningen ska vara kvar, att vi har fördelar av den. Det är inte på det sättet att det på något sätt har påverkat min inställning till öronmärkta pengar eller huruvida vi ska informera om svenskt arbete mot sexhandel, människohandel och vad det nu kan vara på EU-nivå, tvärtom.

Däremot kom Thomas Bodström i morse i tidningen med förslag om att vi borde slå ihop människohandel och koppleri. Tyvärr medger inte 26 sekunder att jag utvecklar tankarna kring detta. Det finns skäl som kan tala för det, men det finns också skäl som kan tala emot det. Det viktiga är dock att vi har en utredning, som Thomas Bodström tillsatte, som tittar på om man ska utvidga definitionen av människohandel och på vilket sätt lagstiftningen ska kunna bli mer effektiv när det gäller de regelverk som vi ska använda för att bekämpa den vidriga företeelsen.

Anf. 17 THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr talman! Jag har aldrig sagt att det var ointresse från regeringens sida, lika lite som det var ointresse från något parti när det gäller mord.

Däremot har man sjabblat bort ett gyllene tillfälle, och det är djupt beklagligt.

Sverige är väldigt effektivt i bekämpning av människohandel jämfört med andra. Därmed inte sagt att inte vi också har problem, men vi är väldigt bra jämfört med andra, och det handlar inte om det geografiska läget. Vi är mycket mer framgångsrika än till exempel Norge och Danmark är. Det kan knappast vara det geografiska läget som ligger till grund för det. Det handlar om kopplingen häremellan. Det var därför vi hade ett unikt tillfälle, som vi hade byggt upp, för svensk polis att berätta om sina metoder och därigenom sprida dem. Dessutom handlade det om mycket mer än bara information vid det här tillfället.

Du hade kunnat ta tag i den här frågan och kunnat driva den vidare för att se till att det här skulle kunna spridas till andra länder också. Det här är ju någonting som har diskuterats väldigt intensivt. Nu sjabblade du bort det, och frågan är om den chansen kommer igen. Det är ju beklagligt att du får ta de politiska konsekvenserna av det. Det är många som har varit upprörda över det här. Men det stora problemet är förstås att det är människor som drabbas på grund av de här misstagen.

Snabbare information, ja, det är bra. Därmed var vi negativa till att man skulle få direkt tillgång på det sättet. Det kan inte vara särskilt svårt att förstå de logiska konsekvenserna av det. Men det kan vi ta i andra debatter.

Däremot hoppas jag att du får bättre information om fördelen med öronmärkning av pengar när det gäller människohandel, just för att det är en så specifik fråga. Jag tycker inte alls att det ska vara öronmärkning av alla delar av brottsbekämpningen, tvärtom, då tar man över polisens arbete. Jag anser att det ska vara så när det gäller människohandel och när det gäller kamp mot barnpornografi. Det är de två frågorna, och det är för att det är så speciella verksamheter, framför allt när vi ser de goda resultaten av det. Hade det gått dåligt, hade polisen sagt att det inte hjälper, hade man kunnat förstå det. Men facit blev en mycket mer framgångsrik kamp mot människohandel. Du hade världens chans, Beatrice Ask, men du tog den inte. Det är djupt beklagligt.

Anf. 18 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Thomas Bodström säger att Sverige är mer framgångsrikt än andra i kampen mot människohandel. Jag önskar att jag hade den självbilden. Men tyvärr är statistiken inte så väldigt upplyftande. Jag har den framför mig. År 2003 anmäldes 22 brott, 1 person lagfördes. År 2004 var det 29 brott, 0 lagförda. År 2005 var det 44 brott, 7 lagförda.

Om man vet något om hur omfattningen ser ut vad gäller den här typen av verksamhet tycker inte jag att man kan slå sig för bröstet och säga att man ska ut och predika för alla andra. Jag konstaterar bara att detta är en vidrig verksamhet där vi har väldigt mycket hemläxa att göra, där vi måste se till att det finns resurser hos polisen så att den kan genomföra de omfattande utredningar som krävs, så att den kan hålla ut med den spänning och de insatser som krävs så att vi faktiskt gör något åt detta.

Det är till exempel så att Rikskriminalpolisen i dag inte kan säga att de har en fullständig bild av hur handeln med barn ser ut i Sverige utan konstaterar att det finns väldigt mycket mer att kartlägga. Vi har inte koll på läget. Det är den bistra sanningen.

Jag tror att om man i ett internationellt samarbete ska bli trovärdig och nå resultat ska man prata om det som är verkligheten. Vi har ett gigantiskt problem med människohandel i Europa. Vi har erfarenheter att dela med oss av. Men vi ska inte vara styva i korken och påstå att vi är världsbäst eller jätteduktiga och säga att vi har hittat lösningen, för det har vi inte.

Jag tycker att det är bra att det finns en utredning som tittar på om det behövs förändringar i lagstiftningen vad gäller människohandelsbrottet. Jag tycker att det är bra att man utreder metoder för att jobba bättre och mer effektivt. Jag tycker att det är bra med internationellt utbyte. Jag tänker fortsätta att arbeta konkret för att vi ska få bättre statistik och faktiskt lyckas lagföra flera av dem som utnyttjar barn och vuxna, särskilt kvinnor, på ett onständigt sätt i den här typen av verksamhet.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 2006/07:235 om preventiva tvångsmedel

Anf. 19 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Thomas Bodström har frågat mig om jag avser att ta något initiativ eller vidta någon annan åtgärd med anledning av tidsplanen avseende lagstiftningen om preventiva tvångsmedel.

I samband med tidigare svar till Thomas Bodström har jag understrukt vikten av att de brottsbekämpande myndigheterna har tillgång till effektiva verktyg och arbetsmetoder för att komma åt allvarlig brottslighet. I det sammanhanget gjorde jag också tydligt att det behövs noggranna avvägningar mellan effektivitet i brottsbekämpningen och enskildas integritet när nya tvångsmedel införs.

I betänkandet *Ytterligare rättssäkerhetsgarantier vid användandet av hemliga tvångsmedel, m.m.*, som överlämnades i november 2006, föreslås att de som har utsatts för hemliga tvångsmedel i brottsutredningar ska underrättas om det i efterhand och att en oberoende nämnd med stark parlamentarisk anknytning ska utöva särskild tillsyn över tvångsmedelsanvändningen.

Betänkandet har remissbehandlats och bereds just nu i Justitiedepartementet. I det lagstiftningsärendet avser regeringen att lämna en proposition till riksdagen i maj 2007.

(Applåder)

Anf. 20 THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr talman! Vi socialdemokrater fick ofta kritik för att vi drev kampen mot organiserad brottslighet, ja, inte för att vi drev den kampen men det ansågs att vi inte kunde införa regler om bland annat preventiva tvångsmedel samt buggning. På grund av splittring bland de borgerliga partierna sköts den här frågan upp. Det är glädjande att den nu kommer. Det är bra.

Det finns dock en oro för att reglerna när det gäller preventiva tvångsmedel och buggning ska tunnas ut. Det vore bra om jag kunde få svar på varför detta har skjutits upp ett år, varför man har dröjt med sva-

ret på det här sättet och därigenom sett till att den organiserade brottsligheten fått verka ett år till. De som har fått betala priset för det är naturligtvis oskyldiga brottsoffer.

Därför ställer jag den konkreta frågan: Kommer den proposition som nu sägs ska komma om några veckor eller ett par månader att innehålla samma möjlighet att bekämpa den organiserade brottsligheten som det ursprungliga förslaget?

Anf. 21 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Jag blev bara litet fundersam över frågan om varför man har dröjt. Svaret på den är att riksdagen bestämde sig för att vilandeförklara två propositioner som Thomas Bodström lade fram som justitieminister. Den vilandeförklaringen tillsammans med det faktum att man tillsatte en utredning för att reda ut det den förra regeringen inte hade rätt ut – den lämnade sina resultat i november och de har därefter remissbehandlats – är ju skälet till att vi inte har skrivit någon proposition. Jag förstår inte riktigt vad det egentligen är som har dröjt. Det finns ju en beskrivning av hur det har sett ut.

Det är riktigt att i den här frågan har Thomas Bodström och jag, bland andra, haft samma uppfattning om vad som behöver göras och vad som är nödvändigt. Jag har inga ambitioner att försena detta i onödan. Jag har inga ambitioner att förändra det heller. Däremot är det så att vi väntar på en integritetsutredning som naturligtvis kan påverka diskussionen i riksdagen. Jag tycker inte att det är främmande. Vi väntar på en massa andra diskussioner som säkert kommer.

Men propositionen finns som sagt här i riksdagen. Jag tänker komplettera den med resultat från Anders Erikssons utredning och eventuella synpunkter som har kommit fram under remisstiden. Förhoppningsvis kommer ni i justitieutskottet att kunna hantera detta med den kvalitativa och snabba process som justitieutskottet är känt för.

Jag ser inga större bekymmer med detta. När det gäller all typ av tvångsmedelsanvändning finns det många som känner skäl att lyfta fram integritetsaspekterna och vända och vrida på frågorna. Det har jag i och för sig stor respekt för. Men jag hoppas att vi inte ska få några förseningar i detta utan att vi ska genomföra de förslag som ligger med kompletteringar utifrån det arbete som har gjorts i efterhand. Därmed ska vi kunna ge polisen de verktyg man behöver i kampen mot den grova brottsligheten.

Anf. 22 THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr talman! Att det var formella skäl som var anledningen till att riksdagen sköt upp frågan tror jag att alla känner till. Frågan var om det fanns några nya frågor jämfört med tidigare. Vilka frågor avgjorde att detta sköts upp? Det var den frågan jag ställde.

Om jag uppfattade det hela rätt kommer det att vara på samma sätt som tidigare. Det tycker jag är positivt. Det händer faktiskt att även Beatrice Ask och jag tycker samma sak i någon fråga. Däremot blir jag förvånad över att hon hänvisar till Integritetsutredningen. Den är någonting som man inte på något sätt bryr sig om när det gäller FRA. Vad är det som skiljer sig åt när man bryr sig om Integritetsutredningen när det

gäller preventiva tvångsmedel men inte tycker att den är den minsta viktig när det gäller FRA?

Prot. 2006/07:63
20 februari

Anf. 23 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Förseningen, om det nu var en försening, vad gäller frågan om hemliga tvångsmedel uppstod – det glömde jag att säga – därför att Thomas Bodström inte kunde få majoritet i riksdagen för de förslagen. Då fick vi den stora förseningen som gör att vi är där vi är. Det är det som vi hanterar.

Det intressanta med Integritetsutredningen – en utredning som vi i oppositionen krävde länge innan den förra regeringen äntligen tillsatte den – var att den skulle spänna över många frågor. Vi kände att det händer så mycket inom sjukvården, socialvården, brottsbekämpningen och på andra områden där olika beslut får konsekvenser för enskilda människors privatliv och integritet. Vi tyckte att man skulle fundera över den helheten.

Jag tycker att det är bra att det arbetet har gjorts. Jag har ingen aning om vad de kommer att komma fram till. Men jag kommer att noggrant studera det. Jag kan försäkra Thomas Bodström att i alla frågor som handlar om brottsbekämpning och annat arbete där regeringen är involverad känner jag ett ansvar och engagemang för att lyfta fram integritetsaspekterna.

Här lyftes försvarsunderrättelseverksamheten fram. Även i fråga om den verksamheten görs mer än en bedömning, och det är många olika aspekter som sammantaget ska leda till ett beslut. I arbetet för att ta fram sådana förslag finns naturligtvis olika infallsvinklar. Integritetsaspekten är en sådan. Det är också en av de frågor som lyftes fram när vi behandlade frågan om hemliga tvångsmedel i riksdagen. Man var där grovt missnöjd med hur den förra socialdemokratiska regeringen hade funderat över den frågan, och därför vilandeförklarades propositionen.

Nu har vi förhoppningsvis rättat till detta. Frågan om hur vi ska ha det med försvarsunderrättelseverksamheten har vi inte kommit fram till än eftersom vi inte har lagt fram någon proposition än. Den frågan får vi återkomma till.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på interpellation 2006/07:228 om överskuldssättning

Anf. 24 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Egon Frid har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att förbättra livsvillkoren för så kallade evighetsgäldenärer.

En självklar utgångspunkt är att alla människor har ett eget ansvar för sina skulder. Ibland kan det faktiskt inträffa händelser som man i vart fall inte helt kan styra över. Sjukdom och arbetslöshet eller ett personligt ansvar för sitt företag kan leda till, och leder till, att man hamnar på obestånd. I en sådan situation bör man kunna få sina skulder nedskrivna. Jag tror att det är till gagn inte bara för de skuldsatta utan även för samhälls-ekonomi att den möjligheten finns. Om skuldbördan anpassas skapas

Svar på
interpellationer

bättre förutsättningar för den enskilde att genom eget arbete öka sina vanliga inkomster – till nytta både för sig själv och för samhället. Samtidigt kan svartarbete motverkas. En sådan ordning ligger i linje med regeringens ambition att bryta utanförskapet.

Skuldsaneringslagen ger överskudsatta möjlighet att få skulderna nedskrivna. En ny skuldsaneringslag trädde i kraft den 1 januari. Den nya lagen innebär ett förenklat skuldsaneringsförfarande och kan på så sätt bidra till att komma åt några av problemen för evighetsgäldenärer. I en kommande översyn av vissa frågor rörande skuldnedskrivning bör flera åtgärder utredas, bland annat frågan om att införa absolut preskription.

Men skuldsanering är inte möjlig för alla. En stor del av de överskudsatta är småföretagare med skulder från näringsverksamhet. Företagare är i dag i princip uteslutna från möjligheten till skuldsanering. Jag menar att skälen för skuldnedskrivning många gånger kan vara väl så starka för företagare som för andra. Inte minst i ett tillväxtperspektiv är det viktigt att en företagare kan komma tillbaka efter att ha hamnat på obestånd. I den kommande översynen bör därför frågan om en skuldnedskrivning för näringsidkare tas med.

Även om det finns skäl som talar för skuldnedskrivningar finns det andra motstående och viktiga intressen som naturligtvis måste vägas in. Det handlar om att jämka avtal och sätta ned privaträttsliga fordringar, det vill säga enskildas egendom. Alla lagändringar på området måste därför ske med beaktande av äganderätten och respekten för ingångna avtal.

Anf. 25 EGON FRID (v):

Herr talman! Jag tackar justitieministern för svaret.

Frågan om överskudsättning handlar verkligen om utanförskap och om den situation som människor i utanförskap lever i. Vi har en gemensam uppfattning där.

Jag delar också den uppfattning som justitieministern gjorde gällande i början av sitt svar, nämligen att en självklar utgångspunkt för mig och Vänsterpartiet är att människor vill ta ansvar för sina skulder. Det är en viktig markering att göra.

I dag har civilutskottet fått ta del av en föredragning från kronofogdemyndigheten om dessa speciella frågor om överskudsättning och evighetsgäldenärer. Interpellationsdebatten kommer lägligt i samband med den informationen.

Målet för oss i riksdagen och syftet med den här debatten är naturligtvis att hjälpa människor att komma till rätta, det vill säga att komma ifrån utanförskapet och få möjlighet att leva på sin lön samt känna att de gör rätt för sig. Tyvärr ser vi i dag en försvårad situation för överskudsatta. Evighetsgäldenärerna tenderar att bli flera. Flera hamnar i skuldfällan.

Jag känner också för den grupp småföretagare som, som justitieministern nämnde i sitt svar, i sin näringsverksamhet har drabbats av skulder men som inte kan bli föremål för skuldsaneringslagen. De har speciella problem.

Vi ser också i dag att på grund av utvecklingen i samhället riskerar många att få sina inkomster sänkta till följd av försämrade ersättningsnivåer. Bland annat sker det en kostnadsökning inom till exempel boendesektorn. Vi ser också en mycket aggressiv marknadsföring av konsumtionsvaror med lånefinansiering som lockar många att köpa dyrt, vilket leder till ökad skuldsanering.

Vi vet att över 500 000 personer finns i kronofogdemyndighetens register över indrivningsärenden. Det saknas dock, tyvärr, statistik över hur många som finns registrerade i inkassobolagens verksamheter. Det är därför sannolikt att det finns ett stort antal överskuldssatta i vårt land. Ingen vet heller hur många barn som lever med föräldrar som är så kallade evighetsgäldenärer. Vi vet bara att det är ett stort och växande problem. Vi vet att det är främst hushåll som saknar eller har små ekonomiska marginaler som hamnar i skuldfällan. Det handlar ofta om människor som inte har kunnat betala sina räkningar när de drabbas av arbetslöshet eller långtidsjukskrivningar. Steget från en sådan utsatt situation till att ta ett lån på dåliga villkor är inte långt. Normal skuldsättning blir under vissa skeenden överskuldssättning. Precis som ministern nämnde kan det ske vid skilsmässor, sjukdom, olycksfall eller beroendeproblem.

Enligt uppgifter från kronofogdemyndigheten är evighetsgäldenärerna minst 16 000 personer, och då vet vi att det är personer som levt på existensminimum i över fem år. Det är en oerhört svår situation att ha en begränsad ekonomi under så lång tid.

Överskuldssättning är ett allvarligt samhällsproblem, och vi vet att överskuldssatta människor löper ökad risk att slås ut socialt. Vi vet att 40 procent av de överskuldssatta har mer somatiska och psykiska sjukdomar än befolkningen i övrigt. Vi behöver arbeta tillsammans för att förbättra överskuldssattas situation.

En följdfråga till ministern är hur ministern avser att agera för att hjälpa överskuldssatta att bli skuldfria.

Anf. 26 JAN ERTSBORN (fp):

Herr talman! Låt mig inleda med att tacka justitieministern för det svar som har givits på den här interpellationen och som gjort mig mycket glad. Jag har under förra mandatperioden drivit frågor kring de så kallade evighetsgäldenärerna i syfte att få till stånd en utredning, och jag ser nu att vi får den på ett eller annat sätt, inom rimlig tid, hoppas jag. Det är en svår problematik att hitta de rätta åtgärderna i de här ärendena, men vi måste försöka.

Vi måste titta på vårt grannland Finland, som för några år sedan beslöt att staten inte ska verkställa fordringar efter 15 år. Fordringarna får alltså leva sitt liv, men man verkställer dem inte. Jag fick höra i dag att Finland nu tar ytterligare ett steg och helt enkelt inför en definitiv preskription av fordringar, på samma sätt som vi alltid har haft i det här landet när det gäller fordringar beträffande skatter och annat från det offentliga.

Vi funderar nog ofta på vad det är för personer. Vi har fått höra att det i dag bedrivs lite forskning för att se vilka personer det är som är så skuldsatta och som aldrig kommer ur skuldfällan. Det var inte förvånande att vi fick uppgiften att det är personer som är sjuka eller förtidspensionerade, ofta med psykiska besvär.

När det gäller frågan om vad det är för fordringar visar det sig ofta vara konsumentfordringar. Det kan vara från el- och telesidan eller från postorderföretag eller gälla andra konsumtionskrediter.

Justitieministern talar i slutet av svaret om att vi måste ta hänsyn till de motstående intressena, intressena av att fordringsägaren får betalt. Då är det väldigt intressant att veta att kronofogden i dag nämner, på en direkt fråga från mig, att det inte är den ursprunglige fordringsägaren som driver in sitt krav ett stort antal år efter att kravet har upphört, utan fordringarna går i handel med finansbolag och inkassobolag, ibland i flera led. Det innebär att det ursprungliga förhållandet inte finns kvar. Det finns då inte möjlighet för den skuldsatte att ta kontakt till exempel med radiohandlaren där han en gång köpte något på kredit och göra upp skulden, utan han har ett inkassobolag som har rent kommersiella intressen att förhandla med. Jag tycker att det är viktigt att man vet det när man ska titta på just relationen mellan den som har fordringen och den som är skuldsatt.

Ett jätteproblem är också de väldigt höga räntorna, som växer otroligt mycket år från år. Det är inte ovanligt att dessa ärenden har räntesatser på mellan 30 och 40 procent per år. Följaktligen blir den totala skulden en mycket större ränteskuld än kapitalskuld.

Förhoppningsvis kommer de ändringar vi gjorde i skuldsaneringslagen under förra året att ge en bättring så att vi får lite mer skuldsaneringsår, men det är fortfarande så att den inte täcker upp dem som inte har tillräckligt stora skulder. Man måste alltså vara tillräckligt skuldsatt för att få skuldsanering.

Jag vill avslutningsvis när det gäller skuldsaneringslagen bara nämna att det 2005 kom in 4 200 ansökningar men beviljades endast 1 500. Det visar att det är något glapp i skuldsaneringslagen.

Anf. 27 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Interpellationen kom lämpligt, med tanke på dragningen i civilutskottet. Det hade varit intressant att lyssna på det. Det här är en problematik som väldigt många människor är i högsta grad berörda av. Det är ett bekymmer att evighetsgäldenärerna blir fler. Det är ett bekymmer att många är överskuldsatta. Det är ett bekymmer både för de enskilda och för företagen att vi har den här utvecklingen.

En sak som jag tycker att man ska konstatera är att vi måste vänta lite och se hur den nya skuldsaneringslagen kommer att fungera, om den kommer att hjälpa en del av de enskilda människor som sitter i klistret och på vilket sätt det kommer att fungera.

På Justitiedepartementet är vi medvetna om att det finns frågor som inte är hanterade, men vi har sagt att vi kommer att utreda dem. Däremot kräver varje utredning både direktiv, pengar och utredare. Jag vågar därför inte just nu tala om när utredningen ska tillsättas. Men vi vet att vi har en del att göra på det området.

Det är också viktigt att göra det av det skälet att vi vet att det här är en problematik utifrån tillväxten för företagen, men också utifrån att utsatta människor, människor som hamnar i arbetslöshet eller som har andra problem löper väldigt stor risk att hamna i den situationen att man inte klarar av sin ekonomi. Det är på det sättet man så småningom hamnar i den moment 22-situation som dessa personer sitter i.

Därför tror jag – och det är regeringens ambition – att det finns två saker att göra. Den ena är att se till att vi får fler i arbete, att vi får färre långtidsarbetslösa, att vi får fler som har en ekonomisk trygghet i form av lön för eget arbete som de kan hantera. Den andra är att vi har vettiga regler för skuldsanering framöver. Vi kommer därför att arbeta vidare, som sagt, med en del av de frågorna.

Detta med inkassoverksamheten var uppe i inläggen, och jag vill nämna den. Fordringar kan säljas som vilka tillgångar som helst, och Finansinspektionen och Datainspektionen har på eget initiativ tittat lite grann på handeln med förfallna fordringar, eftersom det kommer fler och fler klagomål om att indrivningen är tuff och man känner att det är besvärligt.

Vad man då säger i slutsatserna är att man tycker att den här handeln fyller en sund städfunktion. En del företag kan inte behålla detta därför att de får inte sin likviditet att fungera när folk inte har råd att betala, och därför säljer man det hela. Men det finns naturligtvis en risk i att köparen använder sig av allt tuffare indrivningsmetoder för att själv få lönsamhet i den verksamheten.

De här bolagen står under Datainspektionens tillsyn, och en ledstjärna i tillsynen är att gäldenären inte ska orsakas onödiga kostnader och att man ska arbeta på ett vettigt sätt.

Man har, som sagt, nyligen tittat på det här, och man säger att det fungerar någorlunda bra. Men det finns fler klagomål på den här verksamheten än tidigare från enskilda, och därför har Datainspektionen och en del andra myndigheter inlett ett samarbete där man framför allt ska titta på möjligheten för enskilda att komma med klagomål, att förbättra klagomålsfunktionen. Jag tror att det saknas ett led här.

Det här är ett exempel på en problematik som måste hanteras kring detta med de ekonomiska bekymmer som utsatta människor har. Där måste vi både ta itu med grundproblemen, det vill säga se till att folk kommer i arbete och reder ut sin situation, och ha bra, vettiga möjligheter att städa upp i situationer som man inte tar sig ur på annat sätt.

Anf. 28 EGON FRID (v):

Herr talman! Jag håller definitivt med om att fler i arbete med en lön som man kan leva på är en viktig förutsättning för ett självständigt liv och för att kunna ta ansvar för sina utgifter.

Jag delar också mycket av den oro som Jan Ertsborn känner för de överskuldssattas situation.

Det ska bli spännande att jobba vidare med den här frågan i utskottet och förhoppningsvis kunna driva på arbetet för de förändringar som har diskuterats när det gäller de överskuldssattas och evighetsgäldenärernas situation och område.

Vi vet att i dag finns det just ingen dagordning för att göra dessa förändringar. Jag efterlyser att regeringen tar ansvar för att driva på och jobba vidare med den här frågan. Vi vet att en stor förändring av utskökningsbalken är på gång. Det finns föreslagna förändringar som gäller situationen för evighetsgäldenärerna och de överskuldsetta. Kronofogdemyndigheten redovisade synpunkter för civilutskottet i dag, och synpunkter har också kommit fram i Skatteverkets tidigare översyn som gjordes 2004. Kronofogdemyndigheten gör också en fortsatt översyn och analys av detta. De konkreta uppgifterna och åtgärderna kan inte läggas i en stor översyn av utskökningsbalken och fördröjas i sitt genomförande. Här måste det vara möjligt att redan nu ta vara på den erfarenhet som finns för den här gruppens svåra och utsatta situation. När människor kommer i arbete måste de kunna känna en motivation och det måste vara möjligt att sanera sina lån på ett bra sätt så att de får medel till sin livssituation.

Det som justitieministern säger låter lite horribelt – att handeln som inkassoföretagen håller på med skulle vara en bra och nyttig städverksamhet. Om vi belyser frågan utifrån de överskuldsettas situation ser vi att detta är en ockerverksamhet som egentligen borde förbjudas på grund av att företagen driver upp skulderna med räntenivåer till den grad som gör att det i dag är omöjligt för en överskuldsett att börja sanera sin skuldsituation. Räntorna kapitaliseras och gör att skulden bara ökar ännu mer. Här måste vi skapa en motivation.

Vänsterpartiet har drivit dessa frågor i många avseenden, och gör det även under detta riksdagsår. Det är frågor som gynnar de överskuldsettas situation. Ihop med en förbättrad skuldsaneringslag, som jag hoppas ska hjälpa de överskuldsettas situation – även om den i dag inte har visat sig göra det förutom via en förenklad möjlighet – skulle det vara bra med statliga skuldsaneringslån som kunde påskynda en skuldsanering. Man borde få bort ockerräntorna i verksamheten så att människor kan sanera sina skulder med lån till normala och billiga räntor. Det skulle göra att människor skulle kunna betala av en kapitalskuld mycket snabbare. Det är ett exempel, och jag ska i mitt avslutningsinlägg komma med fler.

Anf. 29 JAN ERTSBORN (fp):

Herr talman! Det var inte min mening att i negativ bemärkelse utmåla inkassobolag och finansbolag. Jag tycker att den verksamheten absolut har sitt berättigande. Det är också berättigat i vårt rättssamhälle att man får lov att överlåta fordringar i både ett och flera led och att räntesättningen är fri. Inte minst vi liberaler värnar detta och vill att vi ska få lov att bibehålla det.

Det finns några saker som vi skulle kunna hjälpas åt med ganska snabbt. En sak skulle vi, om jag tar politikerskaran i stort, i alla fall kunna göra. Det är att se till att alla kommuner får så kallade budgetrådgivare som kan hjälpa till med ansökningar om skuldsaneringar. Tyvärr finns det ett antal kommuner i vårt samhälle som inte erbjuder denna hjälp med att bistå de här personerna, som faktiskt inte kan klara upp den här delen själva.

Det finns också möjligheter att i något större utsträckning använda godmanskapet. Det här är ju personer som behöver hjälp. Jag skulle tro att det är precis så som jag har hört från kronofogdemyndighetshåll,

nämligen att överförmyndaren ibland kan hjälpa till att förordna en god man för en del av de här personerna. Det är någonting som vi skulle kunna göra utan lagändringar.

Kronofogdemyndigheterna och Konsumentverket har pekat på en sak som jag tror skulle ha stor betydelse, nämligen vad som skulle hända om man ändrade avräkningsreglerna vid verkställighet så att man inte avräknar först på kostnader och ränta utan börjar med att avräkna på själva kapitalbeloppet. Då skulle man ändå få ned den totala skulden. I dag har vi alldeles för många överskuldssatta som varje år genom utmätning betalar pengar av sin lön som inte ens täcker den löpande räntan för varje år. Det tycker jag att vi ska försöka ändra på.

Anf. 30 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Egon Frid tyckte att det jag nämnde om att handeln med fakturor fyller en städfunktion i marknadsekonomin var horribelt. Jag vill gärna säga att den synpunkten inte var mitt påhitt, utan den hämtade jag ifrån Finans- och Datainspektionernas rapporter där man pekade på detta.

De ursprungliga fordringsägarna tvingas ibland sälja en fordran till ett lägre belopp än fakturabeloppet för att klara sitt eget kassaflöde. De får inte betalt av den som egentligen är skuldsatt. Det innebär också ibland att de slipper en del problem med företag som går knackigt eller till och med går i konkurs, och då kan den här verksamheten vara en stödfunktion.

Samtidigt behöver vi hela tiden titta på att de här funktionerna fungerar på ett bra och anständigt sätt. Jag tror att man ska vara på det klara med att ockerräntorna i de resonemang vi nu är inne på framför allt ligger i ursprungsavtalen – i de krediter och lån som man har tagit som enskild person visavi företag. Det är ett bekymmer, men det är sällan som ockerräntor förekommer senare i processen. Det handlar helt enkelt om att man kanske av olika skäl inte har förstått, inte har vetat eller har varit tvungen att strunta i att räntorna är orimliga och kanske ogörliga att klara med en normal ekonomi. Om då sedan arbetslöshet, sjukdom eller något annat kommer i vägen så står man där som enskild. Det är tyvärr många som har hamnat i den situationen. För en del går det att reda upp genom skuldsanering på ett bra sätt. Sedan finns det några som vi ser inte kan hantera det hela.

Vi kommer att få jobba med det här framöver. Vi kommer att tvingas fundera och väga samman detta. Det är viktigt att inte skicka en signal till någon om att storebror staten går in och hjälper till om man inte sköter sin ekonomi. Vi vill att människor så långt som möjligt ska kunna stå på egna ben. Men vi behöver se över hur det fungerar i de olika leden. Just när det gäller handeln med fakturor så är det bra att myndigheterna har varit inne och följt detta, ser efter hur det fungerar och analyserar det hela.

När det handlar om skuldsanering och de frågeställningar som vi fortfarande behöver titta på är jag glad över att ha Vänsterpartiets stöd när det gäller att titta på de företagare som hamnar i en helt ogörlig situation därför att deras företag har gått i konkurs. Där måste vi fundera över vissa möjligheter för de här människorna att komma på fötter igen. Det blir annars en orimlig situation. När man pratar om företagare i Sverige ser man ofta det stora företaget framför sig, men inte minst under senare

år har vi sett att många människor på grund av den stora arbetslösheten har startat egna företag för att försöka klara sig. En och annan av dem har inte lyckats. Det är många enskilda människor med ganska små tillgångar som den vägen får stora bekymmer. De ramlar också dit i den här svåra situationen ibland. Vi behöver se till att de har med andra jämförbara villkor när det gäller att kunna starta på ny kula och ta sig upp ur det ekonomiska moment 22 som evighetsgäldenärer och överskudsatta finns i.

Anf. 31 EGON FRID (v):

Herr talman! Tack så mycket för positiva svar. Ministern tänker ändå jobba vidare med frågan. Jag hade naturligtvis önskat att vi skulle få klarare besked om när regeringen kommer att ta sig an de konkreta förslag som Skatteverket och även kronofogdemyndigheten har. Både jag och Jan Ertsborn redovisar att konkreta förslag finns framme för att förbättra de överskudsattas och evighetsgäldenärernas situation.

Det handlar naturligtvis om frågan som kom upp här om att ha en skuldsaneringsverksamhet med en bra budgetrådgivning som också kan förebygga de dyra konsumtionslånen ute i våra kommuner. Det måste också finnas en möjlighet att faktiskt bli fri från skuld. Det är orimligt att de civilrättsliga fordringarna kan bli livslånga och göra att människor aldrig blir fria från skuld. Det finns situationer som man inte har orsakat själv när man hamnar i skuldsituationer med sjukdom och även konkurs för småföretagare.

Finans- och Datainspektionerna måste titta på den handel som inkassoföretagen bedriver så att det är en sund verksamhet vi skapar i samhället. Även om räntorna på konsumtionslånen inte stiger hos inkassoföretagen är det orimliga ockeravgifter som läggs på kapitalskulden som gör att man inte blir skuldfri.

Vänsterpartiets syfte är inte att staten ska betala åt skuldsatta. Vår ingång i det här och vår seriösa syn på detta är att vi med en bra lagstiftning ska hjälpa skuldsatta att få möjlighet att ta ansvar för att bli fria från sin skuld. Det hoppas jag att justitieministern skyndsamt hjälper de överskudsatta med så att vi får de förslagen genomförda.

Anf. 32 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Jag hoppas att jag genom svaren har visat att vi ser väldigt allvarligt på de här bekymren. Vi är medvetna om problemen. Vi har gått igenom och tittat lite på de myndighetsinspektioner som ändå har gjorts och försökt ta till oss det. Vi är också klara över att vi har en del utestående frågeställningar som måste utredas. Vi kommer att utreda dem, men jag kan inte i dag ge besked om när den utredningen tillsätts. Jag måste plocka fram resurser och utredare innan jag kan sätta i gång det arbetet. Likväl tycker jag att med den nya skuldsaneringslagen och det som har gjorts i omlandet, om man får uttrycka sig så, har vi i alla fall en ganska bra bild av hur det ser ut och en inriktning som jag tror gör att vi ska kunna ta oss framåt på ett bra sätt till gagn för medborgarna framöver.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 33 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Kalle Larsson har frågat mig vilka initiativ jag är beredd att ta för att förhindra att iranskt spionage mot Sverige och personer bosatta i Sverige ska kunna fortsätta. Han har också frågat mig vilka initiativ jag är beredd att ta för att Säkerhetspolisen ska agera snabbare och tydligare för att förhindra att spionageverksamhet kan fortgå. Slutligen har Kalle Larsson frågat mig vilka initiativ jag avser att ta för att förhindra svensk säkerhetspolis från att med hänvisning till sekretesslagstiftningen undanhålla viktigt material i brottsutredningar.

Jag kan av naturliga skäl inte kommentera de enskilda ärenden som Kalle Larsson tar upp i sin interpellation. Jag vill dock understryka att våra myndigheter har långtgående skyldigheter att vidta åtgärder för att bekämpa eventuell brottslighet.

När det gäller frågan om utlämnande av uppgifter från Säpo till den öppna polisen kan Säpo ha tungt vägande skäl för att inte lämna ut viss information. Det finns stöd i sekretesslagstiftningen för att göra en sådan bedömning. I vissa fall, till exempel när uppgifterna behövs i en pågående förundersökning, får uppgifterna lämnas till den öppna polisen trots att de är sekretessbelagda hos Säpo. Det gäller då det är uppenbart att intresset av att uppgifterna lämnas ut väger tyngre än intresset av att de skyddas. Bedömningen av vilka uppgifter som ska lämnas ut görs mot bakgrund av omständigheterna i varje enskilt fall.

Som framgår i Kalle Larssons interpellation är bekämpandet av flyktingspionage i första hand en fråga för Säpo. Om Säpo konstaterar att en person med diplomatisk status ägnar sig åt flyktingspionage kan Säpo begära att personen förklaras *persona non grata*, det vill säga icke önskvärd i vårt land. Det är sedan upp till regeringen att besluta om en så kallad PNG-förklaring. Om en person utan diplomatisk status bedriver sådan verksamhet är det Säpos uppgift att utreda eventuell brottslighet och verka för att personen i fråga lagförs.

Flyktingspionage ska naturligtvis motverkas med kraft. Det framgår tydligt i regeringens direktiv till Säpo. Jag vet också att Säpo arbetar intensivt för att förhindra att personer från utländska ambassader eller med kopplingar till ambassaderna försöker hindra människor från att utöva sina demokratiska fri- och rättigheter i Sverige.

Den borgerliga alliansen satsar nu på Säkerhetspolisen. I budgetpropositionen för 2007 ökades anslaget till Säpo med 100 miljoner kronor från och med 2007. Resurstillskottet ska främst användas till terrorismbekämpning men också för annan angelägen verksamhet som under flera år fått stå tillbaka på grund av resursbrist. I och med det tillskottet ges nu Säpo goda förutsättningar att utveckla verksamheten på många områden, däribland när det gäller att bekämpa flyktingspionage.

Anf. 34 KALLE LARSSON (v):

Herr talman! Skälen till att vi i dag träffas för den här debatten är egentligen flera. Men jag tror att en avgörande inställning som man måste ha med sig är att det finns ett intresse för regimer varifrån människor har tvingats fly att försöka kartlägga vart människor har tagit vägen

och vilken verksamhet de bedriver för att skydda sin egen inskränkta statsmakt. Iran är ett sådant exempel. Det är en regim som med alla rimliga medel behöver bekämpas för att demokrati och mänskliga rättigheter ska kunna vara vägledande också för det iranska folkets möjligheter till värdighet i sin vardag. Det är delvis en annan diskussion än denna, men det är värt att säga att det rör sig om en regim som inte skyr några medel för att kartlägga dem som de uppfattar som personer som är fiender till den egna statsapparaten men som i verkligheten i de allra flesta fall är människor som har utövat sina grundlagsfästa eller åtminstone vad som borde vara grundlagsfästa demokratiska rättigheter.

Jag har stor respekt för att man inte i kammaren avgör enskilda ärenden, vare sig när det rör beslut i enskilda ärenden eller när det rör uppföljning av beslut som är myndighetsbeslut. Men jag tror att man ändå ska vara medveten om att det är fullt förenligt och till och med lämpligt i enlighet med kammarens regler att ge exempel från enskilda ärenden och fall för att man ska kunna belysa den lagändring eller de förändringar av svensk praxis som man efterlyser. I det här fallet är det nödvändigt att ge ett antal exempel. De finns i den skriftliga versionen av min interpellation. Det är en fråga som många knappast ens låtsas om finns.

Ministerns svar i dag är lite svävande på den punkten. Existerar det i dag spionage mot personer i Sverige som har sitt ursprung i andra länder, eller gör det inte det? Jag borde kanske ha ställt den frågan först, men jag gör det nu. Förekommer det som här kallas flyktingspionage? Det är inte alltid flyktingspionage i den betydelsen att man spionerar på personer som är flyktingar, utan det kan mycket väl handla om att utländska regimer vill kartlägga personer som sedan många år är boende i Sverige och inte alls längre behöver eller ska betraktas som flyktingar. Förekommer detta eller inte? Ska vi börja med den grundläggande verklighetsbilden och se om vi kan bli överens om denna?

Jag läser i ministerns svar att när det gäller att man kan undanhålla uppgifter, sekretessbelägga uppgifter som skulle kunna vara viktiga för förundersökning, så är det en avvägning. Det kan väl i någon mening vara möjligt, men då måste vi nog bedöma vari den avvägningen ligger. Ministern säger: Detsamma gäller då det är uppenbart att intresset av att uppgifterna lämnas ut väger tyngre än intresset av att de skyddas. Kan ministern ge exempel på tillfällen där det är så viktigt att man skyddar uppgifter trots att skyddandet av de uppgifterna faktiskt skulle kunna innebära att människors liv och hälsa riskeras? Det är ju vad vi talar om här. Det finns ett antal exempel, och det finns också en systematik i hur man i dag sekretessbelägger uppgifter som gör att människor fortsätter att bedriva verksamhet som är vad vi brukar benämna flyktingspionage, trots att det sedan länge borde ha avbrutits, för att uppgifterna om att det begås är hemlighållna. De är sekretessbelagda.

Vilka intressen kan det vara som är så tunga att man inte vill offentliggöra eller ens till polismyndighet meddela vad det är för uppgifter vi talar om? Det ska väl inte tolkas som att det är svenska intressen som vi här talar om?

Låt mig börja med dessa grundläggande frågor och i mitt nästa anförande återkomma till en mängd ytterligare frågor.

Anf. 35 FREDRIK MALM (fp):

Herr talman! Det här är en väldigt viktig fråga, och jag tror att vi alla här i kammaren och även de allra flesta ute på gator och torg kan vara överens om att spionage mot människor på detta sätt är någonting som givetvis är helt oacceptabelt. Det är också någonting, vilket justitieministern mycket tydligt påpekar i sitt svar, som de svenska myndigheterna måste vara varsamma med.

Men i det här sammanhanget finns det några saker som jag tycker är tämligen intressanta. Jag har full förståelse för att vi inte kan diskutera enskilda ärenden mycket ingående och att justitieministern inte kan uttala sig på det sättet. Men karaktären på detta fall är ändå ganska intressant, och det har också blivit belyst i en rad tidningsartiklar.

Den svenska säkerhetspolisen har alltså fått information om att en person spionerar på medborgare i Sverige för en utländsk ambassads räkning, och de svenska myndigheterna har inte vidtagit några åtgärder. Detta är ju kärnfrågan i det aktuella fallet som interpellationen från Kalle Larsson också handlar om.

Då kan man fundera på om det kanske finns rimliga skäl för att inte vidta åtgärder. Det kan det mycket väl göra. Det kan vara så att vår säkerhetspolis inte är säker på att vederbörande person är skyldig. Så kan det vara. I sådana fall skulle det vara ett direkt rättsövergrepp att gripa personen, anklaga honom eller döma honom om han är oskyldig. Det kan också ha att göra med andra olika händelser runt om i världen. Det finns svenskar som är fångslade i Iran anklagade för bland annat spionage och mycket annat.

Men då ska vi tänka på att det finns en tredje part i detta sammanhang, nämligen tiotusentals iranier i Sverige som har rätt att känna säkerhet och trygghet i vårt land och som har flytt från krig, förtryck, förföljelse och diktatur och kommit till Sverige och fått rätt att stanna i Sverige. Och många av dem är i dag medborgare i vårt land.

Jag tror att den viktigaste uppgiften för oss politiker måste vara att se till att människor som har flytt och som har fått stanna i Sverige och fått skydd här också ska kunna känna sig trygga i Sverige. Detta måste vara allas vårt gemensamma ansvar.

Svaret från justitieministern är till stora delar ett bra och korrekt svar. Men det finns också en hänvisning till att vi i den borgerliga alliansen ökar budgetramarna till Säpo. Jag instämmer helt och håller med justitieminister Beatrice Ask om detta, och jag tycker att det är mycket viktigt att vi gör det. 100 miljoner mer får den svenska säkerhetspolisen. Och i den värld som vi lever i vet vi att det är mycket viktigt.

Men i det här fallet handlar det inte om resurser. I det här fallet handlar det om att våra myndigheter har känt till att spionage har förekommit men inte vidtagit åtgärder. Och då är det inte en resursfråga, utan frågan har en annan karaktär.

Herr talman! Avslutningsvis, förutsätter jag att svenska myndigheter i framtiden inte står passiva när det handlar om sådana här saker. Jag förutsätter också att både regeringen och våra myndigheter upprätthåller högsta beredskap när sådant här förekommer, så att vi i framtiden inte ska behöva se tv-dokumentärer i vårt land eller läsa grävande journalistiska reportage i våra tidningar om saker och ting som har hänt där människor i Sverige har blivit regelrätt avrättade av personer med diplomatpass

eller att personer i Sverige har tvingats utstå flyktingspionage och andra rättsövergrepp.

Anf. 36 MAX ANDERSSON (mp):

Herr talman! Miljöpartiets Bodil Ceballos lämnade nyligen in en skriftlig fråga om just detta ärende. Då fick hon bland annat svaret att det generellt är regeringens inställning att flyktingspionage ska bekämpas kraftfullt. Det är bra. Samma formulering återkommer nu i dag, nämligen att flyktingspionage naturligtvis ska motverkas med kraft. Det är jättebra.

Men min fråga är om det verkligen är så att flyktingspionaget motverkas kraftfullt och med kraft.

Den iranska regimens flyktingspionage här i Sverige är ett verkligt och stort problem. Och jag tror att man skulle kunna motverka det mycket mer kraftfullt än vad som har skett.

Min fråga är: Anser ministern att flyktingspionaget verkligen motverkas kraftfullt, och hur skulle man kunna öka kraften i detta arbete?

Anf. 37 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Först vill jag säga att jag inte kommer att diskutera något enstaka ärende i något avseende utan att jag kommer att uttala mig generellt av olika skäl.

Jag ska först ta upp Kalle Larssons fråga: Existerar flyktingspionage i Sverige? Den är rätt väsentlig. Ja, det kan vi verkligen inte utesluta. Det finns mer än ett exempel. Och det är tyvärr inte bara från ett håll som det sker. Det kan förekomma. Och det är därför som det faktiskt är Säpos skyldighet att bekämpa flyktingspionage. Det är en vidrig verksamhet som vi inte vill se i det här landet. Så är det. Därför är resursförstärkningen betydelsefull.

Jag fick en fråga från Max Andersson om flyktingspionage motverkas kraftfullt i Sverige. Jag tror att det är berättigat att ställa den frågan. Under många år har Säpo nämligen bara tillförts pengar för personskydd av förtroendevalda och en del andra personer. I övrigt har verksamheten gått i stå.

Om inte annat så finns det möjlighet för en myndighet att då hävda att pengarna inte räcker till allt som de skulle räkna till. Det är klart att med en omfattande invandring eller många flyktingar i Sverige, vilket vi faktiskt har, är risken stor att arbetsbördan är tyngre än vad resurserna är för att motverka problem på detta område är. Jag utesluter faktiskt inte att det har gjorts för lite.

Därför är den förstärkning som den borgerliga regeringen nu har gjort betydelsefull och borde kunna ge resultat i form av att man agerar mer också på detta område. Och det är viktigt att man gör det därför att detta handlar om att se till att personer som inte tar sin diplomatiska uppgift eller sitt internationella samarbete på tillräckligt stort allvar faktiskt inte heller kan verka i Sverige. Vi har en skyldighet att verka för medborgerliga fri- och rättigheter och att sköta det på ett bra sätt i Sverige.

Ytterligare en fråga var om vi vet att man gör tillräckligt om dessa sekretessbestämmelser finns. Varför ska ha man ha sådana sekretessregler som Säpo har? De innebär ju att man då inte alltid berättar varför man inte har gjort någonting, vad det är som har skett och så vidare.

Reglerna är så utformade att Säpo inte offentligt behöver motivera varför man har gjort en bedömning. Men vad det handlar om och alltid måste handla om är skäl som väger tyngre än det enstaka skäl som de vägs emot. Det kan då handla om andras liv, flera liv, hot mot rikets säkerhet, skyddande av källa eller kanske egen källa i en viktig operation. Jag tror att dessa sekretessregler behövs och måste användas i denna verksamhet som är intimt kopplad till det internationella arbetet och som är komplicerat.

Jag vill också påpeka att när Säpo ska bekämpa denna typ av brottslighet har man också goda möjligheter att verka för att man lagför personer som ägnar sig åt denna typ av flyktingspionage. Och man kan också lämna in en begäran om tuffare tag från regeringen. Det är inte så att Säpo inte har verktyg för att agera när man anser att man kan göra det.

Med resursförstärkningen och med de regler som vi har ser jag goda möjligheter för Säpo att agera på ett bra sätt i denna typ av frågor utan att jag för den skull går in på enskilda ärenden. Och det är min bestämda övertygelse att vi behöver ha ett seriöst arbete på detta område. Och ibland är det otillfredsställande att inte få hela berättelsen. Men så långt som jag har kunnat utröna så arbetar man seriöst med dessa frågor och sitter inte med armarna i kors i onödan i vart fall eller låter bli att agera där enskilda människors fri- och rättigheter träds för när.

Anf. 38 KALLE LARSSON (v):

Herr talman! Då har vi i alla fall kommit så långt att vi, verkar det som, är överens om att det förekommer spionage mot personer som är flyktingar eller som av annan anledning befinner sig i eller är bosatta i Sverige och kanske tidigare har kommit från ett annat land.

Det är en bra början, men inte en avancerad början, för detta är något som väldigt många människor i många år har vittnat om. Jag ska helt kort ge några exempel.

Ett exempel är Sveriges Radios program Front där man hösten 2005 gjorde ett reportage. Man diskuterade där med personer från Colombia som av den colombianska ambassaden hade blivit fotograferade vid en demonstration.

Vi har också exempel från Ekot som tidigare har gjort undersökningar och talat med eritrianer, afghaner, iranier och irakier och med östeuropeiska och latinamerikanska grupper. Alla dessa bekräftar att det sker ett spionage.

Även om inte varje anklagelse om spionage är detsamma som att det nödvändigtvis har förekommit är själva misstanken om att det förekommer och att man inte känner ett stöd från svenska myndigheter för att ta itu med det spionaget tillräckligt dels för att frukta för sin egen säkerhet och kanske för sin familjs säkerhet i hemlandet, dels för att begränsas i sin demokratiska rätt att utöva sina politiska fri- och rättigheter i Sverige.

Nu är det för mig långt till att känna mig så att säga påverkad av utländska ambassaders agerande. Men jag har själv varit med om någonting liknande – inte för att jag är flykting eller för att jag av någon anledning har att frukta förföljelse på det viset. Det var en demonstration där vi talade oss varma för fredsfrämjande insatser i Tjetjenien och anklagade den ryska statsapparaten för storrysk imperialism i Tjetjenien. Det resulterade i att det bara ett par dagar senare kom ett e-postmeddelande

från den ryska ambassaden som kallade upp oss – förlåt, inbjöd oss – till ett möte på ambassaden och ordagrant kunde redogöra för vad som hade sagts i det tal jag höll.

Jag har inga problem med det, utan jag är glad över att den ryska ambassaden och regimen följer händelserna och deltar i den politiska debatten. Men för en person som inte har samma säkerhet som jag, som inte har samma plattform som jag, i det här landet – till exempel för en flykting från Tjetjenien – hade det förstås varit en mycket mycket allvarligare situation. Det är därför som det här är allvarligt.

Jag är kanske inte lika imponerad av svaret som det lät som att Fredrik Malm var. Det är mycket som han instämmer i, som han uttryckte det, även om han också kom med riktig och berättigad kritik mot svaret.

Vad är det egentligen för svar vi får på mina två första frågor? Frågorna är alltså: Vilka initiativ är ministern beredd att vidta för att hindra att spionaget kan fortsätta? Och hur ska man göra för att Säkerhetspolisen ska agera snabbare och tydligare? Där handlar svaret än så länge bara om pengar. Det är det enda svar som ges. Möjligen klargör den här debatten betydelsen och behovet här.

Där vill jag gärna höra om ministern i så fall kan vara ännu tydligare i sina riktlinjer eller om hon är beredd att förtydliga regleringsbrevet ytterligare för att göra detta till en minst lika viktig prioritet som det som brukar kallas för terroristbekämpning. Det har ju lite grann blivit så att det som kallas för terroristbekämpning alltid tar den största biten av kakan. Den risken finns förstås också i det här sammanhanget, framför allt när man säger som ministern sade, nämligen att de här pengarna i första hand ska gå till att bekämpa terrorismen.

På min sista fråga, om hur vi ska se till att inte viktig information undanhålls svenska polisutredningar och sekretessbestäms utan orsak, får vi inget svar alls. Svaret är bara en verklighetsbeskrivning av att så får man göra, och det är alldeles riktigt att man får göra så.

Men problemet kvarstår. I dag finns det personer i Sverige som borde anklagas för brott, som borde föras inför rättsvisan, men som i stället kan fortsätta att spionera på personer som tidigare har varit deras landsmän. Vad gör vi egentligen åt det?

Anf. 39 FREDRIK MALM (fp):

Herr talman! Det är mycket viktigt att den här typen av brottslighet och den här typen av agerande från utländska staters diplomatiska beskickningar i Sverige med kraft motverkas. Jag tackar justitieminister Beatrice Ask för detta klargörande och för att regeringen också betonar detta.

Resursförstärkningen till polisen är självklart mycket viktig, även om resurserna i det här konkreta fallet möjligen inte hade gjort så stor skillnad. Men det är klart att detta är viktigt i det stora hela för att bättre kunna förstå vilken typ av brottslighet det här är, för att kunna vidta åtgärder och så vidare.

Jag tror att vi också ska vara medvetna om några andra saker. Det här är en fråga som egentligen berör flera områden än bara just det justitiepolitiska området.

Det här är en fråga som sträcker sig över det migrationspolitiska området. Jag har talat med företrädare för Migrationsverket och frågat dem

vad de gör, om de har kontroll till exempel över vilka som är tolkar på verket. Ofta har jag fått svaret att det där egentligen är någonting som ligger på Säkerhetspolisens bord.

Det här är också en fråga som handlar om utrikespolitik, i en förlängning om Sveriges relationer med en totalitär diktatur i Mellanöstern som söker regional hegemoni och som genom att sponsra terrorism runt om i världen och hota med att utplåna andra stater håller på att segla upp som ett stort hot mot världsfreden, inte minst med tanke på atomprogrammet och annat.

Avslutningsvis: Det finns en fara i att vi får veta att den här typen av flyktingspionage har förekommit i Sverige och att våra myndigheter har känt till det men inte agerat. En av de befarade konsekvenserna är givetvis att vi inte kan garantera säkerhet för människor – oavsett om de är flyktingar i exil eller om de är svenska medborgare – och människors skydd i Sverige.

En annan konsekvens är om Sverige sänder signalen att vi känner till saker som förekommer i vårt land men att våra myndigheter inte vidtar åtgärder.

En tredje befarad konsekvens är förstås om Sverige inte på alla områden kan bidra till att upprätthålla det tryck som behövs också för att kunna verka för en demokratisering i Iran – att vi genom vårt agerande i Sverige någonstans på olika sätt legitimerar regimens agerande.

Anf. 40 MAX ANDERSSON (mp):

Herr talman! Det har ställts så många kloka frågor här. Jag ska inte upprepa dem. Däremot undrar jag kring frågan om resurser. Det är ju så att man alltid kan argumentera för mer resurser till arbete för att förhindra terroristbrott. Hur säker man än är kan man alltid argumentera för att man måste ha mer resurser för att bli ännu säkrare. Det är förstås en svår avvägning som där måste göras.

Jag tror att vi alla här är ense om att en terroristattack i Sverige vore en verklig mardröm. Men flyktingspionaget är inte bara en verklig mardröm utan också ett för många människor högst verkligt problem. Jag undrar om det inte är så att vi kanske felprioriterar när det gäller resurserna på den här punkten. Har ministern några tankar kring detta?

Anf. 41 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Ja, Max Andersson, jag har många tankar på det här området, och det finns nog anledning att ha det i en alltmer internationaliserad värld med komplicerade och besvärliga frågeställningar. Jag tror att vi mycket måste fundera på hur vi på ett bra sätt tjänar demokratiutveckling och mänskliga fri- och rättigheter, för det här är komplicerade ärenden.

Det ställdes ett antal konkreta frågor till mig i Kalle Larssons interpellation, och jag har försökt att besvara dem. Jag håller med om att mycket i svaret handlar om pengar. Det här med pengar är ju inte så bara. Just när det handlar om flyktingspionage tas rätt mycket tid och resurser i anspråk om man ska komma någonstans. Har man någon gång följt en del av de här komplicerade ärendena vet man att det kanske finns ett skäl till att det anses att Sverige har agerat otillräckligt. Man har nämligen inte haft de resurserna.

Då kommer jag in på den synpunkt som Fredrik Malm hade, att det ligger en fara i att Sverige, om det är uppenbart eller man tror sig veta eller ana att det finns flyktingspionage, inte agerar. Ja, det är kanske så vi har gjort tidigare när resurserna inte har funnits. Det i sig är en signal av mer än ett slag, beroende på vem man nu tycker att signalen skickas till.

Min och regeringens ambition är att vara väldigt tydlig på några punkter. En sådan punkt är att vi inte accepterar flyktingspionage. Vi tycker att det är en allvarlig sak, och vi är tydliga om det uppdrag vi ger Säpo och är tydliga om att vi också vill se resultat av de resursförstärkningar man nu får.

Det är första gången på rätt många år som man lägger pengar till Säpo för någonting annat än personskydd. Det handlar verkligen inte bara om terroristbekämpning. Det handlar om analys, bedömning, spaning och utredning också av andra ärenden och också andra uppgifter än de mest uppenbara inom Säpos verksamhet.

Här hoppas jag att vi får ett resultat som är vettigt. Så har vi detta med Säpos speciella situation med sekretessbestämmelserna där man inte har en absolut skyldighet att gå till polisen med uppgifter som man har för att få lagföring, utan där har man en möjlighet att ibland vänta med att lämna den informationen därför att man menar att det skadar i ett annat sammanhang att lämna den informationen. Man får väga dessa mot varandra.

Så är lagstiftningen utformad. Det är tråkigt att vi lever i en sådan värld, men jag tror att man ska ha respekt för att det faktiskt är på det sättet och utgå från att man klarar av att göra den bedömning som det handlar om. Det handlar om mänskliga fri- och rättigheter i de enskilda fallen men också om mänskliga fri- och rättigheter i det internationella arbetet och i ett större perspektiv. Det är svåra avvägningar.

Jag har inte de jättesmarta torgmötesvaren om exakt vad som är rätt och vad som ska rättas till i de här fallen, men jag kan försäkra er som har deltagit i den här debatten att det här är frågor som är centrala om man vill att Sverige ska vara en aktiv aktör i det internationella arbetet och att vi också ska bemötas med respekt från andra länder som har sina ambassader i Sverige och som samarbetar med oss i olika avseenden. Vi ska vara tydliga med vilka värden vi står för. Vi ska se till att polis och regelverk ger oss de verktyg som behövs för att leva upp till det i praktiken.

Anf. 42 KALLE LARSSON (v):

Herr talman! Det vi nu talar om är alltså att det finns personer i Sverige som är otrygga därför att de riktigt eller oriktigt – många gånger riktigt, har det visat sig – befarar att det egna gamla hemlandets ambassad eller regim på något sätt bedriver spionageverksamhet mot dem dels för att kartlägga ens verksamhet i Sverige, dels för att kartlägga kopplingarna tillbaka till det tidigare hemlandet för att där avslöja politisk verksamhet. Vi har fått klargjort under den här debatten att det förekommer. Vi har fått klargjort under den här debatten att det inte är acceptabelt. Det är väl mer eller mindre naturligt att vi får detta klargjort, men det kan ändå i sig vara viktigt. Vi har också fått klargjort att det är prioriterat av regeringen. Jag nämnde det här med terroristbekämpning därför att statsrådet gjorde det. Jag läser ur svaret: ”Resurstillskottet ska främst

användas till terroristbekämpning – – –.” Är det kanske, enligt vad Max Andersson tidigare sade, inte den enda prioritering man ska ha? Kan det till och med vara ännu viktigare att se till att en bekräftad verksamhet som gör människor otrygga och som också riskerar människors liv och hälsa både här och i andra länder får högre prioritet än befarad terroristverksamhet? Här vet vi att någonting inte stämmer. Här vet vi att människor drabbas.

När det gäller terroristbekämpning behöver man naturligtvis ha en förberedelse, en planläggning och en kartläggning. Men det är ändå sådant som ännu inte har inträffat. Missförstå mig inte, vi måste ha planeringen klar, men här är det bekräftad brottslig verksamhet som vi talar om.

Jag tror tyvärr inte att det vi hittills har hört kommer att vara tillräckligt. Även om resurser kan vara ett sätt, om de används på rätt sätt, är det annat som också kommer att behöva göras. Vi ska ha i minnet att det vi här talar om är fall där man har haft kännedom och kunskap om vad som pågår men ändå valt att inte agera från Säpos sida. Det är det vi behöver göra tydligt i regleringsbrev, i regelverk och eventuellt också på andra sätt i den allmänna debatt som nu pågår och eventuellt också i kommande lagstiftning. Frågan är inte över, den kommer att återkomma, det kan vi garantera.

Anf. 43 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Låt mig vara lite dysterkvist så här på slutet. I fråga om flyktingspionage säger Kalle Larsson att det finns och att man måste agera och att det kanske är viktigare att agera mot terrorism som ändå är något som inte har hänt. Jag vill bara påpeka att det tyvärr finns domar i terroristbrott också i Sverige.

Vi lever inte på den där isolerade ön utanför resten av omvärlden. Det är ganska komplicerade samband. Det är skälet till att vi tvingas att ha säkerhetspolis och tvingas att ha en del regler som är besvärliga. Jag vill inte ställa dessa mot varandra – definitivt inte, inte i onödan i varje fall. Men det är självklart för mig att enskilda människors rätt till frihet och respekten för mänskliga rättigheter är oerhört centralt. Det måste vi agera för både i de enskilda fallen och i det stora. Därför måste man se verksamheten som en helhet, och det är inte enkelt alla gånger. Men jag tror att det är en av de viktiga uppgifterna för säkerhetspolis och polis bland annat.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på interpellation 2006/07:255 om risk för den personliga integriteten

Anf. 44 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Max Andersson har frågat mig vad jag avser att göra för att motverka risken att polisens inre utlänningskontroll leder till kränkningar av den personliga integriteten.

Polisen har inte fått några nya befogenheter när det gäller inre utlänningskontroll. Alla svenska poliser har sedan tidigare rätt att genomföra den här typen av kontroller. De får utföras i samband med till exempel trafikkontroller men också som en självständig åtgärd.

Sverige blev i mars 2001 medlem av det operativa Schengensamarbetet. Därmed avskaffades personkontrollen vid gränserna mot övriga Schengenstater. Vi blev samtidigt skyldiga att vidta så kallade kompensatoriska åtgärder. Syftet med dem är att förhindra att den fria rörligheten leder till ökad brottslighet och olaglig invandring. En förstärkning av den inre utlänningskontrollen är ett viktigt exempel på en sådan åtgärd.

Bestämmelserna kring den inre utlänningskontrollen finns i utlänningslagen. Där står att en utlänningsperson som vistas i Sverige är skyldig att på polisens begäran visa upp sitt pass eller andra handlingar som visar att han eller hon har rätt att uppehålla sig i Sverige. Dessutom framgår att polisen får göra en kontroll bara om det finns en anledning att anta att utlänningspersonen inte har rätt att vistas i landet eller om det i övrigt finns en särskild anledning till kontroll.

Därutöver har Rikspolisstyrelsen utfärdat föreskrifter på det här området. Av dem framgår att en person inte får kontrolleras enbart därför att han eller hon på grund av hudfärg, språk, namn, beteende eller något annat kan antas vara utländsk medborgare. Polisen har alltså redan vidtagit åtgärder för att förhindra att kontrollerna leder till diskriminering och kränkning av den personliga integriteten.

Polisens arbete ska naturligtvis genomföras med respekt för grundläggande fri- och rättigheter. Att människor inte får diskrimineras är självklart.

Inre utlänningskontroll är en uppgift som ställer stora krav på polisen. Om jag bedömer att det uppstår ett behov av att vidta åtgärder för att ytterligare säkerställa att kontrollerna utförs på ett omdömesfullt sätt så kommer jag självklart att agera.

Anf. 45 MAX ANDERSSON (mp):

Herr talman! Jag ber att få tacka ministern för svaret.

Skälet till att jag lämnade in den här interpellationen var tidningsuppgifter om att den inre gränskontrollen nu skulle genomföras rutinmässigt och att varje polis bör se det som en del av sitt dagliga arbete att utföra denna kontroll. Det låter som en väldigt stor volymökning av kontrollen. Även om polisen inte får nya rättigheter kan en skillnad i grad, om den är tillräckligt stor, också vara en skillnad i art. Vi har sett i andra länder att den kontroll som utövas på det här viset kan vara väldigt kränkande. Jag stötte på en artikel av en svensk frilansjournalist som hade åkt runt i Europa och blivit kontrollerad gång på gång på grund av sitt utseende och sin hårfärg. Risken är att om man inte är väldigt vaksam på detta kan vi hamna i en liknande situation här i Sverige.

Nu står det i ministerns svar att Rikspolisstyrelsen har utfärdat föreskrifter om att en person inte får kontrolleras enbart på grund av att han eller hon på grund av hudfärg, namn, beteende eller något annat kan antas vara en utländsk medborgare. Problemet är att kontrollen ska utföras rutinmässigt som en del av det dagliga arbetet.

Det är någonting där som inte riktigt hänger ihop. Precis som ministern säger finns det en risk, vilket det absolut inte får vara, att det faktiskt blir en kränkning av den personliga integriteten för människor som har fel utseende och inte talar tillräckligt bra svenska. Jag hoppas att ministern är medveten om problematiken, för det här kan gå fel.

Anf. 46 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Med tanke på uppehållet strax ska jag vara väldigt kortfattad.

Jag tror att Max Andersson ska vara lite kritisk när han läser tidningarna. Jag läste också de där notiserna om att nu skulle man minsann en masse ägna sig åt inre utlänningskontroll. Så är det naturligtvis inte. Problemet är snarast att polisen väldigt sällan gör inre utlänningskontroll. Det är därför som Rikspolisstyrelsen har konstaterat att polismyndigheterna måste skärpa sig.

En konsekvens av att man väldigt sällan gör kontroller av vilka som finns i landet är att det hänt att Interpol har efterlyst personer som har funnits i Sverige länge utan att någon har brytt sig. När man ändå gör trafikkontroller eller annan kontroll bör man självklart vara lite mer uppmärksam än vad man har varit. En del branschvisa kontroller genomförs och har genomförts tidigare, till exempel i restaurangbranschen, men verkligen inte i någon större omfattning.

Jag ser inget skäl till oro för att man skulle bli övernitisk på det här området, men jag tror att det är viktigt att man försöker vara lite mer alert när det gäller att ha en viss vaksamhet. Annars fungerar inte Schengensamarbetet på det sätt som det är tänkt.

Som jag sade i mitt svar kommer jag att vara väldigt noggrann med att följa upp att detta sker på ett anständigt och bra sätt. Vi ska inte ha onödiga kontroller, men samtidigt måste vi ha poliser som ser till att vi inte har personer här som andra polismyndigheter behöver få tag i eller personer som inte har rätt att vistas i landet. Det bör kontrolleras, och det ska ske på ett väl genomfört sätt och under kontrollerade former.

Anf. 47 MAX ANDERSSON (mp):

Herr talman! Om jag förstått ministern rätt vill vi inte ha den sortens kontroll som man redan har i exempelvis Belgien. Vi får se vad som händer.

Jag hoppas att de lugnande ord som ministern har gett här i dag kommer att visa sig vara en korrekt beskrivning av hur det kommer att bli och att det här inte är ett steg på väg mot en plats där vi inte vill vara.

Överläggningen var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.52 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 18.00.

Förhandlingarna återupptogs kl. 18.00.

Svar på
interpellationer

9 § Svar på interpellation 2006/07:262 om utvärdering av sexualbrottslagstiftningen

Anf. 48 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Lena Olsson har frågat mig om jag avser att vidta åtgärder för att en utvärdering av sexualbrottslagstiftningen ska inledas under 2007.

Sexuella övergrepp innebär en oerhörd integritetskränkning och är ett extremt uttryck för bristande respekt för en annan människas självklara rätt till personlig integritet och självbestämmande. För regeringen är arbetet med att bekämpa sexuella övergrepp en högt prioriterad fråga.

Genom sexualbrottsreformen år 2005 utvidgades våldtäktsbrottet till att omfatta också allvarliga fall av sexuella utnyttjanden, det vill säga fall då förövaren utnyttjar att offret befinner sig i ett hjälplöst tillstånd. Vidare infördes särskilda straffbestämmelser om sexualbrott mot barn, till exempel våldtäkt mot barn och sexuellt utnyttjande av barn.

Sexualbrotten är komplicerade till sin natur och gränsdragningsfrågorna kan vara mycket svåra. Ansvaret för att tolka och tillämpa straffbestämmelser i enskilda fall ligger alltid på domstolarna. Bestämmelserna om våldtäkt, våldtäkt mot barn och sexuellt utnyttjande av barn måste alltid prövas i varje enskilt fall och hänsyn tas till samtliga relevanta omständigheter.

Högsta domstolen har hittills avgjort fyra mål i enlighet med den nya lagstiftningen. Det finns anledning att anta att Högsta domstolen kan komma att ge ytterligare vägledande uttalanden om tillämpningen av lagen.

Synen på och kunskapen om sexualbrotten förändras och utvecklas över tiden, och det är viktigt att lagstiftningen följer den förändringen. För närvarande pågår vid Åklagarmyndigheten, Utvecklingscentrum Göteborg, en granskning av ett stort antal domar som meddelats sedan den nya sexualbrottslagstiftningen trädde i kraft. Syftet med granskningen är bland annat att kartlägga domstolarnas bevisvärdering i mål om vissa sexualbrott. Jag följer med intresse det arbete som pågår. Regeringen har för avsikt att initiera en uppföljning av tillämpningen av den nya sexualbrottslagstiftningen, varefter regeringen avser att vidta de åtgärder som då anses vara nödvändiga.

Anf. 49 LENA OLSSON (v):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka ministern för svaret. Jag tycker också att det är bra att ministern följer den här frågan med stort intresse. Vi i Vänsterpartiet var ju väldigt pådrivande när det gäller den nya sexualbrottslagstiftningen. Det är ju också så att man i samband med denna kom överens om att utvärdera den inom ett par år. Frågan jag ställer i min interpellation handlar också om huruvida en utvärdering av sexualbrottslagstiftningen ska göras och om den ska inledas under 2007.

Det jag vill komma till är att när det gäller barn under 15 år har man inte följt den praxis som lagstiftningen talar om. Man har alltså bedömt det på ett annat vis för barn under 15 år. Man har bedömt det som samtycke. Det måste väl ändå vara så att om vi har en lag som säger att det är våldtäkt i fråga om dem som är under 15 år kan man inte se det på något annat vis heller. Ministern säger också, och det är ju bra, att det här jobbet pågår nere på Åklagarmyndigheten i Göteborg. Det är en granskning av ett stort antal domar som meddelats.

Då måste jag återkomma till min fråga om ministern avser att utvärdera det här under 2007. Det har ju varit så att det under andra majoritetsförhållanden har utövats ganska stora påtryckningar rörande behovet av att utvärdera den nya lagen.

Anf. 50 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Svaret på frågan är egentligen att den här utvärderingen delvis pågår, dock inte initierad av regeringen. Jag var hos riksåklagaren den här veckan och fick en föredragning av projektledaren för arbetet med uppföljningen av den nya lagstiftningen. Denna uppföljning syftar bland annat till att sprida kunskap inom Åklagarmyndigheten om effekten av den nya lagstiftningen och om vilka problem den enskilde åklagaren kan möta. Man kartlägger också domstolarnas bevisvärdering i mål om sexualbrott. Man ska förbättra kvaliteten på förundersökningar och tydliggöra praxis.

Det som är poängen med det här arbetet är, såvitt jag kan förstå, att man nu har satt sig ned med ett ordentligt team och läst igenom, gått igenom, 300 domar. Det är bara fyra domar som har kommit till Högsta domstolen. Nu går man igenom domar på lägre nivå, om man får uttrycka sig så, för att se hur den här nya lagstiftningen används och fungerar. I den meningen tycker jag att arbetet ger en bra skanning av hur det här fungerar. Jag ser det som synnerligen användbart och som en nödvändig kunskap innan vi tar något initiativ eftersom detta pågår.

Det är ungefär 300 domar, som sagt, och tanken är att man ska avsluta projektet under hösten 2007. Då kommer man att ha ett större seminarium kring sexualbrott. Jag tycker kanske att vi ska få det här genomarbetade underlaget och den här konferensen som en bas för att se vad man behöver göra. När den nya lagstiftningen infördes tror jag att alla var överens om att det inte är helt enkelt. Man införde ju också en breddning av våldtäktsbegreppet och en del nya ingredienser. Jag tror att vi är överens, Lena Olsson och jag, om att man behöver veta hur det här fungerar. Eftersom Högsta domstolen ändå inte har kunnat hantera mer än fyra fall så här långt vet vi ganska lite om hur det fungerar. Jag ser det här arbetet inom riksåklagarens hägn som ett väldigt bra underlag. Jag är inte beredd, förrän jag får det här underlaget, att säga exakt vilka initiativ vi ska ta utan ser med förväntan fram emot resultatet – faktiskt styrkt av den föredragning jag fick i veckan och det gedigna arbete man utför för att analysera det hela. Jag tror också att man kan komma fram med en del intressanta underlag som vi kan ha nytta av.

Mitt svar är alltså att vi under hösten kommer att få resultatet från Utvecklingscentrum Göteborg, och man kommer att ha ett ordentligt seminarium kring de resultaten. Då är det dags att faktiskt ta itu med frågan om vi behöver eller ska göra förändringar. Jag är inte rädd för att ta de

initiativen men jag tycker att när nu underlag är på väg ska vi invänta det. Då är vi i alla fall under innevarande år, men det är bra att det här initiativet har tagits.

Anf. 51 LENA OLSSON (v):

Fru talman! Det låter väl *så där* betryggande. Man kan ju undra vad den förra oppositionen menade med att man bums skulle ta fram den här utvärderingen om detta jobb har varit i gång nere i Göteborg.

Efter ministerns resonemang undrar jag över en sak. Om det här ska läggas fram i höst är det inte omöjligt att det kan komma förändringar mot den senare delen av 2007. Det är en fråga som jag måste ställa.

Jag tycker att det är ganska allvarligt. Lagen har bevisligen inte fungerat när det gäller hur man ser på barn. Jag vet att det är en grannliga uppgift att handskas med barn. Det måste man göra på ett speciellt sätt. Det är svårt att få dem att prata i de miljöer där de befinner sig och i en väldigt utsatt situation. Det är angeläget att det blir en förändring speciellt när det gäller barn så att lagen används som den ska. Barn är oskyddade i många sammanhang. Det har vi haft debatter om förut.

Jag skulle vilja få en kommentar till detta. Om ministern nu har varit i Göteborg vore det trevligt att få veta hur man ska lösa detta. Det är ju väldigt speciellt när det gäller barn. Det är det även annars inom domstolsväsendet. Man jobbar med frågan hur man ska göra detta på ett sätt så att barn känner sig hemma och kan komma till sin rätt trots att de befinner sig i en utsatt miljö.

Anf. 52 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Mina erfarenheter av hur lagen har fungerat och kunskaper om det utöver det som jag har fått föredraget är beroende av den medierapportering som har varit. Det är inte ovanligt att man funderar över om lagstiftningen har fungerat när man läser det som står i tidningarna om hur domstolarna resonerar. Så har det varit i det här fallet också. Det är ingen tvekan om det.

Därför är det bra att man nu granskar 300 domar bland annat för att se hur domstolarna värderar bevis. Det är ju viktigt att se om det är en sann eller falsk bild som jag har fått av medierna. Det är en viktig del i det hela.

Avsikten med det projekt som bedrivs är att se vilka problem åklagaren har och att fundera över hur man kan förbättra kvaliteten på förundersökningar. Här har vi det som Lena Olsson tar upp, nämligen svårigheten att förhöra och samtala med barn som har varit med om den här typen av traumatiska händelser. Vi har ett arbete i gång. Det tror jag att Lena Olsson väl känner till. Där följer vi upp frågan om barnahus. Där jobbar man på ett helt nytt sätt med en helhetssyn på barnen. Man försöker skapa miljöer som kanske gör det lite lättare för barn att berätta om vad man har varit med om. Det kan krävas åtgärder på mer än ett ställe.

När det gäller att utvärdera lagstiftningen handlar det om att få fram fakta om hur domstolarna egentligen har tolkat och tänkt, att ta reda på var svårigheterna finns och hur man tydliggör den praxis som eventuellt finns så att man kan bidra till en enhetlig rättstillämpning. Det är med det underlaget som vi lagstiftare kan se om vi behöver göra förändringar i lagen.

När vi analyserar de här frågorna är jag inte främmande för att det behöver göras mer. Brottsofferperspektivet är oerhört centralt för alliansregeringen. Inte minst med barn som brottsoffer ställs det särskilda krav. Det varierar nog mycket över landet. Det beror mycket på vilka personer man möter, vilken erfarenhet av och kunskap om barnperspektiv man har och hur man bemöter barn som finns på olika nivåer i rättsväsendet. Här finns det mycket att göra. Vi är helt överens.

Jag är inte främmande för att vidta åtgärder vad gäller lagstiftningen när vi har fått underlaget. Jag ser det som ett viktigt underlag som vi får i samband med att man redovisar projektet. Då får vi också fundera över det andra.

Jag beklagar att jag inte har i huvudet när utvärderingen av barnahusprojekten kommer att vara färdig. Det är ett arbete som är på gång där vi har många goda erfarenheter, men det ställs också en del frågor om sådant som man kanske kan göra bättre och frågor om hur man ska sprida detta till de ställen där man kanske inte har förutsättningar att bygga riktiga barnahus men ändå måste se till att barn bemöts på ett bra sätt när de hamnar i en situation där man har blivit utsatt för brott och det behöver utredas.

Jag är som sagt inte främmande för att ta initiativ, men jag vill gärna vänta på det arbete som nu görs som jag uppfattar som väldigt gediget.

Anf. 53 LENA OLSSON (v):

Fru talman! Man kan med andra ord kallt räkna med att utvärderingen kommer under 2007, om jag har tolkat ministern rätt. Man tittar på 300 domar. Det är ganska omfattande.

Du tar också upp frågan om människor inom rättsväsendet som behöver utbildning. Det pågår ju också en utbildning när det gäller bemötande.

Samtycke, att man befinner sig i en hjälplös situation, att man räknas som barn och att det är våldtäkt när man är under 15 år tycker jag är viktigt så att man inte inför någon praxis som inte vi lagstiftare har lagstiftat om.

Jag tackar för interpellationsdebatten.

Överläggningen var härmed avslutad.

10 § Svar på interpellation 2006/07:169 om avskaffandet av stopplagen och nya möjligheter

Anf. 54 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Fru talman! Hans Wallmark har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att visa vilka positiva möjligheter som skapas genom avskaffandet av stopplagen för privata vårdgivare och andra aktörer samt även för den gemensamt via skatten finansierade vården.

Förtroendet för hälso- och sjukvården är avhängigt att vården lever upp till de krav som medborgarna har rätt att ställa. Om hälso- och sjukvården ska kunna utvecklas och klara det framtida åtagandet måste förutsättningar för nytänkande och mångfald skapas inom hela hälso- och

sjukvårdssystemet. En mångfald av vårdgivare inom den offentligt finansierade vården kan stimulera utvecklingen av kostnadseffektiva lösningar, förbättrad tillgänglighet och valfrihet för medborgarna samt bidra till en ökad dialog kring kvalitet. Alternativa driftsformer kan också ge positiva effekter i form av tydligare organisation, mål och ledarskap, vilket behövs för att kunna attrahera arbetskraft till hälso- och sjukvården även i framtiden.

Genom att upphäva de bestämmelser i hälso- och sjukvårdslagen som inskränker möjligheterna att driva sjukhus på entreprenad ges landstingen ökade möjligheter att utnyttja den potential som finns hos privata vårdgivare. Upphävandet av de aktuella bestämmelserna innebär en återgång till den ordning som gällde tidigare och som ger landstingen frihet att organisera hälso- och sjukvården på det sätt som bäst passar de lokala förutsättningarna. Samhällsekonomiskt bör den ökade konkurrens som kan följa av förslaget bland annat leda till en positiv utveckling av produktivitet och effektivitet inom den offentligt finansierade hälso- och sjukvården.

Utöver upphävandet av bestämmelserna i hälso- och sjukvårdslagen har ett arbete initierats inom Socialdepartementet för att se över förutsättningarna för privata läkare och sjukgymnaster som får ersättning enligt den nationella taxan. En arbetsgrupp kommer bland annat att se över den åldersgräns som finns för rätt till ersättning och förutsättningarna för läkare och sjukgymnaster att överlåta en klinik, exempelvis i samband med pension.

Förutom att underlätta för dessa vårdgivare att verka är syftet att värna om patienternas behov av kontinuitet och valfrihet. En översyn av reglerna för privata vårdgivare främjar en sådan utveckling. Det är också angeläget att öka graden av jämförelse mellan olika aktörer inom den privata och offentliga vården.

För att främja en utveckling i riktning mot fler alternativa aktörer inom hälso- och sjukvården måste vårdpersonalens kompetens och erfarenhet tas till vara. Arbetsgruppen ska därför lämna förslag till hur ett avknopningsstöd till vårdpersonal som vill ta över offentligt driven verksamhet kan utformas, med beaktande av bland annat EG-rättsliga aspekter.

Regeringens bedömning är att de initiativ som har tagits och som kommer att tas när det gäller villkoren för privata vårdgivare kommer att ge förutsättningarna för en verklig mångfald inom den offentligt finansierade hälso- och sjukvården.

Anf. 55 HANS WALLMARK (m):

Fru talman! Jag tänkte glädja socialministern med att det nu framför honom står en riksdagsman som inte tänker klaga på eller kritisera regeringens politik utan tvärtom säger att det svar som socialministern har gett i allt väsentligt är bra. Möjligtvis kunde man ha hoppats att det kunde gå fortare. Man kunde också önska sig mer – men inte mindre. Inte heller kan man rikta kritik mot att det framförda är dåligt.

De försök vi haft med andra vårdgivare än de traditionella landstingen har gett goda erfarenheter. Samtidigt måste det sägas att många landstings och andra offentliga sjukvårdsgivares vård – det kan gälla vanlig sjukhusvård, vårdcentraler och även kommunernas vård – oftast är upp-

skattad och bra och framför allt har många duktiga medarbetare. Ändå har man de senaste åren gjort en del försök.

Jag kommer från en del av Sverige där man har gjort det, nämligen Region Skåne. Det gjorde man under den förrföra mandatperioden då det var borgerligt styre, 1998–2002. Bland annat gjorde man Region Skånes båda sjukhus i Helsingborg och Ängelholm till helägda sjukhusbolag. Min stad Ängelholm hade då ett helägt sjukhusbolag, Ängelholms Sjukhus AB. Erfarenheterna därifrån var väldigt goda. Medarbetarna tyckte att det var positivt. Man såg tecken på ökad effektivitet. Man såg framför allt också ett ökat intresse från medborgarnas sida gentemot vad man uppfattade som sitt sjukhus.

En del av detta finns beskrivet i en rätt intressant bok som kom för något år sedan och som heter *Sjukhus som bolag*. Boken är en forskningsrapport av två forskare, Lars Lindkvist och Lars-Göran Aidemark, som just granskat erfarenheterna från Hälsingborg och Ängelholm. Jag ska be att få citera något av vad man kommer fram till i boken:

”Vi har lärt från Helsingborgs Lasarett AB och speciellt Ängelholms Sjukhus AB att det går att skapa en personalpolitik som gör att många av medarbetarna trivs, har en känsla för det egna sjukhuset och upplever en stark organisationsidentitet. Vidare går det att organisera sjukhuset så att man med utgångspunkt i en gemensam vision/målbild får en ökad produktivitet.”

Vidare står det: ”Sjukhusbolagens ledning presenterade de nya ekonomibegreppen som något positivt för personalen. Det handlade om något nytt och något extra, som på sikt medförde ekonomiska fördelar, som skulle förbättra situationen på sjukhusen: ’Producera mer, ni kommer att få betalt för det ni gör.’

Så skedde också. Bolagiseringen medförde ökad produktion och minskade väntetider.”

Därför tycker jag att det som socialministern framhäver i sitt svar är angeläget: Komplement i form av fler vårdgivare kommer att innebära fördelar också för den offentliga vården och de anställda inom denna. Det finns all möjlighet att man kommer att få både ökad arbetsglädje och ökad effektivitet.

Det finns en annan intressant rapport som jag kanske får trötta kamrarnas ledamöter och socialministern med. Det är Almega och Nutek som tagit fram statistik och fakta kring vård och omsorg, och de säger att detta är en bransch med tillväxtpotential.

Det har skett stora strukturella förändringar inom vård- och omsorgssektorn. De privata företagens betydelse har ökat, och de sysselsätter i dag 104 000 personer jämfört med 41 000 år 1993. Inom sjukgymnastik, alternativmedicin, friskvård och annan hälsovård utan läkare har 4 900 företag tillkommit. Företagen inom vården och omsorgen är ofta lönsamma och ekonomiskt stabila. God lönsamhet och ökat företagande gör att vård och omsorg är en bransch med tillväxtpotential.

Just därför tycker jag att det är oerhört glädjande att vi har en regering och en minister som vill avskaffa den fördärliga stopplagen. Jag tycker också att vi ska se den fantastiska potential som finns, både för landet och för de vårdbehövande men också för de offentliganställda, i stopplagens avskaffande.

Anf. 56 CHRISTER ADELSBO (s):

Fru talman! Hans Wallmark sade att han inte skulle klaga eller kritisera. Jag kan tyvärr inte lova detsamma.

Regeringen kommer som vi hört med all sannolikhet inom kort att lägga fram ett förslag om att slopa de entreprenadbegränsningar som finns när det gäller våra offentliga sjukhus. Den borgerliga regeringen vill ta bort de regler för sjukhusvården som förbjuder landstingen att lämna ut sina akutsjukhus till bolag som går med vinst som kan delas ut till aktieägare. Dessutom lär förbudet för sjukhusen att blanda vanliga patienter och kunder med privata sjukförsäkringar försvinna.

Vi socialdemokrater säger bestämt nej till att slopa dessa regleringar. Vi accepterar inte heller de så kallade gräddfiler som man får med en uppdelning i landstingspatienter och försäkringspatienter med olika rätt till vård som inte grundas på medicinska behov. Vi säger nej till det borgerliga systemskifte i sjukvården som möjliggör att plånboken kan avgöra väntetiden i vården.

Den befintliga lagstiftningen, som började gälla den 1 januari 2006, innehåller fyra enkla och klara regler som ska följas:

- Universitetssjukhus får inte privatiseras eller läggas ut på entreprenad. Den viktiga högspecialiserade vården och forskningen ska bedrivas i offentlig regi.
- Inget landsting eller region får sälja ut alla sjukhus. Minst ett sjukhus ska drivas i egen regi.
- Entreprenörer som får landstingets uppdrag att driva sjukhus ska ta emot patienter på samma sätt som offentliga sjukhus, det vill säga ta emot patienter vars vård betalas via skattsedeln och inte ha några gräddfiler för patienter med privata försäkringar.
- Skattepengar som satsas på sjukvården ska användas till sjukvården och eventuell vinst återinvesteras i verksamheten.

Varför behövs det då regler för entreprenörer i sjukhusvården? Jo, det beror på att sjukhus som finansieras av skattepengar men drivs av entreprenörer samtidigt tar emot försäkringspatienter. Risken är då att man skapar dessa gräddfiler där patienterna får olika rätt till vård som alltså inte grundas på medicinska behov.

De behövs också för att inte landstingen ska sälja ut våra tillgångar till privata vinstintressen. Våra offentliga sjukhus är mångmiljardinvesteringar som byggts upp av skattemedel under väldigt lång tid. Om denna sjukvårdens infrastruktur säljs ut och landstingen bara blir beställare av sjukvård hamnar vi helt i händerna på privata intressen, och dessa privata intressen blir de som kommer att styra vårdens utveckling. Och när vi talar om privata intressen talar vi i realiteten om stora multinationella vårdkoncerner som ofta uppbackas av internationella riskkapitalister.

Det handlar också om förtroendet för svensk sjukvård. När du som patient söker vård på ett offentligt finansierat sjukhus ska du veta att det endast är hälsotillståndet som avgör vilken vård du får och hur snabbt du får den. Detta ska inte avgöras av plånboken eller inbetalda privata försäkringspremier. Våra offentliga sjukhus har byggts upp av alla och ska vara till för alla på lika villkor.

Frågan man måste ställa är givetvis: Varför är det så viktigt för den borgerliga regeringen att sälja ut våra sjukhus och därmed riskera att skapa ett A- och ett B-lag i sjukvården?

Prot. 2006/07:63
20 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 57 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Fru talman! Det var som sagt lite olika tonläge i de båda inläggen.

Jag vill först vända mig till Hans Wallmark, vars resonemang jag har svårt att hitta några invändningar mot. Vi är överens om att vi ska ha en gemensamt finansierad hälso- och sjukvård i Sverige och att vård ska ges efter behov men att det är mindre viktigt vem det är som utför vården. Den ska utföras under trygga förhållanden när det gäller kvalitet, och den ska utföras under tillsyn – det gäller all vård vare sig den är offentlig eller privat. Vi är också överens om att ansvar och befogenheter ska hänga ihop. Därför är det riktigt och rimligt att landstingen, vårdens huvudmän, är de som själva ska avgöra detta. Vi behöver inte sitta här i Stockholm och diktera för landstingspolitiker runt om i landet hur vården ska organiseras och förbjuda vissa bitar och tillåta andra.

Hans Wallmark och jag har också samma uppfattning när det gäller vilken signal vi vill sända ut i Sjukvårds-Sverige. Vi vill bryta med den signalverkan som socialdemokratin och dess stödpartier har stått för under lång tid, där det handlar om att stoppa och att förhindra andra än dem som har landstingets namn på sjukhusrocken att bedriva hälso- och sjukvård. Vi säger i stället ja till dem som vill medverka till att ge mer vård för pengarna, en bättre omvårdnad för patienter och en utvecklad sjukvård i Sverige.

När det gäller Christer Adelsbos inlägg tror jag att jag kan uppfatta att nyansen är något mer kritisk än Hans Wallmarks är. Man kan ju ställa frågan till Christer Adelsbo: Hur klarade sig Sverige fram till år 2000, innan Socialdemokraterna införde stopplagen? Hur kunde detta land bestå och faktiskt ge en hygglig vård och omsorg till landets invånare?

När Christer Adelsbo talar om gräddfiler kanske det finns skäl att påminna om att gräddfiler är någonting som har uppstått i den svenska hälso- och sjukvården under det socialdemokratiska styret. Privata sjukvårdsförsäkringar har ökat i en dramatisk takt därför att den offentliga vården inte riktigt har klarat att svara upp mot de förväntningar som medborgarna och patienterna har.

Jag tror att det är klokt att lämna den tid bakom sig då man ställde det offentliga och det privata mot varandra. Det var också innebörden i en debattartikel som vi häromdagen kunde läsa i Svenska Dagbladet, där fyra namnkunniga socialdemokratiska företrädare strök under just den saken, att det offentliga och privata inte behöver ställas mot varandra utan det behövs kanske både–och för att kunna motsvara framtidens utmaningar.

Jag tror att vi behöver se det här utan att ha ideologiska skygglappar påmonterade. Vi måste kunna se att det finns många som kan bidra. Inom ramen för den gemensamt finansierade vården och att vård ges efter behov kan många olika bidra till att göra på lite olika sätt. Vi lär av varandra och kan på det viset erbjuda en vård och omsorg som medborgarna efterfrågar.

Jag undrar om Christer Adelsbo också med några ord kunde beröra det faktum att Vårdförbundet, fackföreningen som organiserar väldigt

många av dem som bär upp svensk hälso- och sjukvård, är så positivt till detta. De tycker att det är bra att det finns alternativ, naturligtvis för personalen men de tror också att det blir bättre för patienterna. Hur hänger det ihop med det socialdemokratiska tänkandet?

Anf. 58 HANS WALLMARK (m):

Fru talman! Även jag kunde notera att det fanns vissa differenser i åsikter mellan Christer Adelsbo, socialministern och mig. Jag kunde också förmärka att enigheten var något större mellan socialministern och mig än mellan Christer Adelsbo och socialministern. Det är väl bra på många sätt och vis.

På en punkt vill jag ge Göran Hägglund rätt. Ett viktigt påpekande som jag tror att man, inte minst från allianshåll, ska göra oftare är att den vård som medborgarna erbjuds i Sverige är skattefinansierad och ska vara det även fortsättningsvis. Det är ett bra påpekande. Det är viktigt också för den debatt där vi nu diskuterar mångfalden, fler vårdgivare och fler vårdproducenter att basen, fundamentet för en borgerlig sjuk- och hälsovårdspolitik är att den är skattefinansierad, gemensamt finansierad.

Jag tänkte att socialministern kanske skulle ha ställt en fråga till mig om vad som hände i Helsingborg och Ängelholm. Det lät ju så bra och blev så positivt. Man såg en ökad effektivitet och en arbetsglädje. Det var en positiv stämning. Hur gick det vidare? Det hade varit en logisk följdfråga. När socialministern inte ställde den får jag göra det själv, fru talman.

Svaret är att Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet i Region Skåne tog makten 2002 och uteslutande av ideologiska skäl valde att avbolagisera de här bolagen. Trots de goda erfarenheterna av ökad effektivitet, ökad arbetsglädje och positiv stämning valde man, uteslutande av ideologiska skäl, att avveckla två helt landstingsägda bolag. Det gör att jag tror att frågan om sjukvård är mer ideologiskt laddad än vi kanske inbillar oss.

Det är därför det är så viktigt att socialministern och andra hela tiden betonar just detta, att fler vårdproducenter och fler vårdgivare, inom ramen för en gemensam skattefinansierad vård, inte är ett problem utan en möjlighet. Det handlar inte om en uppdelning i A-, B- och C-lag. Tvärtom är detta ett sätt att förhindra den uppdelningen. Det är ett sätt att förhindra ett kösamhälle. Det är ett sätt att förhindra att medborgarna ska behöva använda sin plånbok för att få den vård de behöver. Därför tror jag att det är viktigt när man diskuterar stopplagens avskaffande att man just betonar att det öppnar möjligheter i stället för att innebära problem.

Jag tycker också att det är besvärande att man har sett att duktiga svenska läkare har tvingats åka till Norge för att arbeta därför att de inte har kunnat arbeta i Sverige och i stället erbjuda vården här. Jag tycker att det är trist att svenska företag när de behöver rehabilitering för sina medarbetare inte har kunnat erbjuda den i Sverige utan valt att lägga den i Tyskland och Spanien.

Jag hade önskat att vi utöver all den goda vård som kan erbjudas svenska patienter och medborgare också kunde ha haft en sådan attraktiv sjuk- och hälsovård, både offentlig och privat, som hade gjort att människor hade kommit från Norge till Sverige, att man hade skickat rehabiliteringspatienter från Spanien och Tyskland till Sverige. Här finns en

potential. Därför tror jag att stopplagens avskaffande innebär möjligheter. Regeringens politik är bra för landets patienter. Jag tror att den är bra för medarbetare, både inom den offentliga sektorn och bland de privata vårdgivarna, och jag tror att den är bra för skattebetalarna.

När man pratar om A- och B-lag kan jag inte annat än rista på huvudet när jag läser en statlig publikation som heter *Mångfald och möjligheter*. Där står det om Bjäresystrarna i Förslöv. Det är två ”systrar” som har bildat den första privata vårdcentralen med goda erfarenheter. De säger så här: Vi svarar alltid i telefonen när vi är här. Vi kan boka patienter på kvällar och helger om det behövs. Vill vi starta något nytt, som stavgångsgrupper, gör vi det, säger Bjäresystrarna. Det är inte A- och B-lag. Det är ett Rätts-Sverige.

Anf. 59 CHRISTER ADELSBO (s):

Fru talman! Det vanligaste missförståndet i debatten om stopplagen, som också används av många borgerliga företrädare och som även socialministerns svar andas lite grann av, är påståendet att stopplagen innebär stopp för den lilla, privatdrivna vårdcentralen som jobbar på uppdrag av landstinget. Likaså att stopplagen innebär slutet för alla privata specialister som har egna små mottagningar och tar emot patienter vars vård betalas av landstinget och att det är slut med alternativ inom sjukvården. Detta är helt felaktiga påståenden.

Primärvården berörs över huvud taget inte av stopplagens regler. Inte heller berörs privata specialister som bedriver mottagningar och tar emot patienter, med eller utan avtal med landstinget. Landstinget kan till och med lägga ut en klinik på entreprenad till ett vinstutdelande bolag. Men landstinget kan inte överlåta driften av sjukhuset som sådant till ett vinstutdelande bolag.

Stopplagen berör inte heller sjukhus som är uppbyggda och finansierade på privat väg. Stopplagen handlar enbart om vilka regler som gäller vid överlåtelse av offentligt ägda sjukhus till entreprenörer samt, kanske det viktigaste av allt, om att slå vakt om alla medborgares lika rätt till bra vård på våra offentliga sjukhus.

Fredrik Reinfeldts uttalanden innan valet om att inga sjukhus skulle säljas ut har ju efter valet visat sig vara helt felaktiga och missvisande. Detta mörkande, får man väl säga, i valrörelsens slutskede är inget annat än en typ av löftesbrott. Frågan blir givetvis: Hur kan regeringen från att dyrt och heligt ha lovat att det inte fanns några planer på att sälja ut sjukhusen nu tvärvända och föreslå att det blir fritt fram att privatisera våra sjukhus utan några som helst begränsningar?

Anf. 60 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Fru talman! Jag börjar med den sista frågan. Fredrik Reinfeldts svar i någon av tv-debatterna var att det inte fanns några sådana planer. Det var säkert sanningsenligt. Vi återför nu besluten till landstingsnivån där de hör hemma. Fredrik Reinfeldt svarade på frågan om det finns några planer på att sälja ut sjukhus, och svaret var nej.

Vi har uppfattningen att det är klokt att landstingspolitiker, de som har ansvaret för att använda skattebetalarnas pengar, ska ha makt och myndighet att också handla upp vård och omsorg som erbjuds av andra än de som landstinget självt svarar för i egen regi.

Christer Adelsbos inlägg belyste delvis vådan av att skriva inlägg innan man har hört motdebattörens anförande. Jag hade nog inte riktigt berört i mitt anförande de frågor som Christer Adelsbo tog upp. Jag skulle på något sätt ha sagt att Socialdemokraterna stod för att varje privat inslag är fel inom vården. Men uppenbart är att Socialdemokraterna är motståndare till just den sak som vi nu debatterar. Det kan vi säkert vara överens om.

Det finns lite olika signalverkan som våra respektive linjer har. Socialdemokraterna står många gånger för en linje att allt bör ske i offentlig regi. I det fallet är man tydlig. Man vill att stopplagen ska gälla. Man vill begränsa andras möjligheter att vara verksamma på området. Jag menar att det är olyckligt för alla dem som är anställda inom svensk hälso- och sjukvård men ytterst naturligtvis för de patienter som därmed får mindre vård och vård av lägre kvalitet än vad jag tror att vi får med flera olika alternativ.

Jag vet att vård och omsorg inte är tjänster eller varor vilka som helst. Det här är något som måste omgärdas med speciella regler. Jag tror ändå på att de sanningar gäller som innebär att där man gör på lite olika sätt, där man prövar lite olika metoder, kommer en utveckling där man lär av varandra som är till nytta för svensk hälso- och sjukvård.

Socialdemokraterna har lite svårt med den synen. Man vill se det hela lite mer konformt – på ett och samma sätt. Det är beklagligt.

Bland de remissinstanser som har yttrat sig över förslaget är det en överväldigande majoritet som tycker att regeringen gör rätt. Det ska villigt erkännas att en och annan remissinstans inte tycker så, till exempel Landstinget i Västerbotten. Men de övriga landstingen som har yttrat sig tycker att det är bra och gör tummen upp.

Det finns en stor efterfrågan på detta av principiella skäl, men ytterst utifrån det som handlar om att man vill ge svenska patienter en så god omvårdnad som vi någonsin kan ge. Vi tror att de förslag som inom kort kommer att läggas fram kommer att bidra till att utveckla den svenska hälso- och sjukvården.

Anf. 61 HANS WALLMARK (m):

Fru talman! Socialministern sade att han tyckte att det var klokt att besluten fattas av landstingspolitiker i Stockholm. Jag delar helt den uppfattningen. Det kallas subsidiaritetsprincipen, och det är något som förenar många i kammaren. Det innebär att beslut ska fattas på lägsta möjliga politiska eller annan nivå. Det är bättre att det fattas beslut regionalt än nationellt. Det är bättre att det fattas beslut lokalt om det är effektivare än regionalt. Det absolut mest effektiva är att besluten fattas av familjerna själva utan politisk inblandning. Jag tycker att det är en god princip.

Jag tror att skälet till att stopplagen en gång infördes var att den baserades på misstänkliggörandets politik. Man ifrågasatte att det fanns privata vårdgivare. Jag förstår att det är viktigt att man avskaffar stopplagen. Det är en signal om att alla de som finns som komplement bredvid den skattefinansierade offentliga vården är viktiga och betydelsefulla. Jag är glad över att jag för en interpellationsdebatt med en kristdemokratisk socialminister i stället för med en socialdemokratisk minister. Om vi hade haft fyra nya år med Socialdemokraterna hade stopplagens andliga

efterföljd blivit nya inskränkningar på det viktiga området. Då kanske vi inte hade haft Bjäresystrarna, det vill säga två kvinnliga entreprenörer som berättar om att patienternas behov styr ”systrarna” i Skåne. Nutek visar på en utveckling från 41 000 personer verksamma som privata vårdgivare till 104 000 personer i dag. Bland dem finns många duktiga kvinnliga entreprenörer.

Jag kommer att bli glad när socialministern kan presentera stopplagens avskaffande som ett förslag för kammaren, en proposition som vi kan rösta om. Det innebär, fru talman, att jag kan åka hem och sätta ett kryss på min lista över vallöften jag avgav 2006, nämligen att jag skulle få medverka i kammaren till att avskaffa den stopplag jag i grunden tycker har varit så felaktig. Välkommen, ministern, med förslaget!

Anf. 62 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Fru talman! Det förslaget kommer inom kort. Vi kommer att med varm hand lämna förslaget till riksdagen.

Frågan har levt under ett antal år. Redan när förslaget kom från Socialdemokraterna för ungefär sju år sedan lovade våra partier att lagen skulle avskaffas så snart vi fick möjlighet att göra det. Det har vi fått väljarnas mandat att göra.

Jag tror att många har svårt att se de problem som Socialdemokraterna kan se på området. Vi lägger ut vård på entreprenörer under en viss tid och med vissa krav under tillsyn av de instanser som också ser till den offentliga vården. Det är tryggt. Det är bra. Det kommer att bidra till att utveckla svensk hälso- och sjukvård.

Jag är glad att Hans Wallmark har väckt interpellationen och för Christer Adelsbo som har deltagit i debatten för att belysa de skillnader som finns men också det viktiga steg som Allians för Sverige avser att ta genom att förändra de inskränkningar som har existerat under alltför lång tid. Det är något som gagnar alla patienter i vårt land.

Överläggningen var härmed avslutad.

11 § Svar på interpellation 2006/07:245 om regelverket för läkares legitimationer

Anf. 63 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Fru talman! Margareta Israelsson har frågat mig om jag avser att ta initiativ till en översyn av dagens regler för indragning av läkarlegitimationer.

Låt mig inledningsvis framhålla hur oerhört viktigt det är att alla som kommer i kontakt med hälso- och sjukvården i Sverige ska kunna känna ett förtroende för vårdens verksamheter och dem som är verksamma i dessa.

Det är min uppfattning att de läkare, sjuksköterskor och andra yrkeskategorier som arbetar i vården i huvudsak utför sitt arbete med god kompetens och hög kvalitet. I de fall det trots allt finns anledning att ifrågasätta en enskild yrkesutövares kompetens eller lämplighet för yrket

finns det i lagstiftningen bestämmelser som reglerar under vilka förutsättningar till exempel en legitimation ska kunna återkallas.

Bestämmelserna om återkallelse av legitimation eller annan behörighet, prövotid och begränsad förskrivningsrätt omfattar åtgärder som är avsedda att skydda patienterna och har betydelse för patientsäkerheten. Socialstyrelsen och Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd har här ett stort ansvar för att identifiera de yrkesutövare som kan utgöra en risk för patienterna och se till att dessa personer inte längre kan äventyra patienternas säkerhet.

Den etiska dimensionen av läkaryrkets utövande är givetvis lika viktig för patienterna, personalen och de ansvariga myndigheterna som läkarnas professionella kompetens. När arbetet gäller barn är läkarens lämplighet om möjligt ännu viktigare. Den oro som Margareta Israelsson förmedlar är därför befogad. Det ligger givetvis i allas intresse att reglerna för återkallelse av legitimation är tydliga och fungerar på ett förtroendeingivande sätt. Mot denna bakgrund anser jag att det finns skäl att titta närmare på förutsättningarna för bland annat återkallelse av legitimation, och jag avser att ta initiativ till att en sådan översyn kommer till stånd.

Anf. 64 MARGARETA ISRAELSSON (s):

Fru talman! Låt mig börja med att tacka socialministern så mycket för svaret. Jag är beredd att säga att lika oense som jag kunde vara med socialministern i den föregående debatten, lika ense är vi i denna.

Jag skulle dock vilja göra ett förtydligande, när socialministern säger att de yrkeskategorier som arbetar i vården ”i huvudsak utför sitt arbete med god kompetens och hög kvalitet”. Jag tror nog att det är ett faktum att de gör det, och det är troligtvis samma sak vi menar.

Skälet för min interpellation har egentligen koppling till en utredning som jag fick i uppgift att göra av den föregående regeringen och som handlade om sexuell exploatering av barn i Sverige. Där lade jag fram ett förslag som lyder som följer: ”att regeringen överväger om Lagen om registerkontroll (SFS 2000:873) skall omfatta fler yrkesgrupper än vad som nu är fallet, exempelvis vissa läkare, personal vid institutioner för barn och ungdom samt kontaktpersoner inom socialtjänsten och gode män”.

Skälet till att jag och utredningen förde fram det här förslaget har naturligtvis att göra med att det aldrig får vara så när vi vänder oss exempelvis till hälso- och sjukvården att vi känner någon som helst osäkerhet. Jag måste säga att jag inte skulle vilja att mitt barn eller jag själv möter en av de läkare som nu har fått behålla sin legitimation med hänvisning till att han nu är gift och lycklig och har två små barn och att det nu inte finns någon risk för att han är intresserad av att ha sex med små barn eller söka unga flickor på nätet. Jag tycker inte att det är tillfredsställande att någonting sådant förekommer.

När jag har följt vad debatten om det faktum att läkaren fick behålla sin legitimation har givit vid handen har jag dock konstaterat att det finns många synpunkter, bland annat i Dagens Medicin. De flesta av dem delar jag inte. Men jag har valt ett citat från den chatt som dessa artiklar har föranlett som jag tycker pekar på vad som i grunden är problemet: ”Det är pedofilens ’fantasier’ som möjliggör barnporrbrott. Det är pga dessa fantasier som barn utnyttjas sexuellt, förnedras, fotograferas, filmas och hängs ut på nätet där surfande män kan slicka i sig övergreppen. Det handlar alltså om BARN som riskerar att få bestående skador pga vuxnas sexuella fantasier.”

Jag väljer det citatet med anledning av att det hänvisas till att fantasierna väl inte var någonting som var en fara.

När nu socialministern så vänligt säger att han finner skäl att titta närmare på det tycker jag att det är mycket positivt, och jag tackar väldigt mycket för det. Jag kommer naturligtvis att följa på vilket sätt detta kommer att ske, så att man gör det på ett rättssäkert vis och med fokus på att vi ska känna oss säkra i vården.

Anf. 65 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Fru talman! Jag tror att vi är överens om att det är väldigt viktigt att förändringar på det här området måste ske på ett sådant sätt att man tillvarar alla krav på rättssäkerhet, förstås, men också att det handlar väldigt mycket om förtroendet för den svenska hälso- och sjukvården. Varje person som påträffas med något skumt i bagaget eller som utför någonting i tjänsten eller vid sidan av tjänsten bidrar naturligtvis till att skada förtroendet för svensk hälso- och sjukvård. Det är någonting som man måste försöka hitta former för att motverka.

Därför är det angeläget att vi ser över det här. Det är lätt att förstå de synpunkter som kommer fram om att det fordras lite nya tag på det här området – till exempel varje förälder som föreställer sig att ens eget barn skulle utsättas för någonting sådant här.

Jag ska inte här och nu föregripa vad översynen exakt ska landa på, för då är det ingen mening med att göra en översyn. Men jag tror att vi kan vara överens om att det är väldigt angeläget att man tittar närmare på förutsättningarna för bland annat återkallelse av legitimationer för att kunna se om det finns saker och ting som behöver göras som bidrar till att bibehålla det stora förtroende som svensk hälso- och sjukvård i dag åtnjuter.

Anf. 66 MARGARETA ISRAELSSON (s):

Fru talman! Jag upprepar bara mitt tack. Jag ska också, som sagt, följa de åtgärder som socialministern vidtar och vilka konsekvenser de kan få. Tack än en gång!

Överläggningen var härmed avslutad.

12 § Svar på interpellation 2006/07:247 om public service-bolagens uppdrag

Anf. 67 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):
Fru talman! Margareta Israelsson har frågat mig

1. vilka ytterligare frågor, som inte omfattades av de tidigare utredningarna, jag vill få belysta i den kommande utredningen,
2. om jag kommer att verka för att det i de kommande utredningsdirektiven klart och tydligt framgår att regeringen inte ser framför sig några omfattande förändringar av public service-bolagens uppdrag och struktur och
3. om inte, vilka stora förändringar jag vill öppna för i samband med ett nytt sändningsavtal.

Riksdagen har beslutat att den nuvarande tillståndsperioden för programföretagen Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB ska vara från och med den 1 januari 2007 till och med den 31 december 2009. Regeringen har i budgetpropositionen för 2007 meddelat sin avsikt att under tillståndsperioden ta fram ett brett beredningsunderlag inför den efterkommande tillståndsperioden där bland annat utvecklingsmöjligheterna för radio och tv i allmänhetens tjänst och frågor om effektivare resursutnyttjande ingår. Lite mer än en månad har gått av den treåriga tillståndsperioden, och vad som ska ingå i det breda beredningsunderlaget är en fråga som för närvarande bereds i Regeringskansliet. Några beslut är inte fattade, och jag kan därför inte ge några svar i detalj på de frågor som Margareta Israelsson ställer.

Utgångspunkten i det arbetet är att regeringen vill värna public service-verksamheten och ge bästa möjliga utvecklingsmöjligheter. Att värna något innebär däremot inte att verksamheten inte får diskuteras eller belystas. Den tekniska utvecklingen går snabbt, och möjligheterna för allmänheten att ta del av medieutbudet ökar hela tiden. Det ökar vikten av att förutsättningslöst diskutera verksamheten och söka lösningar utan att fastna i gamla doktriner och schabloner. Det är att ta ansvar och att värna public service.

Anf. 68 MARGARETA ISRAELSSON (s):

Fru talman! Jag vill gärna inleda med att tacka ministern för svaret på min interpellation samtidigt som jag känner viss tveksamhet inför om det här verkligen kan kallas för ett svar på frågorna. Det ministern nyss läste upp har naturligtvis malts igenom samrådskansliets kvarnar. Bristen på innehåll som det har resulterat i visar med all önskvärd tydlighet att det inte finns någon gemensam mediepolitik i regeringen. Frågan är om det ens finns en gemensam syn inom Moderaterna.

Framtiden för public service är fortfarande oviss. Regeringen ger inga besked om vad översynen har för syfte eller mål. Det är tystnaden som är illavarslande, skrev folkpartisten Cecilia Wikström i Svenska Dagbladet för ett år sedan. Hon syftade på det faktum att kulturen inte nämndes i överenskommelserna i Högfors eller Bankeryd. Jag håller med. Tystnaden är illavarslande.

Nu är det ju inte alla som är tysta. Lars Leijonborg presenterade en egen folkpartistisk linje och Mats Johansson, Moderaternas talesman i mediefrågor, har lättat sitt hjärta och tyckt till om programutbudet i Sveriges Radio. Här blandas äpplen och päron, stort och smått. Men ministern väljer att tiga.

Den här förlamande tystnaden skapar ett stort vakuum och en stor osäkerhet. Efter halveringen av sändningstillstånden vet vi ingenting om framtiden för public service. Och då talar jag inte, som ministern sade, om att fastna i gamla doktriner och schabloner.

Ministern säger i en artikel i tidningen Resumé att regeringen vill värna public service-verksamheten och ge bästa möjliga utvecklingsmöjligheter. Det kan låta bra. Men vad består då dessa utvecklingsmöjligheter av? Det är det jag har frågat om. Vad ska ni säga i direktiven? Vilka besked kan ministern ge om vad översynen har för syfte eller för mål?

Vad vill den moderatledda regeringen? Vill ni ha en kvalitetsfond, som folkpartiledaren föreslog? Anser ni att det är politiker som ska avgöra vad som är bra kvalitet? Ska vi ha ett slags statlig mediepolis, som Nordkorea eller Ryssland har?

I tidningen Resumé, nr 7 i år, säger kulturministern att alliansen inte saknar mediepolitik. Sedan lägger ministern ut texten om att de svenska reklamreglerna kommer att EU-anpassas. Det är ett förslag som just nu är ute på remiss. Men det här är ju inte ett resultat av en borgerlig mediepolitik! Det är ett arbete med att omarbete ett EU-direktiv till svensk lag – något som vi har åtagit oss att göra som EU-medlemmar. Att TV 4 får nya reklamregler är inte något som alliansen har kommit överens om i en badtunna eller i Regeringskansliet. Det är följden av ett nytt tv-direktiv som har antagits på EU-nivå. Det direktivet kommer dessutom förmodligen att innebära att Sverige inte kan behålla sitt förbud mot reklam riktad till barn. Det är ett förbud som i dag kringgås av TV 3 och Kanal 5, som sänder från Storbritannien. Det är orimligt, och detta röstade också de socialdemokratiska Europaparlamentarikerna nej till.

I Resumé nämner Lena Adelsohn Liljeroth att regeringen håller på att se över regelverket för marksänd digital-tv. Men hon kan inte ge något besked om hur regeringen kommer att ställa sig i frågan.

Politiker ska inte lägga sig i innehållet i public service. Då undergrävs hela tanken med fria medier. För att undvika att detta nu ändå fortsätter är det viktigt att vi får reda på var den kommande utredningen ska ha sitt mål.

Anf. 69 OLOF LAVESSON (m):

Fru talman! Egentligen är man inte så förvånad över att den här interpellationen kom in från Margareta Israelsson. Margareta Israelsson har ju gjort sig känd under de senaste månaderna genom att driva en tydlig men inte alldeles korrekt agitation mot regeringen och mot den borgerliga majoriteten när det gäller public service-frågorna. De ständiga övertoner-na får sätta sin prägel på debatten. Nu är det moderaterna i riksdagen som hon förfasar sig över.

Jag vill därför klargöra några saker när det gäller moderaterna i riksdagen och den syn som finns och huruvida den skiljer sig från regeringens och den som statsrådet beskrev. Moderaterna i riksdagen har varit tydliga i kulturutskottet och i andra sammanhang med att vi värnar public

service. Den ska vara till för alla och tillgänglig för alla och betalas gemensamt. Den ska vara fristående från politiska eller kommersiella intressen. Den ska fritt kunna granska skeendena i vår omvärld. Public service ska utvecklas och inte avvecklas. Någon splittring i synen på public service finns alltså inte.

Innebär då detta att diskussion inte kan föras om public service? Det gör det naturligtvis inte. Det finns en viktig skillnad mellan public service och kommersiell television. När det gäller kommersiell television är det annonsintäkterna som är målet. Det handlar om att dra tittare till kanalen för att öka annonsintäkterna. När det gäller public service handlar det om någonting annat. Det handlar om att någonting ska hända också för den som tittar på tv:n. Det handlar om ett mervärde – ett mervärde som de kommersiella inte kan erbjuda. Utan detta mervärde faller också grunden för public service.

Hur Sveriges Television och övriga public service-bolag ska bedriva sin verksamhet stadgas i det sändningsavtal som vi har fattat beslut om. Men det innebär inte att man inte kan diskutera detta. Hur uppväger man sändningsavtalet? På vilket sätt kan man göra det i en föränderlig omvärld – i en omvärld där tekniken utvecklas oerhört snabbt? Det är inte bara här denna debatt förs. Så är det även i andra länder runt om i Europa. Var går gränsen mellan olika medier? Var slutar tv? Var börjar radio? Var kommer Internet in?

Allt detta gör att vi välkomnar det besked som regeringen kom med när man valde en treårig avtalsperiod. Det var också därför vi röstade igenom detta i riksdagen.

Med detta vill jag lugna Margareta Israelsson. Det finns ingen spridd syn. Det finns en samsyn om att en översyn är nödvändig. Den behövs, och det behövs en ständig diskussion om hur public service kan sköta sitt uppdrag. Jag kan bara beklaga att Margareta Israelsson inte verkar vilja delta i den diskussionen.

Anf. 70 SIV HOLMA (v):

Fru talman! Det framgår av vad både kulturministern och Olof Lavesson säger att det inte får pågå någon debatt med oss som ifrågasätter regeringens handläggning av den här frågan.

Det gjordes en ordentlig beredningsomgång inför förra gången, när det nya tillståndsavtalet skulle plockas fram. Det var en beredning där alla partierna deltog. Debatten fanns alltså, och dessutom gjordes en överenskommelse just före valet där samtliga sju partier var överens om att förlänga avtalet till sex år. Detta förändrade sedan den nya regeringen.

Det känner vi ju till. Jag säger det här för att det har funnits en debatt. Det ska debatteras. På de anföranden som bland annat Olof Lavesson hade låter det som att det inte får förekomma. Men det är ju precis vad som har varit.

Kulturministern säger att den nya regeringen vill värna public service-tanken. Där ser jag en koppling till licensavgiftssystemet. När man tittar på vad allianspartiernas företrädare kom överens om i kulturutskottet ifrågasätter de faktiskt det systemet genom att särskilt plocka fram att ha fonder, som Folkpartiet har drivit i många år, och också att man ska kunna finansiera via statsbudgeten. Om man gör det värnar man inte

public service-tanken, om de finansieringssystemen får råda och om det är det man ska se över.

Mina frågor till kulturministern handlar om hur beredningen ska gå till väga. Kommer det att vara en parlamentarisk beredning som den man gjorde förra gången, tillståndsberedningen? Kommer den nya regeringen att bereda de här frågorna inom den egna majoriteten eller kommer man att bereda frågorna i ett parlamentariskt sammanhang?

Anf. 71 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Den här diskussionen har vi haft ett antal gånger förut, och det kan vi gärna fortsätta att ha. Vad gäller historiken kommer jag däremot inte att kunna lämna några andra svar än dem jag tidigare har redogjort för. Vi kan fortsätta att prata om skälen till att vi förkortade sändningstillståndet. Jag vet att Siv Holma och övriga i debatten också känner till dem. Det har inte tillkommit någonting nytt.

Man kan konstatera att det finns en tydlig otålighet trots att det nya sändningstillståndet bara varit i kraft en och en halv månad. Det är i stort sett tre år kvar av det här tillståndet. Men jag får väl tolka otåligheten som någonting positivt, att man är engagerad, och det är bra så.

Jag håller med Olof Lavesson om att det finns märkliga övertoner i den här debatten om allt från statliga mediepoliser och Nordkorea till en del annat som jag inte ens tycker det finns anledning att beröra. Det hör inte hemma i debatten.

Samtidigt som Margareta Israelsson beskyllde alliansen för att inte ha någon mediepolitik räknade hon upp ett stort antal gemensamma ståndpunkter som alliansen har och som nu är ute på remiss. Det går inte riktigt ihop, tycker jag. Om till och med Eva Hamilton, vd på Sveriges Television, i samma nummer av tidningen Resumé som Margareta Israelsson hänvisade till förklarar sig hyggligt lugn och trygg med frågan och tycker att det är bra att det här tar sin tid kanske Margareta Israelsson också kan vara lite lugn.

Frågan bereds fortfarande. Det kommer den att göra ett tag till. Det finns ännu inte några direktiv framtagna. Det brådskar inte så våldsamt heller. Vi har sagt att före halvårsskiftet kommer det att finnas direktiv, tydliga och klara. Till dess kan jag inte säga så mycket mer än det jag har sagt nu.

Det handlar om effektivare resursutnyttjande, om finansieringssystemet naturligtvis, eftersom det är en fråga som har lyfts fram av väldigt många, och om den tekniska utvecklingen som också förändrar förutsättningarna för public service. Men fortfarande: Vi värnar public service, och det har vi till och med Eva Hamiltons och Peter Örns förtroende att göra.

Anf. 72 MARGARETA ISRAELSSON (s):

Fru talman! För att hålla reda på min debatt så väljer jag att ta den med ministern, så får Olof Lavesson och jag debattera vid annat tillfälle.

Tack, ministern, för utpekandet av ett antal frågor! Det var ju bra. Då kan vi diskutera dem vidare. Det är klart att om det ska ske en förändring av public service är det viktigt för oss att veta vad det är vi diskuterar. Det är det som är poängen med våra upprepade frågor. Det är också den fråga som Resumé har.

Jag delar Eva Hamiltons uppfattning. Det är väl självklart att det är viktigt att om man ska göra om mediepolitiken så ska ministern och regeringen ta sig tid att göra det ordentligt och göra det i en beredningsprocess. Det tycker vi också. Vi tyckte att det nyss hade varit en utredning, en parlamentarisk sådan som också Moderaterna gick till val på att man inte skulle riva upp. Men om man nu väljer att göra det ska man självklart göra det ordentligt. Det har jag ingen avvikande uppfattning om.

När det gäller Eva Hamiltons uppfattningar ska hon naturligtvis uttala dem själv. Jag vill inte diskutera henne här, men i den artikel som ministern nämner svarar Eva Hamilton på frågan hur länge det politiska ingenmanslandet kan få finnas utan att det blir problematiskt med att säga att det är problematiskt från dag 2, så det måste ske så fort som möjligt. Jag tror inte att SVT heller är alldeles tillfreds.

Om vi ser lite klart vad det är för frågor som är uppe för diskussion och som regeringen tänker sig att man vill titta närmare på kommer vi naturligtvis att se till att vi kan delta i den debatten, men så här långt och på min interpellation i dag har ju inte jag fått några svar om vad inriktningen är. Men som jag sade har ministern nu pekat ut ett antal frågor, om resursutnyttjande, om det ska vara så många bolag som det är och hur tekniken ska se ut. När vi ser dem mer förtydligade ska vi också delta i den diskussionen. Det hoppas jag att vi ska kunna göra på ett bra sätt, tala med varandra och ta del av varandras synpunkter. Så måste ju en sådan diskussion föras.

Det går inte att bara hänvisa till att det är okej att ha något slags vakuum och att det är bra om det poppar upp olika uppfattningar. När det nu drar åt olika håll – någon person från alliansen hävdar den ena uppfattningen och en annan hävdar den andra – vet vi inte vem det är som egentligen företräder en linje som vi ska diskutera. Det är ju så man är van att föra diskussionen med en regering som säger: Det här är det som vi vill driva. Då kan vi som opposition reagera på det. Nu känns det som om det är ett antal oppositionspersoner, även om de tillhör allianspartier, som uttalar sig. Det blir något komplicerat för oss att delta i den debatten.

Anf. 73 OLOF LAVESSON (m):

Fru talman! Det finns två delar i kulturministerns svar på interpellationen som jag välkomnar särskilt. Det ena är när kulturministern hänvisar till regeringens förslag i budgetpropositionen att ta fram ett brett beredningsunderlag. Det andra är när kulturministern säger att detta ökar vikten av att förutsättningslöst diskutera verksamheten och söka lösningar utan att fastna i gamla doktriner och schabloner.

Ett brett underlag och förutsättningslös diskussion är för mig två centrala delar när man ska diskutera en fråga som public service. Jag beklagar lite grann att interpellanten i det här fallet inte riktigt verkar ha funderat över innebörden i de två begreppen. Vad är förutsättningslös?

Vad som i stället avkrävs svar på i dag, tidigare och säkerligen framöver är: Vilken slutsats tänker ni komma fram till så att vi sedan kan föra en diskussion kring vägen dit? Jag vet inte om det är mer kännetecknande för det sätt som Margareta Israelsson och Socialdemokraterna

valde att regera landet på, men jag är tacksam för att det inte är den linje regeringen har valt.

Jag beklagar den ganska konserverande syn som verkar prägla den forna majoriteten, där man kanske inte alltid utgår från verksamhetens bästa och hur den skulle kunna förändras på bästa sätt utan snarare utifrån den politik man själv en gång fört. Alla förändringar utifrån den är av ondo. Återigen skulle jag önska att den forna majoriteten, nuvarande oppositionen, bytte spår och i stället deltog i en konstruktiv, förutsättningslös och bred diskussion om vart vi är på väg.

Anf. 74 SIV HOLMA (v):

Fru talman! Jag skulle vilja säga till Olof Lavesson att när det gäller just synen på public service så fanns det i den forna majoriteten också partier som numera finns i alliansregeringen. När du riktar din kritik mot s, v och kanske mp, som numera sitter i opposition, kan det vara bra att veta att Centerpartiet och även Kristdemokraterna fanns med, om jag inte minns fel. Vi vet att Folkpartiet och Moderaterna har en egen linje i dessa frågor. Jag brukar säga att Folkpartiet och Moderaterna är i minoritet i riksdagen men i majoritet i regeringen.

Men jag ska försöka vara konstruktiv när jag tolkar svaret. Olof Lavesson poängterade också att det ska vara ett brett beredningsunderlag. Brett skulle då inte innebära enbart majoritetspartierna i alliansregeringen, samtliga fyra partier, eftersom detta anses vara så pass viktigt.

Det talas om att det ska vara en förutsättningslös debatt. Det låter precis som om den inte har varit förutsättningslös tidigare. Jag har all respekt för samtliga partier som deltog, inklusive mitt parti, och att man hade en ordentlig och grundlig genomgång inför beredningen av den tillståndsperiod som vi har i dag.

Jag brukar säga att historien inte börjar när man själv kommer i regeringsställning.

Anf. 75 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Jag är ledsen, men jag kan inte göra den här debatten så väldigt mycket längre om jag inte ska föra den för dess egen skull. Och det tycker jag inte att det finns så stor anledning till.

Uppriktigt sagt så begriper jag inte denna enorma upprördhet som jag får utgå från är äkta, så att det inte är någonting annat som nu kommer från bland andra Margareta Israelssons och Siv Holmas sida.

Det är nästan tre år kvar av den tillståndsperiod som gäller. Ingenting kommer att förändras under den tiden.

När Margareta Israelsson säger att jag har tigit, så har vi kanske gått om varandra lite grann, eller också läser inte Margareta Israelsson de tidningar där jag har uttalat mig eller har inte lyssnat på de program där jag också har uttalat mig. Jag har sannerligen inte tigit i denna fråga.

Vi kommer att få gott om tid att diskutera och debattera detta. Nu väntar vi på utredningsdirektiven som kommer att ske förutsättningslöst. Men jag får hoppas att interpellanten ändå väljer att tolka det som någonting positivt eftersom syftet fortfarande är att vi ska slå vakt om public service, inte någonting annat. Och då bör man se på frågan just förutsättningslöst.

Och vem eller vilka som ska leda denna utredning – översynen – är inte heller klart. Det finns ingen anledning till oro. Men frågan debatteras i allra högsta grad av tittare och lyssnare redan i dag. Det räcker att man slår upp en tidning och läser insändarsidan så ser man att det finns väldigt mycket synpunkter från tittare och lyssnare på programutbudet, vad som sägs och inte sägs, hur tiderna fördelas och annat.

Debatten förs alltså, och det är alldeles utmärkt så.

Än så länge händer ingenting just på detta område. Däremot händer det en hel del annat när det gäller mediepolitiken inom alliansen. En del av det berörde Margareta Israelsson. Men jag har fortfarande inte varit minister ens i fyra månader, så lite tid till tycker jag faktiskt att jag kan få.

Anf. 76 MARGARETA ISRAELSSON (s):

Fru talman! Det finns ingen anledning, precis som ministern säger, att tala om ingenting. Låt mig dock säga att det inte är fråga om att vi kräver att en utredning som inte har tillsatts ska vara klar. Jag har aldrig diskuterat det. Och vi vet också hur lång tid det är kvar av den tillståndsperiod som har halverats. Men vi är medvetna om att en beredning ska ske och, antar jag, på något sätt ska remissbehandlas innan regeringen kommer till riksdagen med en proposition och att det tar en tid fram till dess.

Det som vi söker svaren på är åt vilket håll som regeringen vill dra denna utredning, alltså vad dessa direktiv syftar till. Det är skälen till att vi upprepar våra frågor.

Jo, jag har noterat att ministern i flera medier har talat om att värna public service. Det har hon också gjort i kammaren. Och jag har ingenting att invända mot det. Tvärtom tycker jag att det är bra. Men frågan är väl vad det innebär, och vad det är för public service som vi resonerar om. Det är det som frågan egentligen gäller. Vad är det som public service ska utvecklas till, avvecklas till eller formas till?

Man kan diskutera någonting förutsättningslöst. Men när man utreder något har regeringen ofta gett direktiv som är något slags förutsättning för diskussionen. Det är sällan man har en utredning där man resonerar utan att ha någon inriktning eller önskan om inriktning från regeringen. Det är ju oftast av det skälet som en regering tillsätter en utredning, om man så att säga inte vill ha en annan form av underlag.

Eftersom jag tydligen också har hamnat i en debatt med Olof Lavevesson här, kan jag säga att jag tycker att det ska finnas ett brett beredningsunderlag.

När vi precis har fattat beslut mot bakgrund av en parlamentarisk utredning som vi ansåg hade, precis som Siv Holma också underströk, ett brett beredningsunderlag, så har vi från socialdemokratiskt håll funderat över varför det ska komma ett nytt.

Anf. 77 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Med risk för att verka tjugig får jag väl läsa lite innantill. Jag konstaterar att redan den tidigare regeringen, det vill säga den som Margareta Israelsson stödde, i den proposition som kom i våras beträffande villkoren inför nästa tillståndsperiod aviserade att en särskild utredare skulle tillkallas för att ta fram förslag till hur ett effektivare resursutnyttjande skulle kunna åstadkommas och att en uppföljning skulle

göras under tillståndsperioden med utgångspunkt i omvärldsförändringar eller andra förändrade förutsättningar.

Det gör vi. Den enda skillnaden är att vi gör tillståndsperioden något kortare. Men vi gör det precis som den förra utredningen ansåg att man borde göra.

Public service – det är vad tv och radio i allmänhetens tjänst brukar kallas. Det handlar om nyhetsbevakning, det handlar om samhällsbevakning, det handlar om utlandsbevakning, det handlar om bra barnprogram, det handlar om drama och det handlar om program på minoritetsspråk. Det är ingen förändring i det, och det kommer inte att bli det med det nya tillståndet heller. Det är samma saker som public service kommer att handla om.

Men det händer mycket i omvärlden. Man kan också både förbättra och utnyttja resurserna effektivare. Det är det som denna översyn också är tänkt att omfatta.

Överläggningen var härmed avslutad.

13 § Svar på interpellation 2006/07:248 om anslagen till kulturinstitutioner som påverkas av nya momsregler

Anf. 78 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Anneli Särnblad har ställt följande tre frågor till mig:

dels varför jag som kulturminister inte såg till att frågan om minskade anslag till dessa kulturinstitutioner fördes in i den vanliga budgetbehandlingen och i demokratisk ordning kunde behandlas av riksdagen,

dels vilken analys av effekterna för de enskilda institutionerna jag gjorde inför regeringens beslut den 21 december 2006,

dels på vilket sätt jag gav de berörda institutionerna möjlighet att själva yttra sig inför det beslut som fattades av regeringen den 21 december 2006.

Anneli Särnblads frågor tar sin utgångspunkt i det beslut om 2007 års regleringsbrev för Statens kulturråd som regeringen fattade den 21 december 2006. Där framgår att de bidrag till de enskilda scenkonstsinstitutionerna som Kulturrådet fördelar ska anpassas så att effekterna av förändringar i avdragsrätten för mervärdesskatt neutraliseras.

Jag vill inledningsvis beklaga att den här processen har upplevts som otydlig och hastig. Jag är medveten om att det har skapat problem inom organisationer vilkas verksamhet sedan länge är planerad, och jag kommer framöver att göra mitt bästa för att underlätta planeringsförutsättningarna. Det är dock samtidigt viktigt att vara medveten om att politikens villkor innebär att vi måste vara beredda på relativt snabba förändringar för offentligt finansierade verksamheter.

Jag vill ändå poängtera att frågan om de nya momsreglerna för kulturinstitutionerna kan ses från flera håll. Å ena sidan kan behoven på kulturpolitikens område alltid anses vara större än de befintliga resurserna, vilket säger mycket om kulturens utvecklingskraft och kulturskaparnas engagemang. Å andra sidan finns det ett gemensamt ansvar för att förvalta varje skattebetalares pengar på ett ansvarsfullt sätt. Utifrån dessa utgångspunkter anser jag att det i alla lägen är viktigt att resurserna nytt-

jas väl och att prioriteringar görs med hänsyn till helheten. Det ansvaret måste jag som kulturminister ta.

Svaret på den *första* frågan är att regeringen i enlighet med bland annat lagen (1996:1059) om statsbudgeten före årsskiftet angav villkor för samtliga statliga myndigheters anslag och verksamhet i det årliga regeringsbrevet. Den ordningen gäller även Statens kulturråd. Beredningen av momsfrågan påverkades också av den knappa tidsramen i samband med regeringsskiftet, vilket ledde till att tiden för kommunikation blev kort. Det är jag den första att beklaga.

Svaret på den *andra* frågan är att regeringens analys grundar sig på att förändringar i avdragsrätten som sådan inte ska leda till ett ekonomiskt tillskott. Därför har Kulturrådet fått i uppdrag att se till att bidragen till de institutioner som erhåller retroaktiv ersättning efter den 21 december anpassas så att effekterna av förändringen i avdragsrätten neutraliseras. Även framtida förbättringar av de ekonomiska villkoren till följd av avdragsrätten ska påverka statens bidrag.

Sammanfattningsvis är det viktigt att understryka att de retroaktiva medel som utbetalats redan före den 21 december 2006 stannar i sektorn och innebär en reell och betydande förstärkning för scenkonstsområdet.

Som svar på den *tredje* frågan vill jag påtala att även om ett brett remissförfarande är möjligt har regeringen ingen formell skyldighet att genomföra ett sådant förfarande. I det här fallet var det inte heller möjligt på grund av taktiken i processen. Det är också viktigt att i det här sammanhanget poängtera att Kulturrådet har fått i uppdrag att följa utvecklingen vad gäller förändrade avdragsregler och återbetalning av retroaktiv moms. Syftet är att få en bättre bild av hur berörda institutioner påverkas av de förändrade momsreglerna. Under år 2007 kommer myndigheten att redovisa sitt arbete för regeringen vid två tillfällen, och jag kommer att följa utvecklingen mycket noga.

Vidare har Kulturrådet också fått i uppdrag att årligen pröva bidragen till institutionerna utifrån verksamhetsmässig prestation och ekonomisk situation samt utifrån kulturpolitiska prioriteringar. Jag känner mig säker på att Kulturrådet kommer att hantera sitt uppdrag på ett utomordentligt sätt och ta ansvar för en väl avvägd bidragsfördelning.

Anf. 79 ANNELI SÄRNBLAD (s):

Fru talman! Tack så mycket för svaret, kulturministern! Det är trevligt att ses i kammaren igen.

Efter det att reglerna förra sommaren anpassats till EG-rätten har det framkommit att vi inte kan ha olika momsregler för olika typer kulturinstitutioner.

Kulturinstitutionerna litade på domstolarna och regeringen. De litade på att de pengar man räknade med skulle komma också skulle komma. Men sedan kom regeringsbeslutet, den 21 december, då regeringen tog tillbaka de retroaktiva pengarna. De som hade haft resurser och hunnit ansöka, de hann. De som inte hann, de hann inte. I något fall var en handläggande tjänsteman på Skatteverket sjuk. Då fick man inga retroaktiva pengar.

Jag vill dock säga att det är glädjande att det i kulturministerns svar sägs att de pengar som betalats ut före den 21 december 2006 stannar i

sektorn, i alla fall än så länge – det kan man lite grann känna nu efter ministerns svar.

Fru talman! Scenkonstens föreställningar planeras ibland med flera års framförhållning med kontrakt, med avtal. Ministern säger i sitt svar att vi måste vara beredda på snabba förändringar för den offentligt finansierade verksamheten. Just det uttalandet kan man bli lite oroad av. Kommer det fler snabba beslut på kulturområdet som inte är förankrade i verksamheterna?

Jag hoppas att ministern inser att uttalandet späder på en del av den oro som finns ute i landet när det gäller hållbarheten för kulturpolitiken under en moderatledd regering.

De ogenomtänkta beslut som ministern nämner i sitt svar är snabba beslut. Det tycker vi är olyckligt. Det gäller att ha en framförhållning, en dialog och en förankring i verksamheterna innan beslut tas.

Om vi ser på effekterna nu kan vi se att vissa drabbas hårdare än andra. Länsmusiken drabbas med 2 procent. Det kan låta lite, men för många ute i landet blir det fråga om en stor summa. Produktioner kommer att få läggas ned.

I Kulturrådets rapport anser man att likabehandling borde säkerställas. Ministern var lite grann inne på det. Hon hoppas att det löser sig för framtiden. Ja, vi får verkligen hoppas det.

Men vad är tanken egentligen nu beträffande tiden framöver? Det är det man får fundera på när det gäller den moderatledda regeringens framtidsvision på kulturområdet. Är det att regionerna och landstingen ska gå in med mer medel? Är det en sponsorfråga på de här områdena? Ska staten släppa mer ansvar?

Fru talman! Jag undrar om den nya regeringen har fört en diskussion med de olika huvudmännen till exempel om länsmusikens finansiering. Om inte undrar jag *när* man tänker göra det. I förra debatten som vi hade, kulturministern, visade jag – även Siv Holma var inne på samma sak i den debatten – på att vi känner en viss oro om vissa län ska ta över mer ansvar särskilt om det är dina partivänner, kulturministern! De har ju i många fall sagt att man inte ska hålla på med kulturpolitik exempelvis i landstingen.

Fru talman! Jag tycker alltså att det är viktigt att hela Sverige ska kunna ha ett levande kulturliv. Det finns nu en oro för om det kommer att bli så framöver. Blir det likvärdighet? Är det viktigt för den moderatledda regeringen med likvärdighet i hela Sverige – att Värmland, Norrland, Stockholm, Göteborg med flera ska ges lika goda chanser – eller ska det bli olikheter i vårt land?

Anf. 80 SIV HOLMA (v):

Fru talman! Under en frågestund med regeringen – jag minns inte nu det exakta datumet – ställde jag en fråga till kulturministern. Frågan gällde ett annat datum, det vill säga det här med den 21 december och den brytpunkten. Vad jag minns av det svaret är – i alla fall som jag tolkade det – att kulturministern var intresserad av att göra det hela så rättvist som möjligt.

Jag har tagit fram Kulturrådets rapport från den 19 februari. Där tar man upp just detta med effekterna och konsekvenserna av att vissa scenkonstinstitutioner inte fick återföringen på rätt sida om datumet den

21 december. Man pekar på Göteborgs Symfoniker och även på Norrbot-
tensteatern som hamnade på fel sida. Utöver de här exemplen har också
små organisationer och institutioner – exempelvis Orienteatern, Strind-
bergsteatern, Cirkus Cirkör och Moderna Dansteatern – hamnat på fel
sida om datumet. Det blir orättvist.

Det är en positiv sak att man får behålla de pengar som man fick före
den 21 december. Annat är det för dem som råkade ha stor otur – många
gångar var det inte deras egen förtjänst så att säga, utan det kunde bero
på sådant som att Skattemyndigheten varit sen vid sin handläggning. De
här pengarna är oerhört viktiga för här nämnda organisationer.

Jag hoppas på och skulle hemskt gärna vilja få ett positivt besked från
kulturministerns sida om att särskilt se över detta att några har hamnat på
fel sida när det gäller datum. Jag läser också att Kulturrådet säger: Enligt
rådets mening präglas resultatet av regleringsbrevets bestämmelser i de
nu aktuella fallen av en slumpmässighet som leder till att bidragsgiv-
ningen inte karakteriseras av den förutsebarhet och likabehandling som
är önskvärt.

Då uppfattar jag det som att Kulturrådet också har skickat med i sitt
underlag till regeringen att göra någonting åt det. Ni har makten, och nu
har också kulturministern chansen att komma med ett lite mer positivt
besked än vad som har varit till dags datum.

Anf. 81 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Det är klart att det ska finnas en förutsebarhet och att det
ska finnas en dialog. Det är fullkomligt självklart, och det förekommer
också.

Jag måste säga att jag har stort förtroende för Kulturrådet. Jag tycker
att det här är en bra och genomarbetad rapport. De konstaterar också att
flera av de institutioner som Siv Holma och Anneli Särnblad har nämnt
tillhör de prioriterade. Man arbetar utifrån verksamhet, publik och de
övriga prioriteringar som anges i regleringsbrevet.

Sedan ska man inte heller glömma att skälet till att den här situation-
en uppstått är den lag som antogs i samband med att man införde kultur-
momsen 1996. Då ville man undvika risken för dubbelsubventionering.

Sedan har några av institutionerna med framgång fört diskussioner
och vunnit det här målet. Men det behöver inte per automatik innebära att
sektorn därmed ska få ett extra stort anslag som bara rullar på. Det kan
hända att vi har olika prioriteringar vi vill göra.

Jag kan också konstatera att Kulturrådet skriver i sin rapport på s. 8
att Kulturrådet önskar poängtera att som utgångspunkt för uppdraget
gäller att bidragsanpassningen i slutänden inte ska leda till att institution-
en eller organisationen har mindre medel att röra sig med jämfört med
tidigare år.

Jag vill att man har det i minnet. När somliga för diskussionen får
man intrycket av att institutionerna har berövats pengar, men så är inte
fallet. Många har, vilket jag är glad över att både Siv Holma och Anneli
Särnblad tog upp, tvärtom fått väldigt mycket extra pengar och kunnat
göra satsningar av olika slag som länge varit efterlängtrade. Flera av dem
nämns som exempel i Kulturrådets rapport. Men ingen kommer att få
mindre pengar. Däremot har över 40 institutioner fått mycket mer än vad

de hade räknat med när de började budgetåret 2006. De borde egentligen vara väldigt glada och är det också.

Jag tolkar det som att man kommer att se över det här och göra en omprioritering från Kulturrådets sida. Det står också, fortfarande på s. 8, att för de fall det senare framkommer, att Kulturrådets anpassning varit felaktig till nackdel för en bidragstagare i inte helt ringa grad, torde detta kunna kompenseras inom ramen för de omprioriteringar som senare kan göras.

Även om jag, än en gång, tycker att det var tråkigt att beslutet kom så pass sent och att många som trodde att de skulle få extra pengar inte fick det, tror jag att de flesta ändå kommer att uppfatta det som att det har blivit en klar förstärkning av hela scenkonstsektorn när vi går in mot slutet av 2007.

Anf. 82 ANNELI SÄRNBLAD (s):

Fru talman! I Sverige ser förutsättningarna lite olika ut och kommer att så vara. Men tillgängligheten, att alla i Sveriges land ska kunna ha kultur omkring sig, är viktig för att vi ska kunna fortsätta att växa. Kultursektorn har betydelse för tillväxtsektorn och bidrar till vårt samhälle enormt mycket på olika sätt. Det är en närande sektor och ingen tärande sektor.

Det vi funderar mycket på och väntar på med spänning, som jag sade senast i debatten med kulturministern, är den moderatledda regeringens visioner på kulturområdet. Är en likvärdighet er målsättning i framtiden?

De pengar som institutionerna hade räknat med hade de budgeterat. Man hade planerat olika iscensättningar, olika orkestrar, musik och så vidare. Till exempel kommer Musik i Dalarna att drabbas, och de var väldigt oroliga när jag senast i dag talade med dem. Så ser det ut i hela Sverige. Det är ingenting som ministern kan gömma någonstans, för det är en känsla och en verklighet som finns där ute.

När det gäller framtiden hoppas jag på kulturministerns mål att det ska ordna sig på alla sätt och vis. Det får vi verkligen hoppas. Men jag oroar mig för att för många ministrar i den moderatledda regeringen är skattesänkningar det främsta målet. Det är skattesänkningarna som är prioritet 1, ingenting annat står över det. Det har även kulturministern i tidigare debatter belyst.

Att vi i Sverige kan se en stabilitet inom kulturpolitiken och att människor ska kunna utöva och uppleva kultur i hela Sveriges land är viktigt. Då gäller det att vi från riksdag och ni från regering tydligt satsar och ser till att det blir en likvärdighet och hållbarhet i Sveriges kulturvärld.

Då frågar jag ministern: Kan ministern garantera här i dag att hon ska se till att det ordnar sig, som Siv Holma sade, för dem som nu har drabbats av att de hamnade på fel sida i den här frågan? Kan ministern säga att hon ska göra allt för att det ska ordna sig? Jag har också fullt förtroende för Kulturrådet, men jag är mer oroad för den moderatledda regeringens visioner på kulturområdet.

Ge oss ett positivt besked. Ge oss också ett positivt besked, att den nya moderatledda regeringen är positiv till kulturpolitiken i framtiden och kommer att se till att satsa mycket pengar och att skattesänkningar inte går före det utan att man vill ha likvärdighet i hela Sverige på kulturområdet.

Det handlar, som jag sade tidigare, om likvärdighet i hela Sverige. I Värmland, i Norrland, i Stockholm och i Göteborg ska man få goda förutsättningar.

Ministern svarar: Snabba förändringar. Ja, men det är det som också är problemet. Kommer det fler snabba förändringar där verksamheterna inte är med? Man har planerat produktioner som skattebetalarna sedan plötsligt inte kommer att kunna ta del av. Det är ett onödigt arbete, kan man säga, och ett resursslöseri inom organisationerna.

Anf. 83 SIV HOLMA (v):

Fru talman! Jag noterade att kulturministern inte hann svara på min fråga. Jag hoppas, precis om Anneli Särnblad, att vi får ett svar, åtminstone att kulturministern kan lova att se över vad som kan göras i den här frågan. Jag tror att den är väldigt viktig med tanke på att det är många scenkonstsinstitutioner som har erhållit bidrag och hade räknat med att få behålla de här pengarna, och så är det några som hamnar utanför brytpunkten. Det vore väldigt bra om vi fick ett svar.

Jag har en annan fråga. Det är 55 miljoner som ska behållas av Kulturrådet och inte utbetalas. Kan kulturministern ge en vink om hur de här pengarna ska användas? Kommer de att användas till barnkulturen, vilket jag skulle tycka var intressant, eller hur kommer de att behandlas? Kommer de att gå till de scenkonstsinstitutioner som nu har fått reduceringar? Kulturministern läste ju upp att om det är några skvanker i beräkningen skulle man kunna återkomma.

Anf. 84 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Jag ska börja med Siv Holmas fråga så att jag inte glömer den igen.

Regeringens beslut den 21 december ligger fast. Det kommer inte att rivas upp, utan frågan ligger hos Kulturrådet, som jag nämnde i mitt tidigare svar. Det vill säga att det är där som omprioriteringarna görs. En del av de institutioner som Siv Holma var inne på, som inte hann få kontaktarna klara med Skatteverket före den 21 december, finns också väl angivna, så det vet jag att Kulturrådet bevakar.

Anneli Särnblad tog upp det som vi pratade om på förmiddagen under kulturutskottets möte, det vill säga kulturens närande och inte tärande. Jag fann mig själv citerad där – det tycker jag är glädjande – med anledning av den rapport som EU-kommissionen har beställt och som jag tror att vi kommer att få debattera ytterligare här. Det är glädjande, för det här är en sektor som har en viktig framtid för sig. Jag håller helt med om detta.

Jobb och skattesänkningar – ja, det är prioriterat av regeringen. Det gick vi till val på och det är något som vi fortfarande står fast vid. Jag tycker inte att det är så märkligt att man vill prioritera skattesänkningar i ett land som är ett av de länder som har världens absolut högsta skatter, eller för att göra det lite mer tydligt: måndag, tisdag, onsdag och stora delar av torsdag går åt till skatt.

Anneli Särnblad säger att hon hoppas på att den nya regeringen ska satsa väldigt mycket mer pengar på kultursektorn. Då ska vi veta att man samtidigt kommer att ta ännu mer pengar i skatt från svenska skattebetalare. Det hör ihop. Sedan hindrar det inte att det kan bli omprioriteringar och förstärkningar också inom den här sektorn, för det finns mycket som behöver göras. Man kan också läsa i våra program och i regleringsbrevet till Kulturrådet att det är självklart med kultur i hela landet. Det är inget nytt. Det har vi stått för hela tiden.

Siv Holma tog slutligen upp de så kallade 55 miljonerna. Det var en uppskattning som gjordes, det vill säga så mycket som teater-, musik- och dansinstitutionerna trodde att de skulle få extra från den 1 januari och framgent på grund av de nya avdragsreglerna. Det handlar inte, har jag inhämtat från Kulturrådets hemsida i dag, om 55 miljoner utan snarare om 38 miljoner. Detta är en fråga som kommer att diskuteras, och den kan jag inte ge något svar på i dag.

När det gäller barn- och ungdomskulturen står det att det är något som vi satsar på, och det gör också Kulturrådet genom de prioriteringar man gör inför 2007.

Anf. 85 ANNELI SÄRNBLAD (s):

Fru talman! Ministern sade: Man får intrycket av att institutionerna fått mindre pengar. Så är inte fallet. Men det är så fallet är. De hade budgeterat en skattesänkning som de räknade med men som inte alla fick. Och den moms som de inte får in får de ändå betala tillbaka skatt på.

Jag vill tacka ministern för en, som alltid, bra och trevlig debatt. Jag tror att vi kommer att ha många kulturdebatter i framtiden tillsammans här. Det är bra, så att vi lyfter upp och verkligen debatterar kulturens värde.

Jag känner ändå en oro. Javisst, ni gick till val på skattesänkningar. Här handlar det inte om skatt i sig utan om vad man får ut av skatten. Jag hoppas på och längtar efter den moderatledda regeringens kulturvisioner. Kommer man att föra en politik där hela Sverige, från norr till söder, ska kunna ha samma chans att utöva kultur och samma chans att uppleva kulturen?

Ministern hänvisar till Kulturrådet. Ja, jag har också stort förtroende för Kulturrådet. Men hur har ni tänkt när det gäller diskussionerna med huvudmännen i framtiden? Är det så att ni vill att staten ska lämna sitt ansvar och lägga ut mer på regioner och landsting i framtiden? Är det en finansiering och den väg som ni tänker gå?

Som sagt: Jag ser fram emot kulturdebatter och att någon gång få höra den moderatledda regeringens kulturvisioner. De lär väl komma framöver får vi hoppas. Vi får väl se.

Anf. 86 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Anneli Särnblad, jag är säker på att vi kommer att ha många bra diskussioner. Jag uppskattar verkligen både ditt tonfall och din saklighet, för man behöver inte råskälla på varandra bara för att man ibland har olika uppfattningar.

Min absoluta vision – det finns många visioner man kan ha – är att vi ska ha god kultur i hela landet, från norr till söder, från öst till väst. Men det finns också en hel del nya utmaningar att ta till sig. Det är därför som vi bland annat kommer att göra den kulturpolitiska översynen som jag kort har berört, och som jag så småningom hoppas kunna berätta mer om. Även där pågår framtagande av direktiv för att vi ska kunna få fram en proposition. En hel del av det arbetet är i gång. Jag tror att det kan bli väldigt spännande, för syftet är ju att stärka kulturen, inte tvärtom.

Staten kommer även fortsättningsvis att ha ett stort ansvar för kulturområdet, inte minst när det handlar om kulturarvet, det vill säga våra minnesnycklar. Det är ett område som kommer att växa i betydelse alltmer, bland annat därför att tekniken utvecklas – man går till exempel över till digitalisering när det gäller arkiv och annat – men också därför att området i sig blir mycket större. Riksarkivets samlingar växer, tror jag, med en mil varje år. Vi talar om den rörliga bilden, vi talar om stillbilden som också kommer att kräva en hel del satsningar.

En liten sista läsning ur Kulturrådets skrift, s. 26, som såväl Siv Holma som Anneli Särnblad varit inne på: Den ekonomiska situationen har på grund av de tillkomna medlen i retroaktivt återbetalad moms förbättrats under 2006 för flera institutioner inom anslagsposten. I vissa fall har, som framgått, betydande belopp återbetalats till ett flertal institutioner. De återbetalda medlen har, som också framgått, använts för att på olika sätt konsolidera verksamheten. Flera exempel på hur man har gjort det finns också angivna på s. 26.

Överläggningen var härmed avslutad.

14 § Svar på interpellation 2006/07:254 om kulturministerns och regeringens syn på presstödet

Anf. 87 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Helene Petersson har frågat mig om när jag fick kännedom om det mediepolitiska program som statsrådet Leijonborg presenterade den 23 januari och om jag avser att agera med anledning av det. Hon har också frågat om jag påverkas negativt av detta i regeringens arbete med att försvara presstödet i Europeiska kommissionen samt vilka förslag regeringen avser att lägga kring presstödet under mandatperioden.

Den 23 januari presenterade Lars Leijonborg Folkpartiets utgångspunkter för mediepolitiken. Lars Leijonborg har själv betonat att han gjorde detta i egenskap av partiledare för Folkpartiet och att förslagen inte var förankrade i regeringen. Jag fick kännedom om att Folkpartiet skulle presentera sina visioner på medieområdet kvällen innan, det vill säga den 22 januari. Själv välkomnar jag en debatt om mediepolitiken eftersom det är ett viktigt område för demokratin och ett område där tekniken medför snabba förändringar. Det är också viktigt att enskilda partier kan uttala sig i frågor även om de ingår i en alliansregering.

Som jag svarade i interpellationsdebatten den 21 november 2006 ser regeringen presstödet som ett instrument för att upprätthålla mångfalden på mediemarknaden. Det medieprogram som Lars Leijonborg presenterat förändrar inte regeringens arbete eftersom allianspartierna har enats om

att riksdagens beslut att höja driftsstödet ska genomföras, vilket också framgår av budgetpropositionen för 2007.

Europeiska kommissionen har meddelat att den har för avsikt att granska det svenska presstödet, och regeringen arbetar nu med att ta fram fakta och argument med syfte att förklara för kommissionen varför presstödet är viktigt för den svenska dagspressen. Den 13 februari presenterade massmedieforskaren Karl-Erik Gustafsson den ekonomiska analys av presstödet som han fått i uppdrag av regeringen att ta fram. Under våren inleds en dialog med Europeiska kommissionen. Jag vill inte föregripa vad denna dialog kan leda fram till. Regeringens utgångspunkt är dock att presstödet är ett viktigt instrument i mediepolitiken som vi avser att slå vakt om.

Anf. 88 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s):

Fru talman! Jag vill tacka kulturministern för svaret. Det är nu tre månader sedan vi hade den förra debatten om public service och presstöd – nästan på dagen. Då bedyrade ministern att riksdagens beslut att höja driftsstödet låg kvar och att regeringen ser presstödet som ett instrument för att upprätthålla mångfalden. Samma svar ger ministern i dag. Jag misstror inte ministerns intentioner, men jag ser vilka krafter som verkar runt omkring ministern. Även om inte ministern ser det som konstigt eller känner oro när en regeringskollega går ut med en helt annan inriktning på mediepolitiken än den som råder i dag känner såväl jag som public service-bolagen och dagspressen oro inför framtiden.

Statsrådet säger i svaret att hon kände till utspelet om att presstödet ska avvecklas på tre år kvällen innan. Fördes det någon diskussion gällande om det är lämpligt att göra ett utspel på ett annat statsråds sakområde? Eller sanktionerade till och med ministern utspelet?

Statsministern själv har faktiskt sagt, och det är även min tolkning av regeringsuppdraget, att statsråd fungerar som ett lag med ett kollektivt ansvar för politiken. Då kan man ju fundera: Vem har ansvaret för mediepolitiken i alliansens regering? Tycker inte ministern att det är konstigt och förvirrande om två olika signaler går ut från regeringens företrädare – den ena slår vakt om, den andra avvecklar?

Vad som gör min oro större är att en partikamrat till statsrådet samma dag som artikeln publicerades i denna kammare började sitt anförande i en interpellationsdebatt med att gratulera utbildningsministern till en alldeles utmärkt debattartikel. Den moderata inställningen till presstödet är ju inte okänd. Så min fråga till ministern är: Står ministern helt ensam på den högra flanken med att försvara presstödet? Och hur länge dröjer det innan ministern får vika sig för trycket?

Utredningen av Karl Erik Gustafsson lämnades förra veckan. Jag har läst den under helgen, och slutsatserna tycker jag är solklara: Utan presstöd hade inga andratidningar överlevt. Och om presstödet togs bort skulle samtliga andratidningar på kort tid försvinna. Dagstidningen har blivit, och förblivit, en nationell bransch med stark lokal inriktning och presstödet är inget generellt, allmänt, branschstöd utan ett selektivt stöd.

Det finns ingen formell förfrågan från kommissionen om den utredning som kulturministern och Kulturdepartementet beställt. Så vad tänker ministern göra med den? Hur kommer man att hantera den? Hur kommer nu frågan att hanteras vidare i Regeringskansliet? Är det fortfarande

riksdagens beslutade justering av presstödet som ska notifieras? Eller har regeringen för avsikt att ta fram ett nytt, reviderat, förslag? Vilken tidsplan gäller? Under våren inleds dialog, säger kulturministern i svaret.

Det har gått tre månader sedan vi debatterade sist och snart två månader sedan det nya stödet skulle ha trätt i kraft. Det är många frågor på en gång men frågorna *är* många och oron är stor.

Anf. 89 HANS WALLMARK (m):

Herr talman! Jag är, i likhet med en majoritet i den här kammaren, väldigt glad över att vi har en alliansregering. Jag tillhör även dem, i likhet med majoriteten i den här kammaren, som är väldigt glada över att vi har Lena Adelsohn Liljeroth som kulturminister. Jag är dessutom rätt övertygad om att när vi närmar oss valet 2010 kommer även opinionsmätningarna att visa att svenska folket är glada i regeringen och dess ministrar, inte minst för att jag tror att politiken för arbete och för att de som arbetar ska få behålla mer i sina plånböcker kommer att ge effekt.

Min glädje över kulturministern måste ändå förbytas i en viss kritik av hennes svar till interpellanten. Som jag uppfattade Lars Leijonborgs debattartikel skrev han den som folkpartiledare. Som folkpartistisk ledare ville han föra en mediepolitisk debatt. Det gjorde han inte som minister och statsråd och som en del av regeringen. Vad jag förstått ska ändå interpellationer handla om statsrådets ämbetsutövning. Det är direkt fräckt, tycker jag, att man då svarar på frågan om en folkpartiledare har varit i kontakt med kulturministern oavsett om hon är minister eller moderat politiker. Inlägget var ett folkpartistiskt inlägg i debatten, inte en ministerutläggning.

Så har jag uppfattat det, och jag har också känt mig inbjuden av Lars Leijonborg och Folkpartiet att delta i den här mediepolitiska debatten. Jag tycker att den är oerhört intressant och värdefull att föra. Jag tycker att det är bra att vi kan föra den härifrån riksdagens talarstolar. Jag tycker också att det är bra att vi för den i den allmänna debatten i radio, tv och tidningar. Just därför tycker jag att de första två styckena i interpellationssvaret är rätt onödiga. Jag tycker inte att Lena Adelsohn Liljeroth behövde redovisa när folkpartiledaren har varit i kontakt med henne eller inte.

Sedan är det naturligtvis inte någon hemlighet att det finns lite olika åsikter om presstödet. Det kommer ju nu också delvis att granskas av EU och Bryssel. Vad jag förstår finns det en surhet under en lång rad av år över att Sverige har gjort förändringar av presstödet men inte meddelat kommissionen. Det har lett till att man nu faktiskt undrar: Hur är det med det svenska presstödet? Jag tror också att man ska betänka att presstödet inte är ett stöd till tidningar som sådana utan till tidningsföretag. Ett antal av de tidningsföretag som i dag får stödet opererar inte bara i Sverige utan också i andra länder. Ett av de klassiska exemplen är Svenska Dagbladet och Schibstedkoncernen. En stor koncern med en rätt betydande vinst, jag tror att den ligger på över en miljard om året, får över 60 miljoner kronor i stöd från Sverige. Samtidigt har man tidningar i Norge, man har gratistidningar i Spanien och man driver en presstödstidning i Sverige.

Därför tror jag att det ministern säger är att man nog verkligen ska fundera igenom vad EU och kommissionen kommer att meddela. Jag tror att ministern har alldeles rätt. Regeringens linje är solklar, precis som det står i svaret. Det finns en linje som allianspartierna har enat sig om i regeringsställning. Det finns vissa konspirationsteorier som gör gällande att det finns en hemlig agenda. Jag hör till dem som beklagar att det inte är sant. Det finns ingen hemlig agenda. Regeringens politik är solklar, och den kommer till uttryck i kulturministerns svar till interpellanten, nämligen att allianspartierna är eniga om att försvara presstödspolitiken i Bryssel. Sedan kan man fundera över om man ska önska lycka till eller inte.

I detta anförande instämde Mats Johansson (m).

Anf. 90 SIV HOLMA (v):

Herr talman! Jag får väl börja med att säga att det var intressant att lyssna på den här debatten mellan Hans Wallmark och kulturministern från samma parti. Jag kan väl säga att jag inte tycker att det var fräckt av kulturministern att beskriva när hon fick reda på och kännedom om Folkpartiets massmedieutspel. Det tycker jag, till att börja med, var en viktig och riktig information.

Sedan ska jag övergå till den frågeställning som jag tycker är väldigt intressant i det här sammanhanget. Till skillnad från Hans Wallmark har inte tidningsvärlden uppfattat det här som ett folkpartistiskt utspel. Hans Wallmark och jag har en gemensam historia, det vill säga att Hans Wallmark också har bott i Haparanda. I Haparanda finns det en tidning som heter Haparandabladet. De gick ut och var väldigt oroliga över att presstödet inte skulle utgå. Det skulle innebära att de inte skulle kunna fortsätta att vara den trespråkiga tidning som de faktiskt är. Jag tror nästan till och med att det är den enda trespråkiga tidningen i Sverige, där man skriver såväl på finska och tornedalsfinska, eller meänkieli, som på svenska. Man har varit väldigt tydlig med att om presstödet skulle försvinna och om Folkpartiet får bestämma hur det ska se ut skulle det innebära att intentionen att ha en bra nationell minoritetspolitik skulle försvinna.

Jag förstår att kulturministern inte kan ge något besked, men jag vill ändå passa på att uttrycka att det är väldigt viktigt. Fördröjningen av presstödet har också betytt att den tidning som jag nämnde, som är så viktig, har fått problem med att fortsätta med sitt arbete när det gäller att skriva på de här tre språken.

Anf. 91 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Det är härligt att vara liberal och folkpartist i en sådan här debatt.

Frågan är: Får en partiledare som också sitter i regeringen skriva en debattartikel? På den frågan är mitt svar: Ja, det får han göra.

Jag menar också att det är viktigt att partiledarna deltar i den allmänna debatten och företräder sina partier i alla frågor. Jag delar alltså inte interpellantens synpunkt att man ska ha restriktioner på det. Jag tror att det är oerhört viktigt att man får göra detta.

Den partiledare som leder mitt parti, Lars Leijonborg, sände artikeln till den tidning som publicerade den i egenskap av partiledare. Den var också undertecknad, även om det är oklart hur det var i första skedet, av två andra ledamöter i Folkpartiets mediepolitiska grupp, nämligen Tobias Krantz och Cecilia Wikström i Uppsala. Det var, såvitt jag har förstått, i det skicket som statsrådet fick information om att det var tre undertecknare.

Det framgår också av hela artikeln. När man talar om ”vi” menar man inte Folkpartiet utan de tre undertecknarna. Det har också en krönikör på Dagens Nyheter noterat. Om man läste hela artikeln var det lätt att se att det inte var utbildningsministern utan tre företrädare för en arbetsgrupp som skrivit den. Jag läste den själv exakt så.

Jag hade dock ingen kännedom om att artikeln skulle publiceras, om nu någon tror det.

Jag har viss erfarenhet av presstöd. Jag har arbetat 32 år på presstödsstödda tidningar, först på Sydsvenska Dagbladet. Tro det eller ej, statsrådet, men den hade i början av 1970-talet presstöd av den anledningen att konkurrenten Arbetet hade ännu mer. Det var en sådan fullständigt bisarr konstruktion på den tiden. Sedan jobbade jag på Svenska Dagbladet, bland annat tillsammans med Mats Johansson. Jag var på tidningen Nu – Det liberala nyhetsmagasinet, i tolv år. Jag har varit på Sundsvalls Tidning som i egenskap av ägare blev tvingad för att Dagbladet i Sundsvall skulle överleva att ta över och bli beroende av presstöd inom koncernen. Jag sitter nu i Eskilstuna-Kurirens ägarstiftelse. Där har vi Folket, inte för att vi tycker att det är så roligt, men det finns ett särskilt syfte – att bevara mångfalden.

Jag vill be dem som nu diskuterar presstödet att fundera kring varför vi har presstöd. Man kan diskutera formerna. De måste alltid vara föremål för fri debatt. Att bli presstöds-kramare, som jag uppfattar att ni är, är väldigt oförmligt. Det är inte bra att vara beroende av presstöd. Vi måste alltid sträva mot att komma loss från presstödet. Det har vi inte lyckats med. I den meningen är hela presstödsfrågan ett misslyckande. Det är lyckat i den meningen att vi har kunnat upprätthålla åsiktsfriheten på ett annat sätt än om vi inte hade haft det.

Är det exakt den form av presstöd som vi har haft under den här tiden som vi ska ha för all framtid, eller ska vi tillåtas tänka nytt? Man kan alltid diskutera om det ska avvecklas på tre år, om vi ska ha något nytt och så vidare.

Herr talman! Jag tycker att efter så här många år med presstöd som både har varit misslyckat och lyckat måste man fundera på om vi ska krama presstödet i ytterligare 30 år eller om vi ska tänka nytt. Jag menar att vi har anledning att tänka nytt på det här området för att säkra åsiktsfriheten och mångfalden i landet.

Anf. 92 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Herr talman! Det är intressant att se vad ett arbete på en presstödstidning kan leda till. Det är tre ledamöter här som har arbetat på tidningar med presstöd. De har hamnat direkt i riksdagen. Jag tolkar att Hans Wallmark också har gjort det. Även jag har arbetat på en tidning med presstöd, om än som frilansare. Då kan man hamna i riksdagen.

Jag har ingen anledning att hymla med när eller hur jag fick veta att debattartikeln skulle komma in. Det fick jag kvällen innan, som jag sade, även om Hans Wallmark tyckte att jag inte behövde svara på frågan. Jag fick också den tolkning som Gunnar Andrén var inne på, nämligen att det var Folkpartiets ledare och ledamöter av mediekommittén som hade skrivit den. Jag kan inte påstå att jag blev särskilt upprörd. Det förändrar inte saken för min eller för regeringens del. Det finns olika uppfattningar i flera frågor än denna inom en regering och inom ett parti. Det gäller även Socialdemokraterna och Vänsterpartiet som är företrädna här. Det finns olika uppfattningar inom ett och samma parti. Det är inte särskilt märkligt.

Det är det beslut som står i budgetpropositionen för 2007 som gäller. Helene Petersson säger att vi nu är inne i mars månad. Det hade inte kunnat gå så mycket snabbare än så här. Det tog ett tag under hösten att ta reda på vilket underlag vi behöver för att kunna ha den här diskussionen med EU-kommissionen. Det tog också ett tag att hitta utredaren. Med tanke på det tycker jag att det här arbetet har gått väldigt fort.

Vi har båda sett utredningen som utmynnar i en klar slutsats. Det var i princip det som vi önskade att Karl Erik Gustafsson skulle komma fram till, det vill säga: På vilket sätt ska vi nu argumentera för vårt presstödet i de vidare kontakterna? De kommer att inledas i mars. Man börjar på tjänstemannanivå och under året bör en hel del av det här ha lösts.

Hur diskussionerna kommer att gå är alldeles för tidigt att säga. Det är denna rapport och faktaunderlag för den som kommer att ligga till grund.

Som Hans Wallmark var inne på är det en del gamla synder som ligger till grund för att man har reagerat förhållandevis starkt från EU-kommissionen. Man har gjort förändringar i presstödet, såväl 2000 som 2001, om jag minns rätt, utan att ha anmält det. Det stred mot de regler som gällde. I det här fallet uppfattar man det som att det har skett en stor förändring genom att man sänkt nivån från 2 000 ex till 1 500 ex. Det gör att vi nu måste börja den här processen igen.

Jag kommer att se till att den förs utifrån den rapport som Karl Erik Gustafsson har tagit fram.

Anf. 93 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s):

Herr talman! När det gäller vad ett statsråd får göra eller inte får göra är jag kanske skadad av KU:s arbete i fyra år. Jag är i alla fall helt klar över mitt ställningstagande. En regering talar med en mun. Partiet får man företräda på ett annat sätt. Där har vi ett bekymmer.

Vi delar tydligen inte den uppfattningen. Det är bra att statsrådet ändå redovisar på vilket sätt statsrådet fick vetskap om artikeln. Det tycker jag är bra.

Mycket av det här är föremål för granskning i KU. Vad som har hänt bakåt tar jag inte upp nu. Jag tycker att vi ska prata om vad som händer framåt.

Statsrådet säger att hon inte vill föregripa vad denna dialog kan leda till. Då blir jag lite fundersam. Är det ändå inte riksdagens beslut om det justerade stödet som ska gälla och vara regeringens argument framåt? Det är det som ska notifieras. I dag har vi ju ingen notifiering på det nya stödet. Annars har vi inte kommit ett enda steg framåt.

Som jag uppfattar Karl Erik Gustafssons utredning är det inga stora förändringar. Det har skett justeringar, och man har räknat upp stödet. Då är det väl också tveksamt om man behöver notifiera, vilket man tidigare inte heller har trott eller tyckt att man behövt göra.

Det börjar på tjänstemannanivå, sade statsrådet. Vid ett flertal andra ärenden som varit ifrågasatta av kommissionen har också ett flertal kontakter tagits på högre nivå, alltså mellan statsråd och kommissionär. Har statsrådet inlett de kontakterna eller tagit upp några diskussioner med den kommissionär som handhar detta? Jag tror att det är ganska viktigt att sätta i gång tidigt, eller direkt, med dessa kontakter för att komma framåt.

Det är precis som Siv Holma säger: Det kan tyckas att det inte har gått så lång tid, tre månader, sedan vi satte i gång med den här processen, men för varje månad blir tidningsbranschen alltmer bekymrad över detta. Det blir pengar. Kostnaderna räknas upp. Man har behov av detta.

Sedan tänkte jag väcka en fråga till. I utredningen var det inte bara driftsstödet som utreddes utan bland annat också minoritetspressen. Har statsrådet för avsikt att ta tag i den delen av utredningen? Det är också en jätte viktig bit för att vi ska kunna tillgodose de nationella minoriteternas möjligheter att utveckla och bevara sina språk. Från vår regerings sida bröt vi ut driftsstödet, men det finns andra bitar. Jag hoppas att statsrådet plockar upp också dem och har tankar på att omvandla dem till en proposition så att vi får in dessa förslag till riksdagen ganska omgående.

Anf. 94 HANS WALLMARK (m):

Herr talman! Jag är glad att leva i ett land där vem som helst får skriva debattartiklar, till och med folkpartiledare. Jag tycker att det är bra att Lena Adelsohn Liljeroth som kulturminister redovisar sina kontakter med folkpartiledaren Lars Leijonborg inför hans artikelskrivande, men jag har ändå svårt att se att detta har varit ett led i vare sig hennes eller hans ämbetsutövning som minister. Därför uppfattar jag informationen som intressant och kanske rentav relevant men inte nödvändigtvis som en del i någon av de tvås ämbetsutövning.

Sedan har här varit ett allmänt vittnande om att man jobbat på pressstöd tidningar. Jag tillhör dem som inte har gjort det. Jag har bara jobbat på lönsamma tidningar som har redovisat vinst och betalat skatt. Jag har jobbat i Anderkoncernen, och Anderkoncernen är ett typexempel på en privat mediekoncern som räddat och tagit hand om tidningar utan presstöd. Tvärtom har man bedrivit konkurrens mot presstöd tidningar. Där har villkoren faktiskt varit olika.

Nu säger man att presstödet är viktigt för andratidningar. Jag tror att man då lever kvar i en gammal tid, på 40-, 50- och 60-talet. I dag är kanske inte andratidningen det viktiga för mångfalden utan snarare en fungerande lokalradio. Detta får man nu uppenbarligen inte ha åsikter om utan att det uppfattas som politisk inblandning, men jag tror att lokalradio är långt viktigare än andratidningar. Jag tror att webben och den typen av nya uttrycksformer är långt viktigare än att ha en presstöds gynnad andratidning.

Karl Erik Gustafsson har som utredare ägnat sig åt svensk presstöds politik i ett par tre decennier. Jag tror att han är särdeles duktig på att fortsätta att försvara presstödet i Bryssel. Sedan ska det bli intressant att

se hur Bryssel tar emot de fria medier som på olika sätt hör av sig och har en annan åsikt.

Beslutet gäller precis det som står i kulturministerns svar. Det finns ingen hemlig agenda – trist nog.

I detta anförande instämde Mats Johansson (m).

Anf. 95 SIV HOLMA (v):

Herr talman! Jag vill instämma med Helene Petersson vad gäller den nationella minoritetspolitiken och pressen. Det finns en utredning som har velat verka för att man ska få dagstidningar på samiska och torne-dalsfinska, och det är viktigt att komma till skott när det gäller den frågan också.

Det jag tog upp handlade dock om en tidning som redan finns, nämligen Haparandabladet. Det är ingen dagstidning; om jag inte minns fel kommer den ut två gånger i veckan. De har problem. Det är alltså viktigt att fördröjningen inte blir alltför lång. Jag blir lite orolig när kulturministern talar om ”under året”. Jag hoppas naturligtvis att detta kommer att gå fortare än att vi ska få fram ett beslut i slutet av detta år.

Yttrandefriheten och demokratin kan inte gälla bara dem som har pengar och kan klara sina tidningar på det sättet. Just för att garantera demokratin och yttrandefriheten så att alla får komma till tals, oavsett om man har tjock plånbok eller inte, är presstödet oerhört viktigt. När det gäller de nationella minoriteterna, återigen, är det avgörande för att dessa över huvud taget ska kunna ha en tidning.

Anf. 96 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Jag väntar mig inga instämmanden. Det är vi liberaler inte vana vid. Vi får klara oss med att luta oss mot vår egen ideologi och nöja oss med detta.

Som jag sade tidigare tycker jag att den sidodebatt vi har här, om en partiledare får skriva i tidningar eller inte, handlar om en väldigt viktig princip. Jag minns hur en känd partiledare som hette Göran Persson skrev artiklar i Dagens Nyheter tillsammans med Peter Eriksson och Lars Ohly, och ännu tidigare tillsammans med Gudrun Schyman, där han talade om vad hans regering med stöd av andra partiledare tänkte göra. Det var väl ingen som reagerade mot detta. Det var väl ingen som trodde att Peter Eriksson, Lars Ohly eller Gudrun Schyman gjorde detta i egen-skap av statsråd. Nej, på den här punkten gäller det att värna demokratin och framför allt att se till att väljarna får ett budskap där det inte finns någon form av budkavle. Det har vi alla anledning att värna om här.

Den andra fråga vi har diskuterat är presstödet, om det är funktionellt och så vidare. Jag menar att man absolut måste vara fördomsfri och beredd att ompröva olika saker. Ta till exempel detta att vi nu kan ha olika stöd till tidningar som företräder olika meningsinriktningar, exempelvis på Gotland! Jag tycker att det är alldeles utmärkt.

Herr talman! Jag ska avsluta med ett exempel från Härnösand som är ganska talande. Där slogs Västernorrlands Allehanda, en moderattidning, samman med den socialdemokratiska Nya Norrland. Numera finns det en tidning med en liberal ledarsida och en socialdemokratisk ledarsida inom ramen för en liberal tidningsstiftelse. Detta är någonting som har varit

väldigt bra för åsiktsbildningen men också någonting som skedde därför att vi inte hade något annat alternativ. Jag tror att man måste tänka sig sådana här konstruktioner på många andra håll.

Men slutligen det viktigaste, herr talman: Det är viktigt för styrkan i en fri press att ha god lönsamhet. Det måste vi också alltid sträva efter. Det är inte bra att vara beroende av presstödet.

Anf. 97 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Herr talman! Diskussionen blir allt intensivare och spretigare.

Jag kommer inte ihåg om det var Helene Petersson som sade att regeringen måste stå enad under en och samma politik. Det gör vi i det här fallet. Jag kan dock påminna mig en del exempel där den förra regeringen, exempelvis inför omröstningarna om såväl euron som medlemskapet i Europeiska unionen, hade ministrar med helt andra uppfattningar än den majoriteten av regeringen hade. Det är inget nytt. Då var det också, kan man säga, i hög grad en diskussion för öppen ridå och väldigt tydliga ställningstaganden.

Lars Leijonborg ställer trots allt upp på regeringens politik när det handlar om presstödet. Så det var inte i egenskap av minister som han uttalade sig, och det vill jag faktiskt också ha till protokollet.

Rapporten kom för bara någon vecka sedan, och det skulle nog uppfattas som lite märkligt om jag skulle ta kontakt med kommissionären – jag tror hon heter Nellie Kroes som har hand om de här frågorna – och säga att jag gärna på vår nivå skulle vilja ta upp en fråga som är viktig för oss i Sverige. Det skulle se lite konstigt ut.

Processen är ju den att man börjar på tjänstemannanivå och ser hur långt man kan komma. Den argumentering som vi kommer att föra är väl angiven i den här rapporten, bland annat från Karl Erik Gustafsson.

Som flera har sagt finns det inte någon dold agenda. Någon beklagade det. Jag gör det inte. Jag tycker att man ska vara väldigt rak och tydlig. Man ska inte ha dolda agendor utan man ska säga som det är. Och jag säger som det är. Det här är regeringens politik och den kommer vi också att föra.

Att ta upp distributionsstödet för sig är väl inte så lämpligt när hela presstödet ska ses över av kommissionen. Vi får återkomma till de olika delarna så småningom.

Anf. 98 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s):

Herr talman! Jag hoppas att statsrådet mäktar med de krafter som jobbar åt andra hållet. Det är många tidningar som är beroende av detta. Vi slås för att det ska fortsätta att vara ett presstödet, definitivt. Det är många som absolut inte skulle klara sig annars.

Jag tror att det är viktigt att också plocka upp de andra delarna. Det tar tid att bereda dem i Regeringskansliet. Det tar tid att få över dem till riksdagen, och de ska hanteras här. Det är också en process på några månader, kanske ett halvår eller närmare ett år. Jag vill skicka med ministern det, vänta inte på de delarna! Det är många tidningar, speciellt minoriteterna, som behöver det extra stödet för att leva upp till de krav som Europakonventionen ställer på oss.

Fortfarande vidhåller jag att statsråd är i en annan position än partiledare. Men det är något som ni får reda ut inom regeringen också.

Jag blir lite fundersam när ministern säger att det är lite förmätet att ta kontakt med kommissionen. Jag tycker att det är jätteviktigt. Det är mycket viktigt att frågan lyfts upp på en så hög nivå att vi får lite fart på den så att det inte drar ut på tiden. Självklart kommer tjänstemännen att jobba på sin nivå. Men jag tycker också att det är statsrådets ansvar att ta med sig frågan i de samtal och i de möjligheter som statsrådet har att driva på detta snabbt och komma till ett beslut så att vi kan införa det som riksdagen beslutade för snart ett år sedan.

Tack för debatten, vi kommer nog tillbaka.

Anf. 99 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Herr talman! Det är väl självklart att en så pass stor summa som runt en halv miljard kronor, om man bortser från ökningen på 60 miljoner som beslutades i våras, har stor betydelse för tidningsmarknaden. Självklart skulle det få konsekvenser om stödet försvann. Vi är ett av de mest tidningsläsande folken i världen. Så tidningen har en stor betydelse, även om alltmer av tidningsläsandet nu också sker på nätet och på andra sätt.

Vi har inte någon som helst avsikt att förhålla de här frågorna. Jag är trots allt, jag måste säga det, inte säker på att det skulle gagna det som Helene Petersson är ute efter om vi i det här läget skulle ta kontakt på kommissionärnivå. Resultatet kan likaväl bli det motsatta med tanke på att det är EU-kommissionen som har reagerat mot det här stödet. Då är det väldigt viktigt att vi gör det här i rätt ordning och har en bred upplutning kring det.

Överläggningen var härmed avslutad.

15 § Svar på interpellation 2006/07:259 om stödet till ny-, om- eller tillbyggnad av icke-statliga kulturlokaler

Anf. 100 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Herr talman! Det är i alla fall inte nio interpellationer som jag räknade till att min kollega Beatrice Ask hade i dag på eftermiddagen.

Lars Wegendal har frågat mig vad jag ämnar göra för att säkra bidragsgivningen till de projekt som Boverkets samlingslokalsdelegation stöder.

Som Lars Wegendal mycket riktigt beskriver bakgrunden föreslog regeringen att stödet till icke-statliga kulturlokaler skulle minska med 6 miljoner kronor på tilläggsbudgeten för 2006. Riksdagen beslutade sedan i enlighet med regeringens förslag. De indragna medlen omdisponerades tillfälligt till andra prioriterade ändamål inom politikområdet. För 2007 är dock anslaget återställt till den ursprungliga nivån på knappt 10 miljoner kronor.

Med hänsyn till att utbetalning av dessa bidrag sker först när projekten är avslutade disponerar Boverket för 2007 ett anslagssparande som överskrider de 3 procent av anslaget som en myndighet normalt får disponera. Den utgiftsprognos som Boverket lämnade den 23 januari 2007 indikerar att de tillgängliga medlen täcker de prognostiserade utgifterna för 2007.

Den tillfälliga minskningen minskar däremot möjligheten att i år bevilja bidrag. Det är beklagligt men ofrånkomligt. Men de beslut som redan är fattade av Boverkets samlingslokalsdelegation täcks av de medel som finns tillgängliga för 2007.

Anf. 101 LARS WEGENDAL (s):

Herr talman! Tack i denna sena timme, kulturministern, för svaret. Det här svaret hade jag hoppats att bli nöjd med, men tyvärr måste jag säga att det faktiskt är en stor besvikelse både för mig och naturligtvis för kulturinstitutionerna som hade förhoppningar att få medel ur det här anslaget.

Jag vet även att vissa delar av den så kallade högeralliansen egentligen inte i grunden ställer upp på ministrarnas uppfattning, i varje fall inte i retoriken. Men det senare verkar vara mer regel än undantag. Samarbetet verkar kosta väldigt mycket mer för de övriga tre partierna i högeralliansen än för det parti som kulturministern representerar.

Men det är naturligtvis inte det som gör att jag känner mig missnöjd med interpellationssvaret. Nej, orsaken till att jag är missnöjd är att vi i utskottet i samband med budgetarbetet fick information från den nuvarande kulturministerns dåvarande statssekreterare om just den neddragning som regeringen föreslog på tilläggsbudgeten vad gäller icke-statliga kulturlokaler, det vill säga att föra över de här 6 miljonerna från 2006 års budget till centrala museers pensionskostnader. Om jag inte missminner mig var det Arkitekturmuseet som hade genomfört någon typ av omorganisation, och det hade lett fram till utgiftsökningar, bland annat ökade pensionskostnader.

På en direkt fråga lovade statssekreteraren att denna omDisposition mellan anslagen inte skulle innebära ett minskat beslutsutrymme under 2007 för samlingslokalsdelegationen. Jag måste säga att jag blir oerhört både ledsen och besviken när jag nu konstaterar att statssekreteraren faktiskt har lurat hela kulturutskottet.

Men det kanske är värre än så. När jag talar med delar av högeralliansen får jag en beskrivning av situationen som pekar mot att man tror att delegationens beslutsutrymme är precis som det anges i budgeten för 2007. OmDispositionen påverkar inte 2007 års beslutsutrymme. Där är i varje fall ministern ärligare. I ministrarnas svar framgår det tydligt hur verkligheten ser ut. Samlingslokalsdelegationen får under 2007 ett minskat beslutsutrymme med 6 miljoner kronor, vilket allvarligt påverkar alla de kulturprojekt ute i landet som har sänt in sina ansökningar.

Jag har en lista som omfattar beslut för ungefär 53 miljoner kronor för samtliga insända förslag. Det handlar om en beräknad projektkostnad på 234 miljoner. Det är precis så. De få miljoner som denna samlingslokalsdelegation har att bevilja genererar minst fem gånger så mycket investeringar där de externa finansörerna står för fyra femtedelar och staten på sin höjd för en femtedel.

En naturlig fråga är om regeringens samtliga partier står bakom det svar som ministern har lämnat. Ett svar på den frågan tror jag är bra för den fortsatta diskussionen och debatten.

Anf. 102 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Herr talman! Jag är ledsen att Lars Wegendal inte är nöjd, men det har han sällan varit i de debatter vi har haft. Jag kan inte göra så mycket åt det. Vi tillhör ju olika politiska block.

Det var rätt mycket diskussion om hur frågan har hanterats i regeringen. Det svar som jag föredrog nyss står regeringen bakom. Frågorna bereds noga mellan de olika partierna, just därför att det är viktigt att vi talar med en och samma röst.

Jag tänker inte på något sätt skylla ifrån mig, även om jag inte var delaktig i budgetarbetet som pågick då. Jag kunde inte exakt hur turerna gick och varför vissa omdispositioner gjordes när pengar togs från flera olika håll. Där var uppfattningen att det fanns medel att disponera om från Boverket med utgångspunkt i de prognoser som man hade lämnat för 2006.

Det kommer naturligtvis att bli en viss fördröjning för en del ansökningar som ligger inne. Men, som sagt, pengarna är nu återförda, och därmed ska det inte vara några problem för framtiden. Det är väl det jag kan säga nu.

Anf. 103 LARS WEGENDAL (s):

Herr talman! Kulturministern uttryckte i sitt svar: ”Den tillfälliga minskningen minskar däremot möjligheten att i år bevilja bidrag. Detta är beklagligt men ofrånkomligt.”

Snälla kulturministern! Jag förstår att kulturministern tycker att det är beklagligt, men inte är det ofrånkomligt. Det måste väl vara ett felaktigt ordval. Naturligtvis handlar det om prioriteringar. Det här är något som tydligen den samlade högeralliansen, inklusive Folkpartiet, Centerpartiet och Kristdemokraterna, har bestämt sig för att göra. Pengarna tas bort för att satsa på kulturlokaler i hela landet. Det beklagar jag oerhört mycket.

Som jag sade tidigare handlar det här om ungefär 53 miljoner i ansökningsvolym. Det är fråga om 36 olika projekt och en total projektkostnad på 234 miljoner kronor. Eftersom regeringen dribblar bort 6 miljoner återstår knappa 4 miljoner kronor att fördela. Det är djupt tragiskt för alla de kulturinstitutioner ute i landet som har sökt pengar från anslaget.

Det här går inte att reparera. Kulturministern säger att situationen är återställd och att pengarna är återförda i 2007 års budget. Men problemet är att de 6 miljonerna tar beslutsutrymmet för 2007. För 2007 går det att fatta beslut för bara 3,9 miljoner, det vill säga ungefär tre fyra projekt kan beviljas pengar mot i annat fall kanske 10–15. Det är djupt tragiskt.

Det är bekymmersamt att säga att man vill satsa 10 miljoner och sedan blir det bara 3,9 miljoner. Mitt bekymmer handlar egentligen om att kulturinstitutionerna jämför sig med andra statliga institutioner som de ser får pengar av detta anslag. Det är naturligtvis ett bekymmer med den utbyggnad som borde ske. Kulturministern sade själv i en tidigare interpellationsdebatt att den högerledda regeringen satsar på kultur i hela landet. Det här är precis tvärt emot. Det här visar att ni vill nedrusta kultursatsningarna i hela landet.

*Svar på
interpellationer*

Anf. 104 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Herr talman! Jag vet inte vad jag ska säga när Lars Wegendal använder uttryck som ”djupt tragiskt”. Jag kan se mycket som sker i andra delar av världen, till exempel Indonesien, som är djupt tragiskt. Att säga att detta är ”djupt tragiskt” är väl ändå att överdriva.

Det är alldeles riktigt att detta innebär en del förseningar. Men regeringen har rätten – och tar sig ofta den rätten – att göra omprioriteringar i budgeten. Det fanns flera omprioriteringar som behövde göras. Ett exempel, som det också har stått om i tidningarna, även om kopplingen inte är helt glasklar, är de besvär som Arkitekturmuseet har dragits med under långa tider – ända sedan år 2000. Det har varit höga sjukskrivningstal bland annat beroende på arbetsmiljöproblem, mögel och annat. Det var absolut nödvändigt att göra något eftersom läget hade blivit akut.

Det är ofrånkomligt och tråkigt för många av de lokaler som har renoveringsbehov som får vänta ytterligare lite, men ”djupt tragiskt” är det ändå inte.

Anf. 105 LARS WEGENDAL (s):

Herr talman! Jag förstår att kulturministern inte är speciellt intresserad av att debattera frågan. Hon hänvisar till ofrånkomligheten, men jag har svårt att se att det här är en sådan fråga där man kan hänvisa till ofrånkomlighet eftersom det handlar om förhållandevis lite pengar.

Den här typen av frågor, egentligen vilka frågor som helst i kulturbudgeten som vi har debatterat i dessa interpellationer, kan inte jämföras med de katastrofer som sker i Indonesien. Jag förstår inte riktigt vad kulturministern försöker göra för jämförelse. Det är kanske också ett tecken på att kulturministern inte är speciellt intresserad av att debattera kulturpolitik. Vi har märkt det tidigare i olika sammanhang. Jag tycker att detta är ett gott exempel på det.

Anf. 106 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Herr talman! Jag kan konstatera att behoven är stora. Lars Wegendal var själv inne på detta, och listan kan säkert göras hur lång som helst. Det finns alltid hål att fylla, saker som behöver göras och saker man önskar sig.

Sedan kan vi återkomma till det här med ”djupt tragiskt”. Lars Wegendal avslutar sitt anförande med att säga att jag är ointresserad av att diskutera kulturpolitik. Det är nästan så att jag kräver en offentlig ursäkt.

Överläggningen var härmed avslutad.

16 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:
2006/07:FPM45 Strategi och direktiv för markskydd KOM(2006)231,
KOM(2006)232 till miljö- och jordbruksutskottet

Talmannen meddelade att uppteckningar från EU-nämndens sammanträde fredagen den 26 januari inkommit.

18 § Hänvisning av ärende till utskott

Föredrogs och hänvisades
Framställning
2006/07:RB2 till finansutskottet

19 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter
Justitieutskottets betänkanden 2006/07:JuU3–JuU5
Försvarsutskottets betänkande 2006/07:FöU3
Arbetsmarknadsutskottets betänkanden 2006/07:AU6 och AU7

20 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Proposition
2006/07:51 Den svenska Kosovostyrkans deltagande i den EU-ledda insatsen i Bosnien och Hercegovina

Framställning
2006/07:RB1 Årsredovisning för Sveriges riksbank för räkenskapsåret 2006

Motioner
med anledning av prop. 2006/07:42 Ursprungskontroll av fordon, m.m.
2006/07:T5 av Christer Engelhardt (s)

med anledning av prop. 2006/07:44 2002 års protokoll till ILO:s konvention om arbetarskydd och arbetsmiljö m.m.
2006/07:A25 av Stefan Wikén m.fl. (s)

Konstitutionsutskottets betänkanden
2006/07:KU8 Förenklad hantering av medborgarförslag
2006/07:KU11 Författningsfrågor
2006/07:KU14 EU-frågor

Miljö- och jordbruksutskottets betänkanden
2006/07:MJU4 Riksrevisionens styrelses framställning angående den statliga kemikalietillsynen m.m.
2006/07:MJU6 Livsmedelssäkerhet

21 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 16 februari

2006/07:321 Samordning av statligt boende- och byggnationsstöd
av *Lennart Pettersson* (c)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:322 Sexuella övergrepp mot djur

av *Helena Leander* (mp)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:323 Etikarbetet i regeringen

av *Peter Hultqvist* (s)

till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)

2006/07:324 ID-handlingar åt invandrare

av *Fredrik Malm* (fp)

till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:325 Konstnärers ersättning vid utställningsuppdrag

av *Anne Ludvigsson* (s)

till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

den 19 februari

2006/07:326 Livskraftiga vargstammar

av *Wiwi-Anne Johansson* (v)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

den 20 februari

2006/07:327 En nationell strategi för läsning

av *Christer Nylander* (fp)

till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2006/07:328 En räddningsplan för Östersjön

av *Lars-Ivar Ericson* (c)

till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:329 Gränsen för kultur- och yttrandefriheten

av *Nikos Papadopoulos* (s)

till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2006/07:330 Globalt arbete för dödsstraffets avskaffande

av *Hans Wallmark* (m)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 27 februari.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdet början till ajourneringen kl. 15.52 och
av andre vice talmannen därefter till och med 14 § anf. 88 (delvis) och
av talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Anmälan om kompletteringsval till utrikesutskottet samt miljö- och jordbruksutskottet.....	1
3 § Svar på interpellationerna 2006/07:224 och 236 om polisutbildningen	1
Anf. 1 Justitieminister BEATRICE ASK (m).....	1
Anf. 2 PETER HULTQVIST (s).....	2
Anf. 3 THOMAS BODSTRÖM (s)	3
Anf. 4 Justitieminister BEATRICE ASK (m).....	4
Anf. 5 PETER HULTQVIST (s).....	5
Anf. 6 THOMAS BODSTRÖM (s)	7
Anf. 7 HELENA BOUVENG (m)	8
Anf. 8 Justitieminister BEATRICE ASK (m).....	8
Anf. 9 PETER HULTQVIST (s).....	10
Anf. 10 THOMAS BODSTRÖM (s)	10
Anf. 11 Justitieminister BEATRICE ASK (m).....	11
4 § Svar på interpellationerna 2006/07:233 och 234 om människohandel.....	12
Anf. 12 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	12
Anf. 13 THOMAS BODSTRÖM (s)	13
Anf. 14 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	14
Anf. 15 THOMAS BODSTRÖM (s)	15
Anf. 16 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	16
Anf. 17 THOMAS BODSTRÖM (s)	17
Anf. 18 Justitieminister BEATRICE ASK (m).....	18
5 § Svar på interpellation 2006/07:235 om preventiva tvångsmedel.....	19
Anf. 19 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	19
Anf. 20 THOMAS BODSTRÖM (s)	19
Anf. 21 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	20
Anf. 22 THOMAS BODSTRÖM (s)	20
Anf. 23 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	21
6 § Svar på interpellation 2006/07:228 om överskuldssättning.....	21
Anf. 24 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	21
Anf. 25 EGON FRID (v).....	22
Anf. 26 JAN ERTSBORN (fp).....	23
Anf. 27 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	24
Anf. 28 EGON FRID (v).....	25
Anf. 29 JAN ERTSBORN (fp).....	26
Anf. 30 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	27
Anf. 31 EGON FRID (v).....	28
Anf. 32 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	28
7 § Svar på interpellation 2006/07:237 om Säkerhetspolisens arbetsmetoder, flyktingspionage och Sveriges relationer till Iran.....	29

Anf. 33	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	29
Anf. 34	KALLE LARSSON (v)	29
Anf. 35	FREDRIK MALM (fp)	31
Anf. 36	MAX ANDERSSON (mp)	32
Anf. 37	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	32
Anf. 38	KALLE LARSSON (v)	33
Anf. 39	FREDRIK MALM (fp)	34
Anf. 40	MAX ANDERSSON (mp)	35
Anf. 41	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	35
Anf. 42	KALLE LARSSON (v)	36
Anf. 43	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	37
8 §	Svar på interpellation 2006/07:255 om risk för den personliga integriteten	37
Anf. 44	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	37
Anf. 45	MAX ANDERSSON (mp)	38
Anf. 46	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	39
Anf. 47	MAX ANDERSSON (mp)	39
	Ajournering	39
	Återupptagna förhandlingar	40
9 §	Svar på interpellation 2006/07:262 om utvärdering av sexualbrottslagstiftningen	40
Anf. 48	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	40
Anf. 49	LENA OLSSON (v)	40
Anf. 50	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	41
Anf. 51	LENA OLSSON (v)	42
Anf. 52	Justitieminister BEATRICE ASK (m)	42
Anf. 53	LENA OLSSON (v)	43
10 §	Svar på interpellation 2006/07:169 om avskaffandet av stopplagen och nya möjligheter	43
Anf. 54	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	43
Anf. 55	HANS WALLMARK (m)	44
Anf. 56	CHRISTER ADELSBO (s)	46
Anf. 57	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	47
Anf. 58	HANS WALLMARK (m)	48
Anf. 59	CHRISTER ADELSBO (s)	49
Anf. 60	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	49
Anf. 61	HANS WALLMARK (m)	50
Anf. 62	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	51
11 §	Svar på interpellation 2006/07:245 om regelverket för läkares legitimationer	51
Anf. 63	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	51
Anf. 64	MARGARETA ISRAELSSON (s)	52
Anf. 65	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	53
Anf. 66	MARGARETA ISRAELSSON (s)	53
12 §	Svar på interpellation 2006/07:247 om public service-bolagens uppdrag	54
Anf. 67	Kulturminister LENA ADELSON	
	LILJEROTH (m)	54

Anf. 68 MARGARETA ISRAELSSON (s).....	54
Anf. 69 OLOF LAVESSON (m).....	55
Anf. 70 SIV HOLMA (v).....	56
Anf. 71 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m).....	57
Anf. 72 MARGARETA ISRAELSSON (s).....	57
Anf. 73 OLOF LAVESSON (m).....	58
Anf. 74 SIV HOLMA (v).....	59
Anf. 75 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m).....	59
Anf. 76 MARGARETA ISRAELSSON (s).....	60
Anf. 77 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m).....	60
13 § Svar på interpellation 2006/07:248 om anslagen till kulturinstitutioner som påverkas av nya momsregler.....	61
Anf. 78 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m).....	61
Anf. 79 ANNELI SÄRNBLAD (s).....	62
Anf. 80 SIV HOLMA (v).....	63
Anf. 81 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m).....	64
Anf. 82 ANNELI SÄRNBLAD (s).....	65
Anf. 83 SIV HOLMA (v).....	66
Anf. 84 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m).....	66
Anf. 85 ANNELI SÄRNBLAD (s).....	67
Anf. 86 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m).....	67
14 § Svar på interpellation 2006/07:254 om kulturministerns och regeringens syn på presstödet.....	68
Anf. 87 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m).....	68
Anf. 88 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s).....	69
Anf. 89 HANS WALLMARK (m).....	70
Anf. 90 SIV HOLMA (v).....	71
Anf. 91 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	71
Anf. 92 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m).....	72
Anf. 93 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s).....	73
Anf. 94 HANS WALLMARK (m).....	74
Anf. 95 SIV HOLMA (v).....	75
Anf. 96 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	75
Anf. 97 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m).....	76
Anf. 98 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s).....	76
Anf. 99 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m).....	77

15 § Svar på interpellation 2006/07:259 om stödet till ny-, om- eller tillbyggnad av icke-statliga kulturlokaler	77
Anf. 100 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m)	77
Anf. 101 LARS WEGENDAL (s)	78
Anf. 102 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m)	79
Anf. 103 LARS WEGENDAL (s)	79
Anf. 104 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m)	80
Anf. 105 LARS WEGENDAL (s)	80
Anf. 106 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m)	80
16 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	80
17 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämndssammanträde	81
18 § Hänvisning av ärende till utskott.....	81
19 § Förnyad bordläggning.....	81
20 § Bordläggning.....	81
21 § Anmälan om interpellationer.....	82
22 § Kammaren åtskildes kl. 20.50.....	83

Prot. 2006/07:63
20 februari

Tryck: Elanders, Vällingby 2007